

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii
Apostolici, Olim S. Congregationis Indicis Consvltoris, &
insignis Ecclesiæ Vimaransensis Thesaurij maioris, Demvm
Episcopi Vgentini, Et A Consiliis ...**

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1655

II. De Canonica Parochorum electione, & institutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98569)

- rui, Franch. in dict. c. 1. num. 7. vers. non obstat, de filiis Presbyr. lib. 6 Nicol. Garc. part. 1. c. 5. num. 193. Quorum omnium præcipua ratio est,
- 70 † quia huiusmodi Parochiales per vnionem de illis accessorie factam omnino extinguuntur, ac nomen & titulum amittunt, ita vt illæ amplius Parochialium appellatione non contineantur, & ac si non essent, exprimi inter beneficia non debeant, Sarnen. in reg. de idioma te, q. 11. in med. vers. secus si per viam adhaerentia. clarius Card. conf. 30. n. 1. ad fin. in vers. Parochia enim, Menoch. con. 114. num. 2. vers. cum ita. Campan. in diuers. Iuris Can. rub. 7. c. 6. n. 18. Rot. apud Nicol. Garc. p. 3. c. 2. num. 510. cum exinde prædia beneficii, cui vnita fuerunt, sint effecta, Gamb. d. tract. lib. 5. num. 139. Verall.
- 71 decif. 349 n. 2. par. 3. in tantum † quod literæ vnionis huiusmodi non dicuntur literæ de Parochialibus Ecclesiis, quatenus Ecclesiastica sunt beneficia; sed de proprietate, & re profana, Rot. decif. 2. n. 5. de rebus Ecclesiæ non alien. in antiq. practica lib. 6. Rot. impressa post 2. part. decisionum diuersorum, tit. de Vnionib. n. 13. Nicol. Garc. d. p. 12. c. 2. num. 33. † & causa vnionis non dicitur causa beneficalis, Cassad. decif. 3. de iudic. n. 1. Gonzal. d. gloss. 5. §. 7. num. 17. & lis super Parochiali vt vnita, non est lis super beneficio Mantie. decif. 359. num. 1. Rota apud
- 73 Nicol. Garc. part. 12. c. 2. n. 31. † Et eodem magis procedunt supra resoluta circa intellectum prædictarum literarum, quia illæ strictissime essent interpretandæ, vt pote odiosæ, & à Iure communi exorbitantes, quod beneficii Ecclesiastici capaces facit ex illo genere personarum descendentes, in c. eam te, de rescriptis. ibi, pro eo verò quod Iudas extiterit, ipsum dedignari non debes, vt tetigit Rot. in Flixbonen quartenaria, 15. Ian. 1624. coram R. D. meo Coccino Decano, & in puncto de his literis loquens in Colimbrien. Canonic. 3. Iun. 1616. coram bona mem. Cardin. Sacrato, & 5. Decembris eiusdem anni, coram Cardin. Verospio, & de statuto Toletano Mantie. decif. 307. num. 1. tum quia cum agatur de priuando homine naturali habilitate, ac proinde de materia merè pœnali, verba sunt accipienda in potiori significatu, vt euitetur pœna, arg. c. statutum, de elect. lib. 6. bene ad propositum notat Capra communium conclus. 90. num. 76.
- 74 Nec aliud volunt alia earumdem literarum verba, ibi, ceteraque beneficia Ecclesiastica curam animarum habentia, quia, vt supra ostendimus, licet habitualis cura sit in illo, qui præest beneficio principali, cura tamen actualis omnimoda translata fuit in Vicarium, Vital. in Clem. 1. d. n. 8. de excess. Pralat. Nauar. d. conf. 21. num. 7. & 8. de Cleric. non resid. Gonzal. d. gloss. 5. §. 3. n. 23. & seq. Camp. in diuers. Iuris Canon. rub. 7. cap. 6. num. 114. siue perpetuum, siue ad nutum amouibilem, vbi vnio indepen-

denter facta fuerit iuxta terminos supra per me declaratos; quo casu respectu principalis habitualis cura nullo modo poterit ad actum reduci, tum ob defectum tituli spiritualis, vt supra ponderauimus, tum etiam ob non requisitas qualitates, veluti scientiæ, ætatis, & ordinis, quas certum est ad Parochiales non desiderari, quæ alicui beneficio simplici accessorie vnite reperiuntur, ex rationibus supra allatis. Verba autem supradicta de cura actuali sunt intelligenda, cum † illa beneficia dicantur 75 habere curam animarum, quæ eam habent actu, non verò habitu, gloss. verbo habentia, in Extrauag. Excecrabilis, in princ. d. præbend. Vital. in Clem. 1. num. 4. de offic. Vicary, tum quia habere est cum effectu, l. nomē, §. habere, ff. de verb. signific. dicit Host. in cap. nonnulli, de Cleric. non resid. quem refert, & sequitur Capra d. conclus. 90. n. 76. Vnde † cum habeamus verba actum 76 denotantia, non sufficit habitus, nisi etiam sublit actus, bene Gemin. in cap. licet canon, in fine, de elect. lib. 6. & ibi Franch. num. 2. vers. sed Ioan. Monach. tum etiam, quia præfatæ literæ videntur ponderare periculum animarum, ibi, animarumque periculis occurratur, quod non videtur subesse nisi actu, & habitu sint curata beneficia, ad propositum Capra d. conclus. 90. num. 76. in fine; tum etiam, † quia cum ibi 77 dem fiat mentio curæ simpliciter, de actuali, non verò de habituali est intelligenda, vt in terminis tenet Capra d. conclus. 90. n. 78. quem refero Ego ipse in tract. de appellatiua verborum vtriusque iuris signific. appell. 65. n. 1. & fuit dictum in Vicen. Prioratus 2. Martij 1622. coram bona mem. Manzanedo, cum verba (præcipue in materia pœnali, prout est ista, de qua agitur iuxta supradicta) † semper in 78 propria, & potiori significatione sint accipienda, l. non aliter, ff. de leg. 3. cum pluribus per me citatis de Axiomat. iuris vltusfreq. Axiom. 12. d. num. 4. tum denique, quia prædictæ literæ sunt odiosæ, & exorbitantes à iure, ac proinde restringendæ, ex dictis. Ex quibus merito fuit pro hac parte conclusum.

CAPVT II.

De Canonica Parochorum electione
& institutione.

SVMMARIUM.

- 1 Parochialem ad Ecclesiam personam idoneam eligi debet, & qua in loco residere, & per se ipsam curam exercere valeat.
- 2 Idonea persona in hac materia dicitur prædita morum grauitate, ætatis maturitate, & litterarum scientia.
- 3 Morum grauitas, seu probitas requiritur in

- eo, qui ad Parochialem Ecclesiam eligi desiderat.
- 4 Morum grauitas ex animi virtute nascitur, & ab inculpata vita proficitur.
- 5 Mortali in peccato constitutus est inimicus Christi, & indignus stipendium de illius patrimonio sumendis.
- Beneficium Curatum obtinere desiderans, debet esse constitutus in aetatem 25. annorum inceptorum.
- 7 Parochialem accessorie unitam habens, sufficit ut constitutus sit in ea aetate, quam requirit beneficium, cui Parochialis accessorie reperitur unita.
- 8 Episcopus dispensare non potest, ut quis ante 25. annum inceptum Parochialem Ecclesiam valeat obtinere.
- 9 Cap. 2. & ult. de at. , & qualiter declarantur.
- 10 Parochiam obtinere desiderans, quam literarum scientiam habere debeat, ostenditur.
- 11 Innocentius III. super promouendis ad Parochiales, quid statuerit? refertur.
- 12 Mandatum de promouendo alicui de beneficio, aut Ecclesiastica dignitate, Curata beneficia non includit, nisi de animarum cura expressa habeatur mentio.
- 13 Beneficiorum appellatione Parochiales Ecclesie, ceteraque beneficia curam animarum habentia non comprehenduntur.
- 14 Parochialis Ecclesia etiam reservata, vel affecta, etiam vigore indulti in fauorem S.R.E. Cardinalium generaliter, aut specialiter concursu est conferenda.
- 15 Parochiales litigiose concursu non conferuntur.
- 16 Parochiales exigui valoris, aut ubi nullus esset qui se examini vellet subycere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, concursu non conferuntur.
- 17 Parochialis, quam quis acquirit per regressum, & prius possedit, concursu non conferitur.
- 18 Parochialis unita Dignitati, vel Canonicali, concursu non conferitur.
- 19 Vicaria perpetua Parochia unita concursu non conferitur, nisi in Vicarium totalis cura fuerit translata.
- 20 Parochialis subiecta, seu annexa Monasterio, vel de eius mensa, quando Monasterium nominat Rectorem, & Episcopus confirmat, concursu non conferitur.
- 21 Parochialis, qua Regularibus conferri consuevit, concursu non conferitur.
- 22 Prioratus Regulares habentes curam animarum soliti commendari Regularibus concursu non conferuntur.
- 23 Permutationibus Ecclesiarum Parochialium fit concursus.
- 24 Parochia resignata ad fauorem in manibus Papa concursu non conferitur.
- 25 Parochiales vacantes in Curia, seu apud Sedem, siue per obitum, aut simplicem resignationem, seu dimissionem ex vi decreti, prouideri solent in Dataria sine concursu.
- 26 Cura animarum, qua in Ecclesia Collegiata exercetur per Canonicos, vel hebdomatarios concursu non conferitur.
- 27 Dignitas habens curam animarum in Ecclesia Collegiata concursu non conferitur.
- 28 Collegium remanet etiam in uno donec fuerit auctoritate superioris destructum.
- 29 Prioratum Conuentualium sub reservatione censentur comprehensi etiam illi Prioratus, qui nullos Monachos habent, & sic sunt Prioratus habitu tantum.
- 30 Spontanea Cathedralis Dignitates, & Canonici, qui habent cum prabendis annexam curam animarum, concursu non conferuntur, sed aetas est necessaria.
- 31 Episcopus habita notitia vacationis Ecclesie Parochialis deputat in Vicarium cum congrua etiam viciniorum Parochum.
- 32 Vicarius deputandus cum congrua donec prouideatur de Rectore, non est necessario examinandus, dummodo alius sit idoneus.
- 33 Vicary deputatio in Parochiali vacante donec prouideatur de Rectore, semper spectat ad Episcopum, in cuius diocesi Parochialis est.
- 34 Inferiores, qui non habent iurisdictionem, quasi Episcopalem cum facultate congregandi Synodum, Vicarium in Parochiali vacante, donec prouideatur de Rectore, constituere non possunt.
- 35 Congrua portio Vicario deputanda est arbitrio Episcopi.
- 36 Vicarius constitutus cum congrua in Parochiali vacante donec prouideatur de Rectore, non potest remoueri sine causa.
- 37 Abbas, & Commendatarius Abbatia habentis iura Episcopalia si habeat ius congregandi Synodum, & eligendi examinatores Synodales, potest facere concursus.
- 38 Prelati inferiores, qui non habent ius congregandi Synodum, non possunt facere concursus, quamuis habeant ius conferendi.
- 39 Episcopus vicinior manutenendus est in sua quasi possessione concursus instituendi in vacationibus Ecclesiarum Parochialium.
- 40 Edictum pro concursu faciendo intra decem dies est proponendum, & totidem remanere debet affixum ad valuas Ecclesie, & non potest apponi cum maiori termino viginti dierum.
- Episcopus non tenetur prorogare terminum concursus, sed bene facit eum prorogando ibid.
- 41 Edictum pro concursu faciendo apponi debet ab Ordinario loci ubi existit beneficium, & ibidem examen est peragendum, etiam si beneficium ab Ordinario alterius diocesis sit conferendum.

- 42 *Edictum est de substantia, & forma concursus Parochialium.*
- 43 *Termino decem dierum, vel ad summum viginti elapso ad concursum faciendum nullus est admittendus ad examen, nisi qui descripti fuerint.*
- 44 *Edicti post terminum re integra potest oppositor admitti, etiam alio reclamante.*
- 45 *Descriptus in tempore concursui prefixo si comparuerit legitimo impedimento cessante elapso termino etiam re integra non est audiendus.*
- 54 *Examen statim elapso termino edicti potest per Episcopum inchoari, sed non potest eadem die claudi, ubi plures fuerint descripti, quia sunt expectandi, vel vocandi, alioquin vitatur concursus.*
- 47 *Episcopus non potest statuere, seu limitare certum numerum personarum ad concurrendum in concursus Parochialium.*
- 48 *Curatis ne accedant ad concursum aliarum Parochialium non potest prohibere Episcopus.*
- 49 *Concursus potest fieri uno tantum comparente ex pluribus descriptis.*
- 50 *Concursus est faciendus ubi unus tantum se describi facerit, nec alij comparent oppositores ad se describi faciendum, nec opus est alio edicto, aut termini prorogatione.*
- 51 *Examen ubi nullus ex comparentibus vult subire, Episcopus assignare debet alium terminum, siue edictum, & si adhuc nemo comparet, vel alias nemo idoneus reperitur, tunc poterit Parochia absque concursu conferri.*
- 52 *Examen concursus faciendum est ab Episcopo, siue eo impedito ab eius Vicario generali, atque ab alijs examinadoribus non paucioribus, quam tribus, etiam Episcopo non impedito poterit fieri examen coram Vicario.*
- 53 *Examen omnium concurrentium ad Parochialem, si una die fieri non potest, poterit in alio continuari.*
- 54 *Examinadores debent singulis annis proponi in Synodo ad minus sex, ab ea Synodo probari, quorum officium etiam post annum sue electionis non expirat.*
- 55 *Examinadores in Synodo nominatim, & non in genere proponi debent.*
- 56 *Examinador ut dicatur probatus à Synodo, debet dimidiam partem suffragium ferre ab ijs, qui vocem habent in Synodo.*
- 57 *Examinadores aliqui si ex sex intra annum sue electionis mortui fuerint, totam facultatem examinandi una cum Episcopo ad superstitēs spectare, debet eo anno durante.*
- 58 *Examinadores si decedant, vel in longinquas partes recedant, quid faciendum, ostenditur, & num. 62.*
- 59 *Examinadores Synodales durant donec alij in Synodo deputati fuerint, verum si anno*
Barbof. de Parocho. Pars I.

- elapso aliqui ex eis mortui fuerint, officium omnium expirat.*
- 60 *Episcopus non excusatur si post annum adhibeat examinadores superstitēs non extantibus sex.*
- 61 *Annus celebrandi Synodum non incipit currere à die capta possessione Episcopatus, sed à die Synodi ultimo loco celebrata.*
- 62 *Examinadores non Synodales extraneos non licet Episcopo auctoritate ordinaria sibi assumere, qui suppleant numerum non existentium.*
- 63 *Examinadorum deputationis anno elapso non est Episcopo permittum ijsdem absentibus, vel alijs legitime impeditis alios in eorum locum subrogare.*
- 64 *Episcopus non potest loco examinadorum Synodaliū demortuorum alios subrogare usque ad nouam Synodum.*
- 65 *Episcopo non licet subrogare alios in locum examinadorum Synodaliū, qui per sententiam de crimine simoniae fuerint condemnati.*
- 66 *Condemnati de adulterio si sententia facit transiit in rem iudicatam, non sunt adhibendi in examinadores Synodales, quia sunt infames; si vero causa pendet per appellationum possunt adhiberi, sed non est conueniens.*
- 67 *Concursus, in quibus fuerint adhibiti examinadores deputati in Synodis precedentibus, sunt nulli, quatenus praedicti examinadores in Synodo posteriori non fuerint confirmati.*
- 68 *Prouisiones Parochialium Ecclesiarum factae sine examinadoribus in Synodo Diocesana deputatis, sunt nullae, & qualiter sananda, ostenditur, & num. 69.*
- 70 *Vicarius Sede Episcopali vacante in loco examinadorum absentium, vel defunctorum, alios auctoritate propria sufficere non potest.*
- 71 *Concursus est nullus in quo cum examinadoribus Synodalibus interuenit alter, qui non sit examinador Synodalis.*
- 72 *Negatiua illa quod quis non esset examinador Synodalis, quomodo probanda, ostenditur.*
- 73 *Examinadores necessario eligi debent, qui sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, si extent alioquin alij Clerici, qui ad id videbuntur magis idonei.*
- 74 *Examinadores Synodales eligere non potest Episcopus, qui non sint Doctores, seu Magistri, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, si extent, alioquin alios Clericos qui ad id munus idonei videbuntur.*
- 75 *Clerici saeculares, aut Regulares in examinadores Synodales eligi non possunt, qui Doctoratus, vel Licentiae gradu insigniti non fuerint, nisi vlli viri huiusmodi qualitatē non extent.*

- 76 *Examinatores Synodales debent iurare, itaut si non iurauerint, concursus coram eis habitus vitietur.*
- 77 *Iuramentum examinadoribus Synodalibus debet prestari tactu sacrosanctis Euangelij.*
- 78 *Iuramentum prestare possunt examinatores extra Synodum in manibus Notarij.*
- 79 *Examinatores Synodales non possunt quicquam prorsus occasione examinis nec ante, nec post accipere, alioquin simonia vitium tam ipsi, quam alij dantes incurrunt.*
- 80 *Beneficijs antea obtentis priuantur examinatores Synodales si occasione examinis siue antea, siue post aliquid accipiant etiam gratis, & liberaliter datum.*
- 81 *Examinatores Synodales non possunt quicquam pro labore, vel titulo stipendij ad sustentationem ex fructibus beneficij vacantis, vel alia ratione accipere.*
- 82 *Ordinarius non potest statuere aliquod stipendium, etiam minimum, examinadoribus deputatis in Synodo pro occurso Parochialium.*
- 83 *Episcopus potest aliquid de suo examinadoribus Synodalibus conferre titulo pramij, vel stipendij, seu sustentationis.*
- 84 *Examinatores Synodales peracto examine debent eos renuntiare Episcopo, quos idoneos reperirent, non tamen tenentur explicitè referre singulas qualitates eorum, qui sunt examinati.*
- 85 *Examinatores etiam extraiudicialiter possunt informari de qualitatibus concurrentium.*
- 86 *Examinatores ut palam inter se sua vota conferant magis expedit, deinde Notario iubeant ut in actus suis simpliciter scribat Titium approbatum idoneum, Seium reprobatum.*
- 87 *Vota dare debent examinatores dum simul congregati sunt cum Episcopo, non autem separatim, sicut Episcopus, ubi datur locus accessus, debet ipse accedere examinadoribus simul congregatis.*
- 88 *Examinatus dicitur reprobatus, qui solus comparens ad se examinandum coram tribus examinadoribus fuit ab uno approbatus, ceteris reprobantibus.*
- 89 *Episcopus potest gratificari data in approbatis paritate.*
- 90 *Idoneus quis magis sit ex concurrentibus ad Parochialem vacantem, nunquam spectat ad examinatores iudicare, sed ad Episcopum solum.*
- 91 *Eligere ex approbatis ad Parochialem magis idoneum, ad ipsum Episcopum spectat. Votum decisum in concursu non habet Episcopus, sed tantum accedere potest ubi vota sunt paria, vel singularia.*
- 92 *Eligere ex approbatis ad Parochialem potest Episcopus extra locum examinis, & etiam absentibus examinadoribus.*
- 94 *Electio facta de magis idoneo ad Parochialem vacantem significanda est intra quatuor menses, & si fuerint transmissi, nec peruenit ad manus Collatoris intra dictum tempus, prouiso deuoluitur.*
- 95 *Electio, & prouiso in concursu Parochialium facta de digno omisso digniore est nulla.*
- 96 *Pralati non aliter satisfaciunt suæ obligationi, quam si digniore Ecclesiæ Parochiali prouideant.*
- 97 *Eligere ad Parochialem prouidentes tenentur illum, qui maioribus inuatur meritis.*
- 98 *Electores sub pana peccati mortalis digniorem, seu meliorem eligere tenentur.*
- 99 *Beneficia pro prouisionem liberans conferantes non tenentur eligere digniores, nisi in promptu sint.*
- 100 *Generalis tenetur ad Pralaturas Regulares digniores eligere.*
- 101 *Beneficium suum renuntians in fauorem alterius non tenetur sub peccato mortali digniorem, seu meliorem eligere.*
- 102 *Patronatus laicus, etiam quoad beneficia Curata non tenetur presentare digniorem.*
- 103 *Eligere licet dignum prætermisso digniore in Canoniciatibus, & dignitatibus, & alijs simplicibus beneficijs curam animarum habentibus.*
- 104 *Prouiso beneficij quando per concursum, seu oppositionem facienda est, an teneatur quis ad restitutionem si omisso digniore dignum eligat? ostenditur & num. 105.*
- 106 *Dignus offerendo in concursu pecuniam digniori ut desistat ad oppositionem, committit simoniam & tenetur ad cedendum beneficio, & restituendo fructus perceptos.*
- 107 *Electio non erit simoniaca, nec illicita si quis tradiderit pecuniam electoribus indignum eligere volentibus ne illum eligant.*
- 108 *Pecuniam offerre non est licitum pro electione particularis personæ, etiam dignissime.*
- 109 *Senior idoneior iudicandus est respectu alterius iunioris cum quo concurrat.*
- 110 *Originarius idoneior iudicandus, ac præferendus est, si alter sit extraneus.*
- 111 *Dignus de ciuitate, vel gremio Ecclesiæ potest eligi posthabito digniore extraneo.*
- 112 *Originarij semper præferuntur extraneis.*
- 113 *Originarij præsumuntur magis deligere patriam.*
- 114 *Doctor præfertur non Doctori. Et Doctor utriusque iuris præfertur Doctori unius tantum. ibid.*
- 115 *Doctori, cuius vita ignoratur, præfertur minus doctus modò idoneus, cuius mores sunt noti.*
- 116 *Beneficium nullum habens præfertur habenti. Ad concursum tamen admittitur habens aliam Parochialem. ibid.*

- 117 *Habilior is dicitur, qui muneri, cui preficitur est aptior.*
- 118 *Dives potius quam pauper eligi debet, si Ecclesia, cui est providendum, sit pauper.*
- 119 *Sacerdos praefertur alteri aliquo inferiori Ordine insignito.*
- 120 *Nobilitatem maiorem habens preferendus est. Nobilitas triplex, remissive ibid.*
- 121 *Dispensatione non indigens praefertur indigenti.*
- 122 *Idoneitas ad Ecclesiam Parochialem non solum consideratur respectu scientiae, sed etiam aetatis, morum prudentiae, & huiusmodi.*
- 123 *Iudicare quis ex concurrentibus sit magis idoneus, spectat solum ad Episcopum, non veros ad examinatores.*
- 124 *Parochialis vacans ubi fuerit iurispatronatus Ecclesiastici, & institutio ad Episcopum pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatribus iudicabit Episcopo se presentare tenetur, ut ab eo instituitur.*
- 125 *Examinis per concursum forma an seruanda sit, ubi Ecclesia Parochialis sit iurispatronatus partim Ecclesiae, partim laici ostenditur, & num. 126.*
- 127 *Parochialis Ecclesiae institutio ubi à Summo Pontifice facienda erit, quia fortè in mensibus reservatis vacavit, ius eligendi digniorem ad solum Episcopum pertinet.*
- 128 *Beneficium Curatum iurispatronatus Ecclesiae si in mensibus Sedi Apostolicae reservatis vacauerit, Episcopus ipse Ordinarius nulla habita ratione patronorum debet edicta concursus proponere, idoneum eligere, ac Romam mittere.*
- 129 *Examen per concursum fieri non debet in vacatione Parochialium quae sunt iurispatronatus laicorum, sed sufficit quod deputatus à patronis examinetur ab examinatribus in diocesana Synodo deputatis, & idoneus iudicetur.*
- 130 *Examen per concursum inter ipsos presentatos requiritur in vacatione Parochialium de iure patronatus laicorum, ubi plures sunt presentati, & equalibus vocibus gaudent. Collatio Parochialis si spectet ad inferiorem, & in concursu plures aequè idonei sint denunciati, facultas eligendi magis idoneum ad Episcopum pertinet. ibid.*
- 131 *Iurispatronatus laicale deuolutum ad Ordinarium confertur per concursum pro illa vice.*
- 132 *Parochialium in collatione facta iure deuoluta, an forma examinis, quae coram inferiore requiritur, seruari debeat? ostenditur, & num. 133.*
- 134 *Forma Concilij Trident. circa concursum faciendum in vacatione Parochialis Ecclesiae, est unguem obseruanda, nec potest per aliquem adimpleri.*
- 135 *Collatio Parochialis facta sine examine per concursum est nulla, & irrita, & praefata Parochialis eo modo collata vacat, eiusque collatio ad Sedem Apostolicam spectat.*
- 136 *Vicarius Episcopi si velis subire concursum, tenetur obseruare formam Concilij Tridentini.*
- 137 *Examinatorum Synodaliū relationem quominus executionem habeat, nulla deuolutio, aut appellatio etiam ad Sedem Apostolicam impedire potest.*
- 138 *Appellatio quoad effectum deuolutiuum tantum datur non solum à relatione examinerum Synodaliū super scientia, sed etiam super idoneitate, & habilitate.*
- 139 *Appellare non potest quis ab irrationabili iudicio Ordinarij dum fuit approbatus ab examineribus Synodalibus sicut electus.*
- 140 *Appellatio non datur simpliciter ab electione Episcopi in concursu, nisi ubi constaret de dolo, & irrationabili eius iudicio.*
- 141 *Electione in concursu facta per Episcopum, interpretatio est facienda ad illius fauorem, quod omnia considerauerit, & magis idoneum arbitrio suo elegerit.*
- 142 *Episcopus praesumitur instructus de vita, & moribus concurrentium ad Parochiales Ecclesias vacantes.*
- 143 *Irrationabilitas electionis Episcopi in concursu debet esse manifesta, ut sit locus appellationi.*
- 144 *Familiaritas tollit multum de praesumptione, quae alias esset pro Episcopo circa agnoscendam vitam, & mores concurrentium ad Parochiales.*
- 145 *Appellatio à mala electione, siue irrationabili iudicio Episcopi admittitur solum ad effectum deuolutiuum, non autem suspensiuum, nisi appellaretur à sententia Metropolitanī, seu alterius iudicis appellationis reuocatoria electionis prius facta, seu facto concursu appellaretur inter presentatos, vel patronos laicos, ut d.n. 134.*
- 146 *Appellatio datur ad effectum deuolutiuum, & suspensiuum quando appellatur à sententia Metropolitanī, seu alterius iudicis reuocatoria electionis prius facta ab Ordinario in concursu ad Parochiales.*
- 147 *Concursu facto quando appellatur inter presentatos, vel patronos laicos super pertinentia iurispatronatus, & possessio per appellationem suspenditur.*
- 148 *Reiectus in concursu Parochialis potest prouocare praelectum ad nouum examen coram iudice appellationis, etiam antequam doceat de irrationabili iudicio Episcopi.*
- 149 *Reiectis, ubi illi in concursu Parochialis Ecclesiae appellant à mala electione, dandus est nouus concursus in Vrbe, ubi debet vocari praelectus ab Episcopo.*

Barbos. de Parocho. Pars I.

- 150 Prouiso, & collatio Parochialium intra quod tempus perfecto examine sit facienda ostenditur.
- 151 Ecclesia in titulum est conferenda, & inter duos non est diuidenda.
- 152 Clericus per Monachorum consilium est instituendus in Ecclesiis quæ subsunt Monachis.
- 153 Portio congrua Vicarijs qualiter assignanda? & num. 154.

DE electione tam Parochorum, quàm aliorum Rectorum sacris Canonibus est constitutum, vt ad Parochialem Ecclesiam, & curam animarum habendam persona idonea eligatur, & quæ in loco residere, & per se ipsam curam exercere valeat vt colligitur ex c. in Parochia, 16. q. 1. & ex c. cum in cunctis, de elect. & ex c. licet canon, eodem tit. in 6. & ex c. eadem te decet, de atate, & qualitat. & ex c. quia nonnulli, de Cleric. non resid. & ex c. graue gerimus, de præbend. Concil. Trident. sess. 7. de reformat. c. 3. † Idonea autem persona in hac materia dicitur prædita morum grauitate, ætatis maturitate, & literarum scientia, vt probatur ex d. c. cum in cunctis, §. inferiora, Rebuff. in praxi, tit. forma Vicar. n. 87. & in tit. requisita ad collationem, n. 23. verb. idoneus. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 4. q. 11. n. 11.

Primò, morum grauitas, seu probitas requiritur in eo, qui ad huiusmodi beneficium eligi desiderat, d. cum in cunctis, ibi, grauitas morum. Selu. de benefic. p. 3. q. 5. num. 35. Cosm. in pragmat. sanct. tit. de elect. cap. sicut, §. deinde, verb. moribus. pag. 69. verso. Gutier. canon. lib. 1. c. 26. à n. 34. Flamin. Paris. d. q. 11. n. 15. & 16. Filliuc. in q. mor. tom. 3. tract. 41. c. 5. n. 40. Machad. en su perfecto Confessor y Cura de Almos lib. 4. q. 2. tr. 2. docum. 3. † quæ ex animi virtute nascitur, c. fin. 41. dist. Nauar. in cap. si quando, de rescrip. except. 11. n. 2. vers. nam grauitas, & ab inculcata vita proficiscitur, idem Nauar. except. 15. vers. octauum est. Non debet, dicit Gregor. lib. 34. Moral. c. 30. hominum ducatum suspicere, qui nescit homines bene viuendo præire, ne qui ad hoc eligitur vt aliorum culpas corrigat, quod refecare debuit, ipse committat. & p. 1. Pastor. cap. 3. Sit rector operatione precipuus, vt vite viam subditis viuendo denunciet, & grex, qui Pastoris vocem, moresque sequitur, per exempla melius, quàm per verba gradiatur. Qui enim loci sui necessitate compellitur summa dicere, hac eadem necessitate compellitur summa monstrare. Illa vox namque libentius auditorum corda penetrat, quàm dicentis vita commendat, quia dum quod loquendo imperat, ostendendo adiuvat vt fiat. Et. cap. 10. Talis ad regimen quisque debet venire, qui ita se imitabilem cæteris in cunctis, quæ agit, insinuet vt inter eos non habeat quod saltem de transactis mens erubescat. † Omnis enim constitutus in crimine mortali, vt iniuri-

cus est Christi, c. tolle, c. fin. de panis dist. 2. ita indignus est stipendiis de illius patrimonio sumendis. S. Thom. 2. 2. q. 63. art. 2. communiter receptus ex Nauar. d. except. 15. vers. omnis; nam bona Ecclesiastica sunt Christi patrimonium, c. cum ex eo, de elect. lib. 6. Concil. Trid. sess. 25. de reform. c. 1. cum aliis adductis per Ioan. Valer. de diff. inter vtrumque forum, verb. munera, differ. 1. num. 5.

Secundò, ætatis maturitas, quæ scilicet 25. 6 annum attigerit, d. §. inferiora, d. c. licet canon. Nauar. in man. c. 25. n. 116. Mex. in tract. tasse panis, conclus. 6. n. 18. vbi subdi quod recipiens beneficium Curatum ante 25. annum, cum talis à Iure sit incapax, tenetur beneficium renuntiare, & in conscientia cogitur fructus restituere, Hoied. de incompat. benefic. p. 1. c. 24. n. 5. & 19. Emman. Sà verb. beneficium 9. Flamin. Paris. d. q. 11. n. 14. & lib. 4. q. 9. num. 14. & seq. Gutier. d. c. 26. n. 3. Nicol. Garc. de benefic. p. 7. c. 4. n. 41. Filliuc. d. tract. 41. c. 5. n. 29. Maslobr. in praxi habendi concursus, requis. 10. dub. 11. n. 27. & citati à Cened. ad Decretum, collect. 30. num. 1. Et procedit in Dignitate, cui subest animarum cura, vt censuit S. Congr. Concilij, sub die 4. Decembris 1627. cuius memini in collect. Bullarj, verb. atas, pen. Qui quidem 25. anni non requiruntur completi, sed incepti sufficiunt, vt satis deducitur ex d. §. inferiora, ibi, attigerit, & ex d. cap. licet canon, & aduertunt omnes superius citati, & expressius Nauar. in man. cap. 25. num. 116. Homobon. de Bonis de humana vita statibus, part. 1. c. 22. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 281. & decis. 349. † Hoc tamen limitatur in habitibus Parochiales vnitas, qui non adstringuntur præfatam ætatem attingere, sed illis sufficit in ea constitutos esse, quam requirit beneficium, cui Parochialis accessorie reperitur vnita, prout à sacra Congr. decisum referunt Gallet. in Margarita casuum conscientie, verb. Canonicus, 5. & verb. Parochus. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. num. 4. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. resol. 512. in 2. edit. Nicol. Garc. de benefic. p. 12. cap. 2. num. 26.

Episcopus dispensare non potest, vt quis 8 ante 25. annum inceptum Parochialem Ecclesiam valeat obtinere; cum enim constet hanc ætatem in huiusmodi beneficiis requiri ex generali Concilij Lateranensis constitutione, de quo in d. §. inferiora, & Lugdunensis in d. c. licet canon, & nullus dubitet contra generalis Concilij decreta Episcopum dispensare non posse, ex plenè per me adductis de offic. & potest. Episc. p. 2. alleg. 33. n. 35. sequitur in huiusmodi ætate illum dispensare minimè posse; & idè sic docent Imol. in Clem. 1. n. 34. de statu Monach. Corraf. de Sacerd. p. 3. c. 3. n. 2. Troti. de vero, & perfecto Clerico, lib. 2. cap. 18. num. 2. Selu. de benefic. p. 2. q. 3. n. 32. Petr. Gregor. rei benefic.

cap. 37. num. 5. Non obstat text. † in c. 2. iuncta gloss. verb. Ecclesias, & ult. de etate, & qualitat. quia ex eo non colligitur posse Episcopum dispensare, imò eius factum non approbat Pontifex, sed potius reprehendit, patet ibi, Episcopum super his corripas, & ibi, eidem Episcopo prohibeas ne de cetero Ecclesias, &c. Si adhuc quicquid querat, quare Pontifex non iubeat pueros amovere, sed remotis laicis iubeat committere administrationes idoneis Clericis, donec pueri veniant ad ætatem legitimam, respondebimus olim Iure Decretalium validas fuisse collationes, & provisiones beneficiorum ante ætatem legitimam, nullitatisque pœnam præscriptam fuisse Iure nouo Sexti per d. cap. licet canon. atque ita text. in d. c. 2. concludit valuisse collationem, non potuisse tamen Episcopum licite facere, & dispensare; confirmaturque ex ultimis verbis cap. 3. immediatè sequentibus ibi, quod nisi feceris, irritabimus; à Papa igitur oportet hanc petere dispensationem, ut notant præcitati, quibus addo Nauar. in man. cap. 25. num. 116. explicat latè ad praxim Rebuff. in praxi, tit. de dispensat. ratione etatis, in principio. An autem sic dispensatus ratione etatis habeat liberam administrationem rerum ad beneficium pertinentium per se, & sine curatore? Vide text. in c. ult. de indic. in 6. vbi latè Ludouic. Gomez num. 9. & 26. Octavian. lib. 3. de decretis, tit. 8. num. 28.

Tertiò literarum scientia, ut in d. c. cum in cunctis, ibi, & literarum scientia commendabilis demonstratur, Flamin. d. q. i. 1. a. n. 17. veluti quæ ad fidem, morèsque pertineat, & salutarem doctrinam tradendam satis sit; quinimo humanarum legum cognitio non procul ab illis, qui ad Parochiales desiderant promoueri, esse debet, non ea quidem ratione, ut cunctas legales difficultates scire cogantur, ad ea, quæ populus credere, & obseruare debet ex lege, ut inquit S. Thom. in supplem. p. 3. q. 36. art. 2. vers. ad primum. vel sufficit si tanta sit, qua plebem sibi commissam pascere valeant salutaribus verbis, atque exemplis, quod omnibus necessarium est ad salutem, eos admonendo breuibus quidem, & dilucidis verbis, de vitiis, quæ declinare, vitareque, ac virtutibus, quas sectari eos oportet, ut æternam euadant pœnam, atque celestem gloriam adipiscantur: ita Concil. Trid. sess. 5. de reform. cap. 2. quæ clariùs explicat Sot. in 4. dist. 25. art. 4. conclus. 3. vers. & per hoc, idque his explicat verbis: Qui verò Parochia in Pastorem præficitur, ut idoneus habeatur, ea scire debet, quæ plebi sunt cognitu necessaria, nempe illa, quæ sint de necessitate salutis, ut videlicet docere suos subditos, sciat Fidei articulo, & Decalogum, atque ordinaria peccata, quæ ei per confessionem deteguntur, utque pœnitentibus salutaria consilia præstare valeat; præsertim verò cum sancto Thom. in 4. dist. 17. in 2. scripto, credo tan-

Barbos. de Parocho. Pars I.

tam debere esse in eo scientiam, qua distinguere noscat peccatum, & non peccatum; atque inter mortale, & veniale. Quinimò & sacris litteris præditus esse debet, cum eius sit peculiare munus prædicare, iuxta Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 4. quod propterea sancit ead. sess. cap. 18. ut Ecclesiæ omnes Parochiales nonnisi ab Episcopo, & præuio examine per concursum præpositis edictis conferantur, ut infra declarabimus. Nec post electionem factam, & collatam sibi Parochialem existimet Parochus, siue Rector se non ampliùs de doctrina, & literatura rationem redditurum, quia sacra Congreg. Concilij in vna Placentina, sub die 6. Augusti 1628. censuit liberum esse Episcopis, tam in visitatione, quàm extrà itetum examinare super doctrina, & literatura Parochos approbatos ab antecessore tempore provisionis Parochialium, nec non superueniente rationabili causa, & suspicione ignorantie posse examinare ad affectum c. 6. sess. 21. de reform.

Porrò Innocent III. in Concil. generali, de quo in cap. cum sit, de etate, & qualitat. hac de re statuit, sic dicens: Cum sit ars artium, regimen animarum, discrietè præcipimus, ut Episcopi promouendos in sacerdotes diligenter instruant, & informant, vel per se ipsos, vel per alios idoneos viros super diuinis Officijs, ecclesiasticisque Sacramentis qualiter ea rite valeant celebrare. Sanctius enim est, inquit, paucos bonos, quàm multos malos habere ministros, quia si cæcus cæcus ducit, ambo in foueam dilabuntur. † Via enim tantò est pretiosior, quantò periculosior, propter quod non omnis Sacerdos est ad curam animarum idoneus, Vitalin in Clem. 1. n. 30. & 32. de præbend. Gonzal. ad reg. 7. Cancell. gloss. 6. n. 9. Quare Bonifacius VIII. in cap. cum in illis, de præbendis, lib. 6. declarauit mandatum de prouidendo alicui de beneficio, aut ecclesiastica Dignitate, Curata beneficia non includere, nisi de animarum cura expressa mentio habeatur, Cum in illis, inquit, in quibus Curata beneficia committuntur, maior, quàm in ijs, qui ad alia promouentur, idoneitas requiratur, ex quo ita colligunt ibi Anch. num. 3. Domin. & Franch. num. 4. Abb. in c. ult. n. 3. de præbend. & in cap. postulasti, n. 2. vbi Dec. n. 6. de rescript. Staphilæ. de litteris gratiæ. tit. de modo, & forma impetr. in princ. & tit. de formis expectat. §. sexta forma, num. 1. & §. nona forma, num. 31. Gig. de pension. q. 19. n. 5. Rebuff. in praxi, tit. de dispensat. ad plura benef. num. 66. & tit. tertia pars signatura, verb. qualitatatum, num. 3. † Regulariter enim beneficiorum appellatione Parochialis Ecclesiæ, cæteraque beneficia curam animarum habentia non comprehenduntur, d. c. cum in illis, in princ. c. si eo tempore, de rescript. lib. 6. ibi, cum cura, vel sine cura, vbi gloss. verb. cum cura, dicit quòd nisi hoc fuisset expressum, prouideri de beneficio Curato non posset. Gig. de pension. q. 28. n. 9. Corraf. de benef.

B 3 part. 1.

part. 1. c. 5. n. 4. Franc. Marc. Delphin. decis. 525. part. 1. Petr. Greg. rei benef. c. 6. n. 4. Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 1217. Gonzal. d. gloss. 6. à n. 1. cum aliis adductis per me de appellatiua verborum vtriusque iuris signif. appell. 32. n. 8. Vnde dispensatum ad beneficia vel ad Dignitates non posse promoueri ad Dignitates, quibus animarum cura inest, resoluit Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. c. 3. q. 9. & 10. quem refero Ego ipse de officio, & potestate Episcopi part. 3. alleg. 45. num. 13.

- 14 Ut autem maior adhiberetur diligentia in huiusmodi idoneis viris ad hoc regimen assumendis, statuit Trident. Concil. sess. 24. de re-form. cap. 18. vt debeat Episcopus statim habita notitia vacationis cuiuscumque Parochialis Ecclesie, si Episcopus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesie sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Hæc sunt quæ Episcopus antequam deueniat ad concursum, facere debet in Parochialis Ecclesie vacatione, etiam si ipsa Parochialis Ecclesie reservata sit, vel affecta generaliter, aut specialiter, ex eodem Concilio Trident. dict. cap. 18. Marefcot. var. resolutionum lib. 1. cap. 52. num. 2. Zerol. in praxi Episcopi. part. 1. verb. Parochia, §. 2. dub. 4. & 10. Læl Zech. de Repub. Eccles. cap. 28. de Parocho, num. 6. Filliuc. tom. 3. tract. 41. num. 141. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. resolut. 351. vers. amplia tertio, in 2. edit. vbi in vers. amplia quarto, post Rot. decis. 48. num. 1. part. 1. diuers. subdit dispositionem Concilij dict. cap. 18. procedere etiam in beneficio reservato, vel affecto specialiter vigore Indulti, seu priuilegij in fauorem S. E. E. Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum; in beneficiis enim Curatis reservatis Sedi Apostolicæ, & quibusvis aliis, etiam ex antiqua consuetudine Ordinarios proponere edicta concursus, & Sede Apostolica prouisionem fieri approbato ab examinatore in Synodo Diocesana deputatis, referunt à sacra Congregatione decisum Anastas. Germon. de indult. Cardin. §. quibusvis, num. 17. Flamin. Parif. de resignat. benefic. lib. 10. q. 7. num. 12. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. n. 112. Nicol. Garc. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 154. Salgad. de protectione Regia, tom. 1. part. 3. cap. 9. num. 98.

- 15 Ve um Parochiales huiusmodi in aliquibus casibus concursu non conferuntur, quos enumerare in præsentiarum non inutile duxi. Primò igitur concursu non conferuntur Parochiales litigiosæ; solet enim à Sede Apostolica in Ecclesiis litigiosis subrogari alius gratiose absque concursu, & vt plurimum colligans. Ita Gonzal. d. gloss. 6. num. 150. Nicol. Garc. d. part. 9. cap. 2. §. 1. num. 170. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori Eccles. resolut. 358. vers. tertio. Mas-

sobr in d. praxi, prelud. 3. dub. 3. à n. 18. Nouar. in singul. iuris Canon. conclus. 65. num. 5. Ego ipse de officio, & potestate Episcopi, part. 3. alleg. 60. num. 37.

16 Secundo, Parochialis ita exigui valoris, vt examinis per concursum operam non ferret, aut nemo esset, qui se dicto examini vellet subiicere, aut ob operas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facillè grauiore rixæ, aut tumultus possent excitari, ex Concil. d. cap. 18. in fine, ibi, Si tamen addò exigui redditus, &c. Gonzal. d. gloss. 6. n. 139. cum seqq. Aloyf. Ricc. in praxi, resol. 358. Campan. in diuer. iuris Canon. rubr. 5. cap. 3. num. 10. Seraph. decis. 942. num. 10. Contrarium tamen, imò Parochiale etiam exigui valoris concursu conferendam esse decium attestatur Gallet. in Margarita casuum conscientia, verb. benefic. pag. 25. col. 2. quem refero Ego ipse d. alleg. 60. num. 48.

17 Tertiò, Parochialis, quam quis acquirit per regressum, & prius possedit, Nicol. Garc. d. c. 2. num. 199. Ego ipse d. allegat. 60. n. 34. & me citato in illo loco, Masobr. d. prelud. 3. dub. 3. n. 37.

18 Quarto, Parochialis vnita Dignitati, vel Canoniciatui. Anast. Germon. de Indultis Cardin. §. quibusvis, n. 7. & 8. Læl Zech. de Repub. c. 28. de Parocho, num. 8. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori Eccles. decis. 417. in 1. edit. aliàs resol. 354. n. 2. & latius resol. 381. in 2. edit. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 7. num. 2. Nicol. Garc. d. cap. 2. n. 193. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 273. num. 48. Salgad. de protectione Regia, tom. 1. p. 3. cap. 9. num. 111. Rot. decis. 323. num. 8. p. 2. recent. Nouar. in singul. Canon. conclus. 65. n. 4. Ego ipse d. alleg. 60. num. 25. & 26.

19 Quintò, Vicaria perpetua Parochiæ vnitæ concursu non confertur, sed solum ad nominationem, seu præsentationem illius, cuius Dignitati, seu beneficio Parochialis est vnita, & annexa, deputandus, & instituendus est Vicarius cum Ordinarij, seu eius Vicarij præuio examine, & approbatione, vt habetur in constit. Pij V. super collatione Parochialium Ecclesiarum, incip. Ad exequendum Pastoralis officij debitum, sub dat. Kalend. Nouembris 1567. in illis verbis, ibi, volumus in super, & ita mandamus quòd isti Vicarij perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, sed ad nominationem illorum, in quorum Ecclesiis vnitis ponuntur, cum ipsorum Ordinariorum, seu eorum Vicariorum præuio examine, & approbatione deputetur. Ita Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 5. §. 3. num. 53. & 54. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 292. Aloyf. Ricc. in d. praxi rerum fori Eccles. resolut. 358. n. 1. vers. 2. Vgolin. d. c. 50. §. 3. vers. 8. Filliuc. in quest. moral. tom. 3. tract. 41. cap. 4. num. 147. Lotter. de re benefic. tom. 1. lib. 2. q. 31. num. 21. Caualer. decis. 595. num. 4. & decis. 599. num. 1. Rot. decis. 102. n. 1. part. 1. recent. & decis. 579. num. 4. & decis. 710. n. 2. part. 2. recent. & in Dertusen. Vicaria 28. Nouembris

uembri 1616. coram bon. mem. Vbaldo, & in Barchinonen. Vicaria 17. Maij 1624. coram. R. P. D. Merlino, Burat. decis. 214. num. 1. vbi Ferentil. in annot. lit. A. & decis. 303. num. 10. & decis. 931. n. 1. & 2. Vnde sacra Concilij Congreg. in una Caputaquen. sub die 23. Iunij 1629, censuit Vicarios, seu Parochos in Ecclesia exempta animorum curam exercere intendentes prius approbandos, & examinandos esse ab Episcopo, iuxta dispositionem, & per exemptionem, de priuileg. lib. 6. Et eadem S. Congr. in Augustana iurisdictionis, sub die 14. Decembris 1630. censuit Episcopum posse examinare, & approbare Vicarios Ecclesiarum Parochialium unitarum, & dependentium à Religione Hierosolymitana, subdens Episcopum debere eosdem Vicarios, si idonei reperti fuerint, simpliciter approbare, non autem ad tempus, nec posse prohibito eosdem subiicere nouo examini, nisi superueniat rationabilis causa, & suspicio ignorantiae ad effectum c. 6. sess. 21. de reform. vt declarauit eadem S. Congr. in una Placentina sub die 26. Augusti 1628. Vnde prouenit vt manutenendus Episcopus non sit in quasi possessione liberè conferendi per concursum Vicariam perpetuam Capitulo vnitam cum facultate Vicarium nominandi, nulla expectata electione, vel nominatione. Posti. in tract. mandati de manutenendo obseruat. 45. num. 36. & post tractatum Rot. decis. 186. num. 3.

Verum si nondum exercitium, sed cura totalis, & habitualis in Vicarium transferatur, tunc eius Vicaria concursu est conferenda. Ita Lotter. d. q. 31. num. 22. Rot. decis. 579. & 710. part. 2. recent. cuius memini Ego ipse d. alleg. 60. num. 32. Burat. d. decis. 214. num. 2. Præsumitur autem totalis cura in Vicarium translata quando certa portio, seu congrua assignatur Rectori Ecclesiae, cæteris fructibus remanentibus penes Vicarium, sicut per contrarium vbi certa portio, seu congrua assignatur Vicario, cura beneficij vniti dicitur translata in Rectorem Ecclesiae, cui fit vnio, & solum nudum exercitium remanet penes Vicarium. Rebuff. de congrua portione, n. 117. Caputaq. decis. 339. n. 2. vers. ratio est, p. 3. Caualer. d. decis. 595. n. 2. Rot. in d. Dertusen. Vicaria, coram bon. memor. Vbaldo, & in d. Barchinon. Vicaria, coram R. P. D. Merlino. Burat. d. decis. 214. num. 4. vbi Ferentill. in annot. lit. B.

20 Sexto Parochialis subiecta, seu annexa Monasterio, vel de eius mensa, quando Monasterium nominat Rectorem, & Episcopus confirmat, concursu non confertur. Rot. decis. 102. part. 1. recent. Ego ipse d. alleg. 60. num. 31. Quando autem dicatur beneficium de mensa Monasterij? vide Rot. decis. 204. part. 2. recent.

21 Septimo, Parochialis, seu beneficium Regulare, quod Regularibus conferri consuevit, vt per Piafec. in praxi Episcop. part. 2. c. 5. n. 18. vers. hoc decretum. Gonzal. d. gloss. 6. num. 162.

Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 197. Vgolin. de offic. & potest. Episcop. c. 50. §. 3. vers. 4. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori Eccles. decis. 421. in 1. edit. aliàs resol. 358. num. 1. in 2. edit. Massobr. d. prelud. 3. dub. 3. num. 34. Filliuc. dict. tract. 31. c. 4. n. 145. Rot. decis. 326. num. 6. part. 2. recent. quos refero Ego ipse d. allegat. 60. n. 33. me citato in illo loco Solorzan. de iure Indiarum tom. 2. lib. 3. c. 17. num. 20.

Octauo, Prioratus Regulares habentes curam animarum soliti commendari Regularibus. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 199. Ego ipse d. allegat. 60. num. 34. Solorzan. d. c. 17. n. 21.

Nono, Parochialium Ecclesiarum in permutationibus non fit concursus. Flamin. Paris. de resign. benefic. lib. 8. quest. 9. num. 95. Vgolin. d. cap. 50. §. 3. vers. 7. Nicol. Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 165. Less. de Instit. lib. 2. cap. 34. dub. 16. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori Eccles. decis. 419. in 1. edit. aliàs resol. 356. in 2. edit. Filliuc. d. tract. 41. de benefic. c. 4. num. 137. Ego ipse d. alleg. 60. num. 23.

Decimo, Parochia resignata ad fauorem in manibus Papæ concursu non confertur Ita Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 1. q. 7. num. 7. Gutier. Canon. lib. 2. cap. 11. num. 11. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Parochia, §. 2. dub. 5. & 6. Marefcot. variar. resol. lib. 1. cap. 52. n. 6. Prosper de Augustino in addit. ad Quarant. in summa Bullarij, verb. benefic. Paroch. collat. quest. 3. vers. 3. Vgolin. d. cap. 50. §. 3. vers. 2. Less. d. lib. 2. c. 34. num. 84. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori Eccles. decis. 416. in 1. edit. aliàs resol. 353. & resol. 351. vers. amplia quinto. Massobr. in sua praxi habendi concursum requisit. 13. dub. 3. Ego ipse d. allegat. 60. num. 21. Gonzal. dict. gloss. 6. num. 121. cum sequentibus, vbi subdit quod resignatarius prouisus à Papa, vel mandatum de prouidendo in forma dignum obtinens, dumtaxat examinare debet absque concursu, & approbati si idoneus repertus fuerit ad curam animarum, siue resignatarius sit præsens in Curia, siue absens in partibus.

Vndecimo, Parochiales vacantes in Curia, seu apud Sedem, siue per obitum, aut simplicem resignationem, vel dimissionem ex vi decreti de dimittendo primum incompatible, prouideri solent in Dataria sine concursu, & sufficit quod prouisus examinetur super sufficientia. Gonzal. d. gloss. 6. num. 15. Nicol. Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 153. Piafec. d. part. 2. cap. 5. num. 17. vers. de Curatis. Massobr. d. prelud. 3. dub. 3. num. 45.

Duodecimo, Cura animarum, quæ in Ecclesia Collegiata exercetur per Canonicos, vel hebdomadarios, concursu non confertur, vt per Prosp. de August. dict. quest. 3. vers. quorum primus est. Flamin. Paris. d. lib. 8. q. 9. num. 94. Vgolin. d. cap. 50. §. 3. in fine. Gonzal. d. gloss. 6. n. 158. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 358. vers. 4.

& in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 307. n. 1. part. 4. quos refero Ego ipse d. allegat. 60. n. 30.

27 Decimotertiò. Dignitas habens curam animarum in Ecclesiis Colligiatis concursu non confertur, nec in illa examen est necessarium, quale requiritur in Parochialibus. Ita Piafec. dict. part. 2. cap. 5. num. 18. in fine. Gallet. in d. Margarita verb. beneficium, pag. 24. & verb. Canonici ult. Gonzal. d. gloss. 6. num. 162. Nicol. Garc. d. part. 9. cap. 2. num. 195. Massobr. d. preiud. 3. dub. 3. à num. 38. Ego ipse d. allegat. 60. num. 28. & 29. & fuit dictum in Cremonem. Prepositura 25. Februarij 1622. coram bon. mem. Vbaldo, vbi etiam habetur hoc procedere in dignatibus Ecclesiarum Collegiatarum actu, non autem habitu tantum, vt in Tudertina Prioratus 17. Nouembris 1589. coram bon. mem. Orano, vbi dicitur, quod hoc casu attenditur actus, non verò habitus, per gloss. notabilem in c. licet canon. de elect. lib. 6. percipue quando Ecclesia amisit Collegialitatem auctoritate Superioris, iuxta notata per gloss. in cap. statutum, in vers. Collegialitatis, eod. tit. de elect. in 6. vbi quod si Collegium esse desinat per mortem Canonorum, debent substitui alij, & quod ius Collegij remanet etiam in vno, donec fuerit auctoritate Superioris destructum. Barbat. conf. 74. num. 1. & seq. inter consil. Alexand. lib. 4. & ipse Alex. ei subscribens, conf. seq. n. 34. in quibus terminis loquitur dicta decisio Tudertina Prioratus, eo quod ibi præsupponitur, quod prioratus, de quo agebatur, mutasset statum, & quod in Bullis Pontificum enuncia- retur non Conuentualis, & sic quod defierat esse Conuentualis auctoritate Summi Pontificis; secus autem si Ecclesia non amisit Collegialitatem auctoritate Pontificis; quia tunc sufficit habitus tantum ad hoc, vt Dignitas habens curam animarum in ea existens, non conferatur per concursum, ex adductis per Franc. dict. cap. licet canon. num. 2. vers. quoad difficultatem, & ibi Archidiaconus sub num. 2. de elect. lib. 6. Mandol. in reg. 3. Cancel. quest. 3. sub num. 3. vbi quod si sub reservatione Prioratum Conuentualium censentur comprehensi etiam illi Prioratus, qui nullos Monachos habent, & sic sunt Prioratus habitu tantum.

30 Ciuitas Sipontina caret Ecclesiis Parochialibus, sed Dignitates, & duodecim Canonici habent cum præbendis annexam curam animarum, & vnusquisque præter Archidiaconum, qui supplet defectum mortuorum, vel absentium, habet Parochialem certis finibus distinctam, & limitatam; quo casu dubitatum fuit in sacra Congreg. Concilij, an huiusmodi Dignitates, & Cononicatus pro tempore vacante sint conferendi præuio concursu, iuxta præscriptum S. Concilij Trident. & constitutionis fel. record. Pij V. & consequenter an in illis obtinendis requiratur ætas ad Parochia-

les Ecclesias obtinendas requisita, adeò vt collationes aliter factæ fuerint nullæ cum possessionibus inde sequutis, absque eo quod prouisis aliquod ius fuerit acquisitum? Sa. Congreg. Concilij, sub die 17. Augusti 1630 c. 1. fuit non requiri examen per concursum, ætatem verò esse necessariam.

In aliis Parochialibus, præter istas exceptu- 31 tas, habita notitia vocationis Ecclesiæ, deputat Episcopus Vicario cum congrua, & potest in huiusmodi Vicarios deputare alios viciniore Parochos, vel alios etiam hebdomadarios, aut diurnos, nec cessatio congruæ facit cessare obligationem deputationis Vicarij, vt post Nicol. Garc. part. 2. cap. 2. num. 13. tradit Massabr. in sua praxi, requis. 1. dub. 1. & dub. 2. resoluit Vicarium cum congrua esse constituendum in qualibet Parochiali vacante, siue de iure, siue de facto tantum, & siue per simplicem resignationem, vel priuationem vacet, & dub. 12. tenet si Vicarium deputandum cum 32 congrua, dummodò aliàs idoneus, non esse necessariò examinandum.

Deputatio Vicarij huiusmodi donec prouideatur de Rectore, sepectat semper ad Episcopum, in cuius Diocesi Parochialis est, sicut refert decisum Armendar. in addit. ad recapit. legum Nauarra, lib. 1. tit. 18. l. 7. Episcop. num. 86. ac proinde inferiores, qui non habent iurisdictionem, quasi Episcopalem cum facultate 34 congregandi Sinodum, talem Vicarium constituere non poterunt, vt per Franc. Leo. in thesaur. fori Eccles. part. 2. c. 28. num. 52. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 8. Massobr. d. requis. 1. dub. 8. & 11. metipsum d. alleg. 60. n. 3. & 4. Et quia Concil. Trident. de cap. 18. disponit cum particula statim, credo Episcopum posse differre constitutionem huiusmodi Vicarij vsque ad tres dies à die notitiæ vacationis, non autem ulterius, vt benè resoluit Massobr. d. requis. 1. dub. 13.

Congrua portio huiusmodi Vicario assignanda, est arbitria Episcopo, pensata qualitate personæ, beneficij, & loci, prout referunt decisum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 15 & Massobr. d. requis. 1. dub. 25 & quod possit esse duorum aureorum singulis mensibus, dicunt Gallet. in Margarita casuum conscientie, verb. Vicarius, 8. & Campan. in diuers. Iuris Canon. rub. 7. cap. 6 num. 116. in fine.

Vicarius, vt supra, semel constitutus cum congrua, non potest remoueri sine causa, quia 36 Episcopus non retractat, quod semel exequutus est pro executione Concilij, vt per Massobr. d. requis. 1. dub. 26. vbi dub. 27. resoluit quod si Vicarius constitutus cum congrua subeat examen, & eligatur tanquam magis idoneus, debet se retrahere à prosecutione exercitij curæ, & administratione bonorum, alioqui incurrere poenam c. auaritie, de elect. lib. 6.

Porro

37 Porro Episcopus intra decem dies, vel aliud tempus ab eo præscribendum idoneis aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinadoribus nominet; liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos nouerint eorum nomina deferre, vt possit postea de cuiuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio, & si Episcopo, aut Synodo Prouinciali pro regionis more videbitur magis expedire per edictum, etiam publicum vocentur, qui volent examinari, vt statuit Concil. d. cap. 18. sub cuius dispositione loquente de Episcopo, comprehenditur Abbas, qui habet ordinariam iurisdictionem, sicut resoluit Flores de Mena var. lib. 3. quæst. 24. num. 21. item & Commendatarius Abbatie habentis iura Episcopalia, si habeat ius congregandi Synodum, & eligendi examinadores synodales.

38 Aloyf. Ricc. in d. praxi, resol. 361. in fine. † Cæteros autem inferiores, qui non habent iurisdictionem quasi Episcopalem, ac ius congregandi Synodum, etiam si habeant ius conferendi, sub dicti cap. 18. dispositione minime comprehendi resoluunt Læi. Zech. de Republ. Eccles. cap. 28. de Parocho, n. 6. Anastas. Germon. de Indult. Cardin. §. quibusvis, ad finem. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 8. q. 9. num. 96. Aloyf. Ricc. in d. praxi, decis. 424. in 1. edit. aliàs. resol. 361. in 2. edit. & nouissime p. 4. resol. 75. Massobr. d. requis. 1. dub. 8. 11. & 21. & requis. 2. dub. 4. Vnde sacra Congregatio Concilij, sub die 2. Decembris 1628. censuit, † Episcopum Forosempreniensem. vti viciniorem manutenendum esse in sua quasi possessione concursus instituendi in vacationibus Ecclesiarum Parochialium della Raignana, iuris preeligiendi magis idoneos ex approbatis in eisdem concursibus, donec Abbas Classen. legitime probauerit habere ius congregandi Synodum, aliàsque coëgisse, & in ea examinadores ad præscriptum sacri Concilij Trid. cap. 18. sess. 24. deputasse. Hinc eadem S. Congr. in causa castri Durantes, sub die vltima Aprilis 1611. declarauit quod concursus instituere, & examinare prouidendos ad Parochiales existentes intra fines Abbatie nullius diocesis, spectat ad Episcopum, intra cuius fines existit Abbas, iuxta cap. 1. sess. 23. & si id non constet, ad viciniorem, vt addidit Pius V. tantum limitando, nisi qui Prælati nullius, habeat ius congregandi Synodum, quia tunc posset in ea deputare examinadores Synodales, prout Concilium requirit. Et in nullius terre Vassalla Parmen. diocesis, 17. Augusti 1630 concessit, vt si pro concursu, qui in vacationibus Parochialium fieri solet coram Episcopo viciniore, occasione pestis ciuitas illius sit bannita, & aditus præclusus ad eundem Ordinarium viciniorem, facultas daretur inferiori prorogandi tempus concurrentium, & quod interim prouideretur de aconomis, & Vicariis idoneis.

Intra decem verò dies edictum est proponendum. Massobr. requis. 2. dub. 6. & 10. n. remanere debet affixum ad valuas Ecclesie. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Parochia, quem refero Ego ipse d. alleg. 60. num. 45. licet minime ibidem legatur secundum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 42. & 43. Massobr. d. requis. 2. dub. 7. Quicquid dicat Zerol. d. verb. Parochia, §. 2. dub. 2. Sed inueni sacram Congr. Concilij in vna Tiburtina, sub die 28. Aprilis 1629. censuisse eueniente vocatione Ecclesie Parochialis posse Episcopum intra quatuor, vel sex menses respectiue à die vacationis apponere edictum pro concursu dicta Parochialis; at non potest apponi cum maiori termino viginti dierum, ex Constit. Pij V. incipien. In conferendis, sub dat. Roma, 15. Kal. Aprilis 1566. Zerol. d. verb. Parochia, §. 2. dub. 3. Aloyf. Ricc. d. resol. 364. num. 2. Læi. Zech. d. cap. 28. de Parocho, sub num. 6. Nicol. Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 46. & 47. Massobr. d. requis. 2. dub. 8. Salgado d. c. 9. num. 53. & 57. Nam licet sit arbitrium Episcopo tempus, quo debet esse affixum edictum, non debet tamen excedere viginti dies. Nicol. Garc. d. c. 2. num. 50. Massobr. d. requis. 2. dub. 9. Et si ante lapsum termini examen, & concursus fiat, erit nullus, ex Nicol. Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 326. cum seqq. Salgado d. cap. 9. n. 64. censuit S. Congreg. Concilij in Potentin. 4. Maij 1619. Et quod concursus terminum non tenetur prorogare Episcopus, sed quod bene facit prorogando, censuit ead. S. Congr. sub die 17. Martij 1619.

Edictum huiusmodi apponi debet ab Ordinario loci, vbi existit beneficium, & ibidem examen est peragendum, etiam si beneficium ab Ordinario alterius Diocesis sit conferendum. Flamin. Paris. de resign. benefic. lib. 8. cap. 9. n. 102. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 10. n. 31. Nouar. in singul. Canonic. conclus. 82. num. 2. Ego ipse d. alleg. 60. n. 44. In quo edicto apponenda est dies præpositi concursus. Seraph. decis. 1148. Massobr. d. requis. 2. dub. 10. † An autem sit de substantia, & forma concursus Parochialium huiusmodi edictum apponi? Affirmant Læi. Zech. de Republic. Eccles. cap. 28. de Parocho, n. 6. Aloyf. Ricc. in d. praxi, resol. 364. Zerol. d. verb. Parochia, §. dub. 2. Nouar. d. conclus. 82. num. 1. Ego ipse d. alleg. 60. num. 43. & me citato in illo loco Massobr. d. requis. 2. dub. 3. vbi intelligit quando Concilium Prouinciale hoc statuit.

Contra Nauar. conf. 4. de preben. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 38. & Salgad. d. cap. 9. num. 50. existimantes collationem nullam non reddi ex omissionem edicti.

Termino autem decem, vel ad summum viginti dierum elapso, nullus est admittendus ad examen, nisi qui descripti fuerint ex Concilio Trident. d. cap. 18. vers. transacto constituto tempore,

tempore, Seraphin, *decis.* 1148. n. 4. Aloyf. Ricc. d. *resol.* 364. num. 2. Nouar. d. *conclus.* 82. num. 4. 44
 † Re tamen integra post terminum edicti potest oppositor admitti, etiam alio reclamante, secundum Marefcot. *var. resolut. lib.* 1. cap. 52. num. 59. Gonzal, ad reg. 8. *Cancell. gloss.* 9. §. 1. num. 115. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 209. Massobr. in *suā praxi*, *requis.* 3. dub. 2. & alios quos refero Ego ipse d. all. 60. num. 46. de quo est bona Rotæ decisio in una Firmana Parochialis 6. Martij 1592. coram Cardin. Pamphilio sen. quæ sic cantat. Domini cum præsupposito quodd. D. Fabius comparuerit in loco examinis re adhuc integra, de quo erit particulariter agendum, resoluunt ipsum debuisse admitti ad concursum, non obstante quodd. comparuerit post decem dies præfixos in edicto se opponere volentibus, quia stante legitimo impedimento absentia, ex quo de tempore vacationis Parochialis, & edicti publicati morabatur in Romana Curia, unde statim habita notitia profectus fuit ad locum examinis, subintrat communis Doctorum conclusio, quodd. comparens post terminum, etiam peremptorium, est admittendus quando res est integra, & habuit iustam causam excusationis, vel ratione ignorantia, vel absentia, seu alterius impedimenti, gloss. in cap. cum in tua, quam ibi sequuntur Innocent. post princ. vers. quid si ante. Host. num. 6. vers. quid si lapsum est tempus. Ioan. Andr. num. 14. Card. sub num. 8. Henric. Boic. num. 2. Abb. sub num. 10. & seq. qui loquuntur etiam in termino præfixo à lege, & ibi ceteri scribentes, qui matrim. accusare possunt, gloss. in cap. fin. in verb. peremptorio, & ibi Ioan. Andr. num. 7. & Gemin. num. 18. in fin. de elect. in 6. latè Lambertin qui alios citat, de iure patron. 2. part. 2. lib. 6. quest. princ. art. 26. n. 2. in fine, cum seq. ubi respondet ad cons. 3. Oltrad. num. 7. cum aliis in contrarium allegatis, quodd. procedunt cessante impedimento, vel iusta causa non comparendi infra terminum præfixum. Neque obstat quodd. Concil. Trident. sess. 24. cap. 18. manat transacto constituto tempore edicti examinari omnes, qui descripti fuerint, quasi velit post dictum tempus non posse alios admitti, ex reg. quodd. permissum ad tempus, censetur prohibitum post tempus, ad l. statuliberum, §. Stichum, ff. de legat. cum simil. Quia Concilium non prohibet admitti comparentem post terminum re integra, quando fuit legitime impeditus, & maxime quia ubi concurrat equitas etiam post tempus, re tamen integra, quis admittitur quando non est effectum deterius ius illius, cuius causa tempus fuit limitatum, Ias. post Aretin. & Alex. in l. si ita quis, num. 6. ff. de vulg. & pupil. prout in hoc casu, ubi equitas suggerit quodd. plures, quam fieri possit, admittantur ad concursum, ex hoc non differatur in longius prouiso ipsius Ecclesie, cuius fauore, ut ei celerius de Pastore prouideatur, ille terminus fuit præfixus. Hactenus decisio; quæ benè dicit suam procedere resolu-

tionem, quando comparens post terminum re integra fuit legitime impeditus; & ideo proposito dubio in sacra Congreg. Concilij, † verum 45
 si quis non descriptus in tempore concursui præfixo comparuerit legitimo impedimento cessante, itaut potuerit nomen suum infra præscriptum terminum deferre & elapso termino examine nondum facto, re integra, petat se ad concursum admitti, sitne audiendus? Eadem sacra Congr. sub die 7. Iulij 1625. censuit non esse audiendum.

Examen statim elapso termino edicti potest 46
 per Episcopum inchoari, sed non potest eadem die claudi, ubi plures fuerunt descripti, quia sunt expectandi, vel vocandi, alioquin vitiabitur concursus, si ex pluribus descriptis vnus, aut non omnes examinentur, & eis non expectaris claudatur concursus. Nicol. Garc. d. cap. 2. à num. 33. Seraph. *decis.* 1148. n. 5. Massobr. d. *requis.* 3. dub. 10. & cum in d. c. 18. Concilij Trident. dicatur † quodd. omnes, qui descripti 47
 fuerint, examinentur, non poterit Episcopus statuere, seu limitare certum numerum personarum ad concurrendum in concursu Parochialium, vt resoluit Aloyf. Ricc. in *decis.* Curie Archiep. Neapol. *decis.* 3. 1. part. 4. † nec potest 48
 prohibere Curatis ne accedant ad concursum aliarum Parochialium, cum omnibus liber esse debeat, vt Episcopo ciuitatis Castellæ rescripsit sacra Congregatio Cardinalium negotijs Episcoporum, & Regularium præposito- rum die 26. Augusti 1591.

At vno tantum comparente ex pluribus 49
 descriptis poterit fieri concursus, nec erit, vt proponatur secundum edictum. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 215. Massobr. d. *requis.* 3. dub. 7. Vbi verò vnus tantum se describi fecerit, nec alij comparēt oppositores ad se describi faciendum, † fieri poterit quoque concursus, nec opus erit alios edicto, aut termini pro- 50
 rogatione, secundum Nicol. Garc. d. c. 2. n. 215. Vgolin. de offic. & potest. Episcopi, c. 50. §. 10. num. 4. Filliuc. d. tract. 41. c. 4. num. 151. Massobr. d. *requis.* 3. dub. 8. metipsum d. alleg. 60. num. 51. † Sed quando nullus comparuit, aut certe 51
 nullus ex comparentibus vult subire examen, Episcopus assignare debet aliud tempus, siue edictum, & si adhuc nemo comparet, vel alias nemo idoneus reperitur, tunc poterit Parochia absque concursu conferri. Nicol. Garc. d. c. 2. num. 218. Filliuc. d. tract. 41. c. 4. num. 152. Massobr. d. *requis.* 3. dub. 9.

Examen faciendum est ab Episcopo, siue 52
 eo impedito, ab eius Vicario generali, atque ab aliis examinadoribus non paucioribus, quam tribus, Concil. Trident. d. c. 18. vers. transacto. Massobr. d. *requis.* 3. dub. 4. Et possunt adhiberi in concursu pliusquam tres examinadores, sed non pauciores, vt soluit sacra Congregatio, cuius declarationis idonei nobis

- bis testes sunt Nicol. Garc. *part. 5. c. 9. num. 52.* Filliuc. *d. cap. 4. num. 156.* Massobr. *in d. praxi requis. 12. dub. 1.* Salgad. *d. c. 9. num. 66.* Lotter. *de re benefic. lib. 2. q. 31. n. 65.* Et etiam Episcopo non impedito poterit fieri examen coram Vicario, quia verba Concilij important tantam quandam convenientiam, Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 119.* Ego ipse *d. alleg. 6. num. 41.* & me citato *in illo loco*, Massobr. *d. requis. 3. dub. 3.*
- 53 † Et si examen omnium concurrentium vna die finiri non possit, poterit in alio continuari; si verò suspicio aliqua sit, quòd exam. ad di secundo die veniant in cognitionem interrogationum examinis precedentis, noua tunc poterunt fieri interrogatoria, vt censuit *sacra Congregatio Cardinalium negotijs Episcoporum & Regularium prepositorum*, sub die 20. Iulij 1592.
- 54 Examinatores debent singulis annis proponi in Synodo ad minus sex, & ab ea Synodo probari, quorum officium etiam post annum suæ electionis non expirat. Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 73.* Salgado *d. cap. 9. num. 67.* Massobr. *in d. praxi requis. 11. dub. 1. vbi dub. 5.* resoluit Concil. Trident. nullam formam præscribere super propositione examinerum. Quibus autem conditionibus, & qualitatibus huiusmodi examinatores clarere potissimum debeant; vide Homobon. de Bonis *de humana vite statibus*, *part. 1. cap. 13.*
- 55 Nominati, & non in genere proponi debent huiusmodi examinatores, nisi proponerentur in genere, qui re vera tunc extarent, quia per huiusmodi genericam expressionem, haberetur etiam expressa persona. Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 339.* Filliuc. *d. tract. 41. c. 4. num. 157.* Salgad. *d. cap. 9. num. 76.* Massobr. *d. requis. 11. dub. 3. vbi dub. 7.* subdit, quòd † vt examinatus dicatur probatus à Synodo, debet dimidiam partem suffragiorum ferre ab iis, qui vocem habent in Synodo. Et ideo *sacra Congregat. Concilij in vna Sutrina censuit non posse eligi examinatore Synodalem sub nomine Dignitatis.*
- 57 Si ex sex examinatribus aliqui intra annum suæ electionis mortui fuerint, totam facultatem examinandi vna cum Episcopo ad superstites, etiam si vnus tantum superesset, spectare debet eo anno durante, sed in locum demortuorum eligendi alij cum approbatione Capituli. Ita Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 8.* Massobr. *in d. praxi requis. 12. dub. 2.* Salgado *d. cap. 9. num. 70. cum seqq.*
- 58 Quando verò omnes decedunt examinatores, vel in longinquas partes recedunt, Episcopus intra annum ad celebrandam Synodum ex antiquis, qui fuerint, sex, non pauciores subrogare debet, & si non stabunt, tot antiqui eligere poterunt illi, qui extabunt, & alios supplere de nouo approbatos à Capitulo, vs-

que ad sex; quòd si nulli antiqui extiterint, nouos tunc à Capitulo probandos, non pauciores, quàm sex deputare debet vsque ad futuram Synodum in fine anni à postrema Synodo celebrandam, vt referunt à *sacr. Congr.* decisum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 73.* Marefc. *var. lib. 1. capit. 32.* Massobr. *d. praxi requis. 12. dub. 3.* Salgado *d. cap. 9. ex num. 70.* & censuit Rot. *in Panormitana Archiepiscopatus* 3. Decembris 1618. coram bon. memor. Buratto, & in eadem 5. Iunij 1620. coram eodem, inter impressas *decis. 372. & 479. n. 2.* subdit Clementem VIII. speciali Constitutione concessisse Episcopis facultatem deputandi examinatores extra Synodum deficientibus, vel impeditis Synodalibus, dummodò infra annum à Synodo celebrata, & decreuisse quòd statim lapso anno talis facultas, & eorum auctoritas expiraret.

Examinatores Synodales durant donec alij in Synodo deputati fuerint, verum si anno elapso aliqui ex eis mortui fuerint, officium omnium expirat, vt per Nicol. Garc. *in addit ad d. cap. 2. num. 75.* Gallet. *in Margarita casuum Conscientie, verb. examinatores* 1. Aloyf. Ricc. *in d. praxi fori Eccles. resol. 361. in 2. edit.* Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiep. Neapol. capit. 66. num. 17.* Massobr. *d. requis. 12. dub. 4. numer. 3.* vbi subdit locum non habere quando post annum supersunt sex adhuc, Ego ipse *d. alleg. 60. num. 48.*

Episcopus non excusatur si post annum adhibeat examinatores superstites non extantibus sex, etiam si caperet pretextum, quòd ipse de nouo esset adeptus possessionem Episcopatus, cum † annus celebrandi Synodum non incipiat currere à die possessionis Episcopatus, sed à die Synodi vltimo loco celebratæ. Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 92. & 93.* Massobr. *d. requis. 12. dub. 6.* & censuit Rot. *in Panormitana Archiepiscopatus* 5. Iunij 1620. coram bon. memor. Buratto, inter illius impressas decisiones, *decis. 479.*

Vnde *sacra Congreg. Concilij in vna Visionen.* sub die 13. Nouembris 1617. censuit etiam in casu non existentium examinerum Synodaliū numero sufficientium ad concursus faciendos, eo quia ob penuriam virorum habentium qualitates Doctoratus, & similes non potuerunt in Synodo Diocesana eligi, non licere Episcopo auctoritate ordinaria sibi assumere examinatores non Synodales extraneos, qui suppleant. † Item censuit anno deputationis elapso dictorum examinerum non esse Episcopo permissum iisdem absentibus, vel alias legitimè impeditis alios in eorum locum subrogare. † Item censuit Episcopum non posse in locum demortuorum examinerum alios subrogare vsque ad nouam Synodum. † Item censuit Episcopo non licere subrogare alios in locum examinerum Synodaliū,

66 *daliū, qui per sententiam de crimine simonia fuerint condemnati. † Quo verò ad condemnatos de adulterio si sententia fecit transitum in iudicatum non esse adhibendos, quia sunt infames; si verò causa pendet, per appellationem posse adhiberi, sed non esse conueniens. Et ad petitionem Episcopi an in casu concursus, in quo non interfuerunt examinatores Synodales, collatio beneficij deuoluatur ad Sedem Apostolicam, vel potius eidem liceat proponere nouum concursum infra quatuor menses sibi de iure concessos, ipsa sacra Congregatio nihil respondit.*

67 *Eadem sacra Congr. in vna Monopolitana, sub die 13. Iulij 1630. censuit concursus, in quibus fuerunt adhibiti examinatores deputati in Synodis precedentibus, fuisse nullos, quatenus tamen prædicti examinatores in Synodo posteriori non fuerint confirmati.*

68 *Annis elapsis significauit eidem S. Congr. Archiepiscopus Cæsaraugustinus Prædecessores suos in dicto Archiepiscopatu numquam deputasse examinatores in Synodo Diœcesana ad prouisionem Parochialium Ecclesiarum, iuxta formam Concilij in cap. 18. sess. 24. vnde dubitasse ait, an prouisiones de huiusmodi Parochialibus per dictos suos Prædecessores factæ non seruata forma Concilij sustineri possint, an verò ad Sedem Apostolicam deuolutæ, iuxta Motum proprium felic. record. Pij V. anno 1566. 5. Kalend. Aprilis? & casu quo sacra Congreg. censuit huiusmodi prouisiones non suffragari, & ad Sedem Apostolicam esse legitime deuolutas, dubitauit dictus Archiepiscopus quid agendum esset cum huiusmodi prouisis, qui per decennium, vel circa dictas Parochiales possident? Die 15. Maij 1582. Congregatio Concilij censuit prouisiones esse nullas deuolutasque ad Sedem Apostolicam, ex constitut. s. m. Pij V. tamen referendum ad sanctissimum, cui, si videbitur, poterit cum his dispensare tam super perceptis fructibus, quam super retentione ipsarum Parochialium. Varij tamen fuerunt Domini circa istorum examen; quidam enim voluerunt hos ab Episcopo esse priuatim examinandos, iique, qui reperti fuerint idonei, Parochiales relinquuntur; cum his verò, qui minus fuerint idonei, vtendum remedio Concilij cap. 6. sess. 21. alios verò minus idoneos omnino priuandos esse censuerunt. S. D. N. in Consistorio respondit maturius rem per Cardinales esse considerandum, siquidem Bulla non videtur locum habere, nisi vbi facta est Synodus; & deputati sunt examinatores. Sed die 5. Iunij Congregatio perstitit in decretis. Quoniam autem Rota interpretatur Bullam quemadmodum Datarius ex stylo Datarie, & ex mente Sanctissimi eidem Rotæ significauit interpretandam, Congregatio quoque ad interpretationem Sanctissimi se remisit, qui demum 23. Iunij 1582. in Cubi-*

culo per Signaturam respondit ita seruandum, & rescribendum prædictam Constitutionem non habere locum, nisi vbi facta fuit Synodus Diœcesana, & deputati fuerunt examinatores. Contra verò imperitos, & turpiter viuentes Archiepiscopum habere remedium Concilij cap. 6. sess. 21. & rescribendum eidem Archiepiscopo, quòd si non coëgit Synodum, quamprimum cogat, & deputari faciat examinatores, vt forma cap. 18. sess. 24. de reformat. super conferendis beneficijs Curatis, sine aliqua exceptione deinceps feruetur.

Eadem S. Congregat. in vna Patauina censuit 69 non potuisse Episcopum absque Synodo sibi assumere examinatores, ideo nullas esse prouisiones, & agendum cum Sanctissimo, an nouas prouisiones ipse dare, vel tenere velit, vt Episcopus conferat, pro futuro autem tempore Synodum cogendā esse. Sanctissimus audita relatione Congregationis quo ad iam prouisos attinet respondit, ij qui ab Ordinario prouisi sunt, eidem Ordinarius conferat Parochiales; qui verò à Sede Apostolica capiant nouas prouisiones ab eadem Sede Apostolica in futurum verò Sanctissimus declarat hos examinatores pro legitimis habendos donec Synodus Diœcesana fieri poterit cessante impedimento pestis. Cum autem in alia Zamoron dubitaretur de validitate concursus cuiusdam Parochialis quia in eo non interuenerunt examinatores electi in Synodo iuxta formam Concilij: Congregatio censuit, si nulla Synodus facta vnquam fuit, non valuisse examen per concursum, si aliqua Synodus facta, & electi examinatores, licet non singulis annis, & præsertim eo anno, quo Parochialis vacuit; non ideo vitari examen.

Vicarius Sede Episcopali vacante in locum 70
examinatorum absentium, vel defunctorum, alios auctoritate propria sufficere non potest, sed curare debet, vt elapso anno alij in locum de mortuorum sufficiantur, seu eligantur in Synodo, alioquin pro legitimis non habentur, qui supererunt, vt refert decisum Sbroz. in addit. ad tract. de offic. Vicar. lib. 2. q. 111.

Concursus est nullus, in quo cum examina- 71
toribus Synodalibus interuenit alter, qui non sit examinatus Synodalis, vt per Nicol. Garc. d. c. 2. num. 83. & 324. & 342. Massiobr. in d. praxi, requis. 13. dub. 1. Ferentil. in annotat. ad decis. 479. Buratti, litera A. censuit sacra Congregatio Concilij in vna Messanen. de anno 1629. quam authenticam, & originalem vidi. Rot. in Bassanen Parochialis 18. Februarij 1628. coram Cardin. Virili, & in Nicen. Parochialis 25. Iunij 1629. coram eodem, vbi fuit dictum † negati- 72
uam illam, quòd quis non esset examinatus Synodalis, debere plenè, & concludenter probari, vt fundamentum intentionis, & non sufficere quòd in registris Curie Episcopalis non reperiatur nominatus, aut descriptus in Synodo

nodo ille, quem prætenditur non esse examinatore Synodalem, quia possibile erat quòd fuerit deputatus examinatore Synodalis ab Episcopo in Synodo, & non fuerit descriptus. Rot. decis. 323. n. 4. vers. ultra quòd, part. 2. recent. quia omisso, & negligentia descriptionis non potest nocere parti, l. Imperator. ff. de stat. hom. Surd. conf. 535. num. 9. in fin. Nouissimè eadem Rot. in Seguntiva Parochialis 15. Iunij 1638. coram R. P. D. Rojas ibi, Narratum quòd omnes examinadores adhibiti in dicto concursu non fuerint Synodales, verificatur ex eo, quia Frater Alphonsus de la Torre Gardianus Conuentus sancti Francisci, unus ex quatuor examinatribus, non erat Synodalis: quod probatur ex lectione Synodi extracta cum citatione partis aduersæ facta de anno 1609. ubi nullatenus dictus frater Alphonsus reperitur examinatore nominatus, & tamen deputatio examinerum Synodaliū, iuxta dispositionem Concilij, & Constitutionis sanctæ mem. Py V. aliter quàm in Synodo Diocesana fieri non potest. Honded. conf. 80. numer. 25. lib. 2. Surd. conf. 28. n. 114. Rot. decis. 611. n. 2. part. 1. & decis. 455. n. 4. p. 2. recentior. Caualer. decis. 35. n. 2. & decis. 545. n. 5. tum ex testibus deponensibus de ipsiusmet Fratris Alphonsi, & Procuratoris partis aduersæ confessione, quæ nocet principali tanquam facta per viam contentioſæ iurisdictionis, Osalch. decis. 39. n. 38. Aym. conf. 202. num. 43. Caualer. decis. 79. n. 4. Rot. decis. 652. num. 5. p. 2. recentior. tum denique ex confessione D. Episcopi, in qua fatetur dictum fratrem Alphonsum non esse examinatore Synodalem. Etiam constat quòd de anno 1609. vsque ad tempus dicti concursus per dictam vacationem de anno 1632. nullam aliam Synodum diocesanam fuisse celebratam, tam ex confessione partis, quam ex testibus ab utraque parte examinatis, ex quibus simul iunctis resultat plena, & concludens probatio, quòd dictus Frater Alphonsus non fuerit examinatore Synodalis deputatus. Gabr. de probat. concl. 1. Rota coram Greg. decis. 245. n. 3. Rursus patet dictum Fratrem Alphonsum interuenisse in dicto concursu, examinasse, suffragium dedisse, iurasse, & propinam accepisse ex lectione ipsius examinis, & literis testimonialibus transmissis ad Datariam pro obtinenda prouisione Apostolica stante vacatione in mense reservato, & consequenter prouisionem Ordinarij subsistere non posse, tanquam nullam ex defectu non seruata forma Concilij, quam ad unguem adimplendam sub pena nullitatis concursus tradunt. Garcia de benefic. p. 9. c. 2. n. 83. 213. 339. & 341. Gonzal. gloss. 55. num. 48. Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 31. num. 7. Massobr. in praxi habendi concursum requis. 13. dub. 1. Aloys. Ricc. in praxi fori Eccles. decis. 414. n. 1. Rota in Nicien. Parochialis 25. Iunij 1629. coram Cardin. Virili. & in Bracharen. Parochialis 10. Martij 1621. coram bone mem. Patriarcha Manzanedo: & in Panormitana Archipresbyteratus 3. Decembr. 1618. coram Barbosa de Parocho. Pars I.

D. Buratto, quod sepius ita declarauit sacra Congreg. Concilij. Et ratio est, quia Concilium habet decretum irritans, quod inducit formam ad unguem seruandam, ut fuit resolutum in eadem Panormitana, coram eodem D. Buratto, 5. Iunij 1620. Nec decretum Clementis VIII. tribuens facultatem deputandi examinadores in locum defunctorum refragatur; habet enim locum, & procedit si intra annum à die celebrata Synodi Ordinarius illos nominat, non ultra. Massobr. ubi supr. requis. 12. dub. 4. n. 5. & fuit dictum in præallegata Panormitana 5. Iunij 1620. Non obstat si dicatur quòd Concilium solum requirit tres examinadores Synodales, & ita nostrum casum non vitari, cum hi interuenerint per assistentiam alterius, qui Synodalis non erat: Quoniam per ipsius solum interuentum corrumpitur concursus, iuxta opinionem sacra Congr. Concilij. Garc. ubi supra num. 334. Etenim à Concilio est inductum pro forma quòd omnes examinadores sint Synodales, & sint electi in Synodis diœcesanis, quo casu etiam utile per inutile vitatur, Roland. conf. 72. num. 66. vol. 1. Rot. decis. 552. num. 10. part. 2. recentior. &c. Hactenus Rota.

Examinadores necessariò eligi debent, qui 73
sint Magistri, seu Doctores, aut Licentiatii in Theologia, vel Iure Canonico, si extent, alioquin alij Clerici sunt eligendi, qui ad id videbuntur magis idonei. Ita resoluunt Vgolin. de offic. Episcop. capit. 50. §. 5. num. 1. vers. 2. Homob. de Bonis de humana vite statibus, p. 1. cap. 13. vers. in his ergo, in fine, refert nouissimè à sacra Congregatione responsum Massobr. in d. sua praxi, requis. 11. dub. 2. & statuit Concil. Trident. d. cap. 18. vers. Sint verò examinadores Magistri, &c. Vnde sacra Congreg. Concil. in vna Saonen. sub die 19. Februarij 1628. censuit † Episcopum non posse eligere examinadores 74
Synodales, qui non sint Doctores, seu Magistri, aut Licentiatii in Theologia, aut Iure Canonico, si extent; alioquin alios Clericos esse eligendos, qui ad id magis idonei videbuntur. Et postea in vna Turritana, sub die 10. Martij 1629. censuit † in prædictos examinadores Synodales non 75
posse eligi Clericos Seculares, aut Regulares, qui dictis gradibus non sint insigniti, nisi vlti viri qualitatis superius expressæ non extent, quo casu sunt eligendi, qui ad munus exercendum magis idonei videbuntur, eorumque vota equalis valoris, & efficacie erunt sicut aliorum.

Debent quoque iurare, ita ut si non iurauerint, concursus coram eis habitus vitabitur, 76
ut decidit idem Concil. d. cap. 18. vers. iurentque omnes. Massobr. in d. sua praxi, requis. 14. dub. 1. ubi dub. 2. cum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 356. 77
subdit esse de forma, † ut præstetur huiusmodi iuramentum, tactis sacrosanctis Euangelis, & dub. 3. cum eodem Garc. num. 356. asserit † posse præstari extra Synodum in manibus 78
C Notarij,

Notarij, & *dub. 4.* tradit probari per attestatio-
nem Notarij, & literas ipsorum examinato-
rum. Homobon. de Bonis *d. capit. 13. vers. 2.*
Filliuc. *d. tract. 41. cap. num. 158.* Et ideo *sacra*
Congregatio Concilij in vna Bisignanen. sub die
2. Decembris 1628. censuit *concursum factos non*
prestito iuramento ab examinadoribus Synodalibus
fuisse nullos, sed ex gratia conualidandos facto
verbo cum Sanctissimo, qui confirmavit, & con-
ualidavit.

79 Examinatores huiusmodi non possunt quic-
quam prorsus occasione examinis, nec ante,
nec post accipere, alioquin simoniæ vitium
tam ipsi, quàm alij dantes incurrunt, à qua ab-
solui nequeunt, nisi dimissis beneficiis, quæ
quomodocumque etiam antè obtinebant, &
ad alia in posterum inhabiles redduntur. Ita
statuit Concil. Trident. *d. c. 18. vers. caueant ne*
quicquam, & per illud sic tenent Petr. de Le-
desma in sum. part. 2. tract. 7. cap. 1. concl. 7. propè
fin. Farin. conf. 15. num. 3. & 47. Homobon. de
Bonis *d. cap. 13. vers. tertio examinatores, in fine.*
Franc. Leo in thesauro fori Eccles. *part. 2. cap. 3.*
num. 25. Nicol. Garc. *d. cap. num. 378. cum seqq.*
Stephan. Gratian. *discept. forens. cap. 561. à n. 21.*
Vgolin. de simon. *tab. 4. cap. 48. §. 3. & de offic. &*
potest. Episcop. cap. 50. §. 5. n. 2. Filliuc. *d. tract. 41.*
cap. 4. num. 161. latè Massobr. in *d. sua praxi, re-*
quis. 15. Bonacin. de simon. *q. 7. puncto 2. differ. 1.*
ex num. 5. nouissimè Aloyf. Ricc. in praxi, p. 4.
resol. 76. num. 1. & 2. Ego ipse *d. alleg. 60. n. 52.*
cum sequentibus.

80 Vnde primò colligo hos examinatores pri-
uari beneficiis antea obtentis, si occasione
examinis, siue antea, siue post, aliquid acci-
pian, etiam gratis, & liberaliter datum, & ad
captandam beneuolentiam, etiamsi res modica
sit, & leuis momenti; nam Concilium pro-
hibet quicquam prorsus accipi, vt benè re-
soluit Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 390.* & Aloyf. Ricc.
d. resol. 76. n. 3. Quamuis contrarium teneant
Petr. de Ledesm. *d. p. 1. concl. 7.* & Zerol. in *praxi*
Episcop. part. 1. verb. Parochia, §. 2. dub. 13.

81 Secundò colligo non posse examinatores
quicquam pro labore, vel titulo stipendij ad
sustentationem ex fructibus beneficij vacan-
tis, vel alia ratione accipere, sicut tradunt Ni-
col. Garc. *part. 5. cap. 7. n. 11. & d. part. 9. cap. 2.*
num. 364. Bonacin. *d. differ. 1. n. 5. vers. 2.* Aloyf.
Ricc. *d. resol. 76. n. 4.*

82 Tertiò colligo non posse Ordinarium sta-
tuere aliquod stipendium, etiam minimum,
examinatoribus deputatis in Synodo pro con-
curfu Parochialium, & si Synodus Diœcesana
secus statuerit, decretum erit irritum, &
nullum, vt referunt decisum Nicol. Garc. *d. c. 2.*
n. 374. Massobr. *d. requis. 15. dub. 1.* Bonac. *d. dif-*
fer. 1. n. 7. vers. 3. ego ipse *d. alleg. 60. n. 53.* Con-
tra Petr. de Ledesm. *d. concl. 7. propè fin. vers. la*
difficultad, attestantem in Ecclesiis Hispania-

rum contrarium communi vsu receptum esse.

Poterit tamen Episcopus aliquid de suo
præfatis examinadoribus conferre titulo præ-
mij vel stipendij, seu sustentationis, vt re-
soluunt Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 379.* Bonacin.
d. diff. 1. num. 6. subdens hoc sibi non videri
improbabile, quia Concilium non videtur lo-
qui de Episcopo, & *num. 7. in princ. post Nicol.*
Garc. *d. c. 2. num. 380. & seq.* resoluit non posse
Episcopum, vel eius Vicarium assistendo exa-
mini aliquid accipere.

Peraçto examine debent examinatores ex
communi sententia eos denuntiare Episcopo,
quos idoneos reperirent, vt referunt decisum
Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 104.* Salgad. *d. c. 9. n. 79.* &
illi possunt remittere ad Ordinarium, quia cu-
mulatiuè, & non priuatiuè in *d. cap. 18. Conci-*
lij est attributa iurisdictio, vt censuit Rot.
decis. 647. n. 1. in 1. collect. nouiss. aliàs part. 4. di-
uers. & non solum cõsideratur idoneitas respec-
tu scientiæ, sed etiam respectu ætatis, morum,
& prudentiæ. Concil. Trident. *d. c. 18. ibi, donec*
iudicati fuerint ætate, &c. Massobr. in *d. praxi, re-*
quis. 5. dub. 3. Fr. Sigism. à Bononia de elect. *dub.*
32. Buratt. *decis. 22. num. 28. & decis. 90. per tot.*
Non tenentur tamen examinatores huiusmo-
di explicite referre singulas qualitates eorum,
qui sunt examinati, sed sufficit referre om-
nes examinatos fuisse idoneos. Caualer. *decis.*
293. à princ. vbi in vers. neque præmissis, subdit
nihil ob stare, quod in Concil. d. cap. 18. fiat ex-
pressa mentio, vt scilicet debeantur renuncia-
ri quocumque ab examinadoribus iudicari
fuerint idonei ætate, moribus, scientia, & pru-
dentia, &c. quia ibi fit expressio earum, quæ
tacite insunt; exempli gratiâ tantum, quod
probatur ex eodem Concilio, dum immédia-
tè subiungit, & *aliis rebus ad Ecclesiam vacantem*
gubernandam opportunis. Multa enim illa sunt,
quæ requiruntur ad hoc, vt quis sit idoneus ad
Ecclesiam Parochialem gubernandam, veluti
quod sit Clericus, ex legitimis natalibus pro-
creatus; vnde inferebatur, quod sicut Concil.
Trident. non exigit, vt super istis aliis qualita-
tibus fiat explicita relatio, ita pariformis de-
terminatio requiritur quoad mores, ætatem,
doctrinam, & prudentiam, quæ in Concilio
specialiter exprimuntur. Et quod ¶ examina-
tores etiam extraiudicialiter possint informari
de qualitatibus examinadorum, tradit idem
Caualer. *d. decis. 293. num. vlt.*

Licet Concil. *sepe citato c. 18.* non expresse-
rit an vota examinerum palàm, aut secre-
tè fieri debeant, magis tamen expedit, vt exa-
minatores palàm inter se sua vota confe-
rant, deinde Notario iubeant, vt in actis suis
simpliciter scribat Titium approbatum ido-
neum, Seium verò reprobatum. Ita referunt
decisum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 108.* Franc.
Leo in thesauro fori Ecclesiæ *part. 2. cap. 3. n. 35.*

Hæc

- 87 Hæc autem vota dare debent dum simul congregati sunt cum Episcopo, non autem separatim, sicut etiam Episcopus, ubi datur locus accessui, debet accedere examinadoribus simul congregatis, secundum Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 58. Massobr. in d. praxi, requis. 4. dub. 2. †* Quando verò vnus tantum comparet ad se examinandum coram tribus examinadoribus, vno illorum approbante, & cæteris reprobantibus, non potest Episcopus ei accedere, & examinatus dicitur reprobatus, vt per Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 60. Massobr. d. requis. 4. dub. 7.* Verum si pluribus examinatis aliqui vltra dimidium votum fuerint consequuti, & sic approbati, & vnus omnia suffragia prospera reportauerit, Episcopus facta per examinadores relatione, poterit postposito illo, in quem omnia suffragia confluxerunt, alium ex eis eligere, qui vltra dimidiam partem votorum habuerunt, cum omnes approbati dicantur, vt refert decisum Nicol. Garc. *dict. cap. 2. num. 109. †* Data enim in cæteris paritate, potest Episcopus gratificari. Lambertin. *part. 13. lib. 2. quæst. 5. art. 21. in fine, vers. alia sit declaratio.* Rot. in vna Calaguritana beneficij, 5. Iulij 1621. coram Cardin. Verospio sen. & in Vrbinaten. Parochialis, 12. Februarij 1629. coram R.P.D. Verospio nepote.
- 90 Nunquam spectat ad examinadores, sed ad Episcopum solum iudicare, quis ex concurrentibus ad Parochiam vacantem sit magis idoneus, sicut à sacra Congregatione decisum referunt Zerol. in *praxi Episcop. part. 1. verb. Parochia, §. 2.* Nicol. Garc. *d. c. 2. n. 105. & part. 6. cap. 2. n. 236.* Mar. Antonin. *variar. resolut. lib. 1. resol. 63. n. 8.* Armendar. in *addit. ad recopil. legum Navarra. lib. 1. tit. 18. l. 7. n. 58.* Massobr. in *d. sua praxi, requis. 4. dub. 1. †* Et ad ipsum Episcopum spectat eligere ex approbatis magis idoneum secundum Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 108.* Franc. Leo in *thesaurofori Eccles. part. 2. cap. 3. n. 34.* Massobr. *d. requis. 4. dub. 4.* ubi quòd Episcopus debet expectare vt examinadores renuntient, sed non tenetur eligere ex collatione votorum habita ratione calculorum, &
- 92 *dub. 5.* asserit decisum † Episcopum non habere votum decisiuum in concursu, sed tantum accedere ubi vota sunt paria, vel singularia, & *dub. 6.* ostendit quando dicantur vota paria, & quando singularia.
- 93 Episcopus potest eligere extra locum examinis, & etiam absentibus examinadoribus, vt post Nicol. Garc. *d. cap. 2. num. 59.* resoluit Massobr. in *dict. praxi, requis. 5. dub. 20.* ubi *dub. 21.* cum eodem Garcia *cap. 2. num. 109.* tenet quòd potest Episcopus eligere eum, qui tantum dimidiam votorum tulerit, & *dub. 2.* cum eodem Garc. id intelligit, etiam relictis iis, qui omnia vota reportarunt, & *dub. 22.* differit an, & quando electus in

Barbosa de Parocho. Pars I.

concursu ius acquirat considerabile?

Electio facta de magis idoneo, significanda est intra quatuor menses, & si fuerit transmissa, nec peruenerit ad manus collatoris intra dictum tempus, prouiso deuoluitur, vt per Massobr. in *d. praxi, requis. 6. dub. 1.* ubi *dub. 2.* cum Garc. *d. cap. 2. num. 8.* resoluit significationem electionis fieri posse extra præsentiam examinadorum.

Electio hæc, & prouiso in concursu Parochialium facta de digno, omisso digniore, est nulla, & subreptitia, vti forma Concilij, & *d. Constit. Pij V.* non obseruata, stante decreto irritante in eis appposito, vt tenet Azened. *dict. conf. 9. n. 30.* Nicol. Garc. *d. c. 2. num. 225.* Massobr. *d. requis. 5. dub. 1.* Rot. in *Dertusen. Parochialis*, 18. Decembris 1581. coram Gipsio, & in *Tuden. Parochialis*, 18. Aprilis 1630. coram bon. mem. Cardin. Sacrato. ubi firmavit conclusionem in beneficiis Curatis ex idoneis magis idoneum esse eligendum, iterum in *Ripana Parochialis*, 1. Iunij 1609. coram Ortembergo, refert, & sequitur Beltramin. in *annot. ad decis. 11. Greg. XV.* & sic consequente digniore reuocaretur collatio facta digno de beneficio curam animarum habente mediante concursu, iuxta Constitutionem Pij V. vt aduertit Ioan. Valer. de *differ. inter utrumque forum, verb. electio, differ. 2. num. 4.* † Prælati enim non aliter satisfaciunt suæ obligationi, quam si de digniore Ecclesiæ Parochiali prouideant, *cap. licet. 8. q. 1. cap. 2.* & *ib. gloss. verb. melioris, de offic. custodis, cap. 3. de iurepatron.* Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 1. & 18.* resoluunt Syluest. in *summ. verb. electio*, 1. num. 18. Rebuff. in *praxi, tit. requisita ad bonam collat. à num. 23.* Couar. in *reg. peccatum, part. 2. §. 7. num. 3.* nam in rebus publicis datur obligatio eligendi semper digniorem, l. ad *subeunda, C. de decurionib. lib. 10. & Auth. de Monach. §. ordinatione, collat. 1.* & constat inter res ad bonum publicum pertinentes non minimum locum habere prouisiones Ecclesiarum, Ideò hanc partem multis conatur defendere Vasq. in *opusc. moralib. in tract. de benefic. cap. 2. §. 3. n. 50. cum seqq.*

Quæ omnia supra resoluta procedere videntur non solum quando per viam collationis Ecclesiæ prouidentur, sed etiam quando per viam electionis: adhuc enim prouidentes tenentur eligere illum, qui maioribus iuuatur meritis, vt probatur in *cap. si forte, 63. dist. & in d. Auth. de Monach. §. ult.* optimè Concil. Trident. *d. cap. 1.* resoluunt Doctores supra citati, & dicit communem Cou. *d. n. 3.* Verum quamuis supradicta resolutio de stricto Iuris rigore procedat; tamen post factam electionem non videtur omnino recipienda, ex ea ratione, quam reddit S. Thom. 2. 2. *quæst. 63. artic. 2. ad 3.* quia aliàs omnis electio, vel præsentatio calumniam pateretur, dareturque locus pro-

pè infinitis litibus si electiones de digno, prætermisso digniore, reuocari permitterentur, quod quidem neque tolerandum, neque Reipublicæ Christianæ conuenire probant Cou. d. §. 7. n. 4. & 5. Peralt. & Menef. in l. cum quidam, n. 18. ff. de legat. 2. Molin. de primogen. lib. 2. cap. 5. n. 47. Ioan. Valer. de different. inter utrumque forum, verb. electio, diff. 1. à princip. ubi ostendit electionem factam de digno, omisso digniore quoad Prælaturas valere, & sufficere in foro exteriori, idque propter tranquillitatem, & pacem Reip. & quod aliàs daretur occasio ad multas lites, & quæuis electio posset impugnari, & calumniam pati.

98 Vnde Rota coram Eminentiss. Card. Pamphilio iun. impressa per Farin. decis. 40. part. 1. recent. hac de re agens, ita loquitur. *Quamuis pro validitate electionis satis sit si dignus eligatur, & electio de digno, omisso digniore, sustineatur, id tamen procedit postquam celebrata est electio, quæ ex omissione dignioris non retractatur, ut litium occasiones amputentur; sed ante electionis celebrationem omnia iura clamant, quod meliores, & sanè sanctiores eligantur, & ideo peccant, qui scienter omisso digniori eligunt dignum.* Quæ sanè decisio fundatur communi illa Doctorum sententia, quæ habet electores sub pœna peccati mortalis teneri digniorem, seu meliorem eligere, electionem tamen digni sustineri in foro fori. Ita S. Thom. 2. 2. quæst. 63. art. 2. in corpore, ubi Caietan. in fine, Doctores in c. constitutus, il 2. de appell. ubi Ioan. Andr. gloss. 3. n. 21. Zabarell. gloss. 3. sub n. 2. Butr. num. 4. Abb. notab. 3. num. 3. & not. 4. num. 7. & Franc. num. 4. & seq. item in d. cap. licet 8. q. 1. gloss. verb. qui præstantior. Archid. num. 3. Bellam. num. 5. Turrecrem. num. 1. cum seqq. & Alex. de Neuo notab. 4. sub num. 13. & sub num. 20. & seq. S. Antonin. p. 2. tit. 1. cap. 20. §. 1. Martin. de Ledesma 4. par. 2. q. 18. dub. 9. Sot. de iustit. lib. 3. q. 6. art. 2. Lambertin. de iure patron. lib. 2. par. 1. quæst. 10. art. 3. & præcipuè n. 26. vers. tunc circa. Roch. de Curte eod. tract. verb. honorificum, n. 42. Cou. in reg. peccatum part. 2. §. 7. num. 4. vers. igitur iura, quem expressè sequuta est Rot. in Eugubina Parochialis S. Venantij 13. Ianuarij 1623. coram bon. memor. Remboldo, Buratt. decis. 635. ubi Feren. till. sub litera A. plures Rotæ decisiones refert. Nau. in man. c. 17. n. 72. & in tract. de Orat. miscel. 43. post n. 76. Petr. Nauar. de restit. lib. 2. c. 2. num. 120. Greg. de Valent. 2. 2. d. 5. q. 7. puncto 2. §. secundò queritur. vers. secunda assertio, Bañes de iustit. quæst. 63. art. 2. post dub. 3. vers. ad confirmationem. Iacob. de Graff. in aureis decis. part. 1. lib. 2. c. 99. num. 2. Turrian. de iust. tom. 2. disput. 22. dub. 1. & 2. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 10. q. 11. n. 36. Ioan. Zapata de iustit. distrib. p. 3. c. 1. cum seqq. Schitin eod. tract. pag. 211. Vazuel conf. 76. n. 39. & 73. & 93. vol. 1. & conf. 166. n. 52. ubi quod peccant cum onere resti-

tutionis, tom. 2. Solorzan. de Iure Indiarum. tom. 2. lib. 3. cap. 15. num. 66. Fr. Emaan. quæst. Regul. tom. 2. q. 52. artic. 5. & 6. Salon. 2. 2. q. 63. art. 2. conclus. 3. col. 4. Nicol. Garc. de benefic. p. 7. c. 56. num. 63. Vafq. in opusculo de benefic. part. 2. §. 3. dub. 1. Aloyf. Ricc. in collect. decis. part. 4. collect. 931. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 15. q. 1. Molfes. in Sum. Theolog. moral. tract. 6. de benefic. num. 6. Vgolin. de offic. & potest. Episcopi, cap. 50. §. 13. num. 2. Rebell. de obligat. instit. p. 1. lib. 3. q. 4. Fernandez in exam. Theolog. moral. par. 4. cap. 4. §. 2. num. 11. Malder. in 2. 2. tract. 9. cap. 2. dub. 7. Diana resolut. moral. par. 2. tract. 1. miscel. resol. 40. Valer. Reginald. in praxi fori parit. lib. 30. tract. 3. num. 195. Campan. in diuers. Iuris Canon. rub. 6. cap. 3. n. 32. & rub. 7. cap. 6. num. 70. Castellin. de elect. capit. 9. Sigism. à Bononia in simili tract. dub. 33. Iul. Lauer. var. lucubrat. tom. 1. tit. 4. c. 21. ex num. 58. Tamburin. de iure Abbatum. tom. 1. disput. 5. quæst. 13. ex num. 4. latè, & eleganter Illustriss. D. meus Roderic. à Cunha in comment. ad d. cap. si forte, dist. 63. Ego ipse d. alleg. 60. n. 67. ubi num. 99. asserto hanc obligationem conferendi beneficia sub mortali dignioribus, intelligi de possibilibus haberi in Diocesi.

Amplia procedere etiam quoad illos, qui ius habent conferendi huiusmodi beneficia per prouisionem liberam, ut sunt Reges, & Summus Pontifex, si vera loquitur Less. de iustit. lib. 2. cap. 34. dub. 14. num. 64. ubi sic ait: *Qui liberè conferunt beneficia, grauius peccant, si digniores prætermittant, siue sit Papa, siue Princeps secularis, non enim sunt domini beneficiorum, sed æconomi; & idem ferè tenent Ioan. Valer. d. verb. electio, differ. 2. nu. 3. Fernandez in exam. Theolog. moralis. part. 4. cap. 7. §. 2. num. 10. & nouissimè Mauric. de Alzedo de præcellentia Episcopalis dignitatis. p. 1. cap. 3. num. 13. ubi num. 14. subdit quod tenentur perquirere à suis Consecrariis, & ab aliis Religiosis piis, & eruditis viris, qui sit dignior; hoc non cum tanto rigore admittit Valer. Reginald. in praxi fori parit. tom. 2. lib. 30. tract. 3. cap. 4. n. 179. dum ita loquitur. *Qui ius habent conferendi beneficia per prouisionem liberam, ut Papa, & nonnunquam Princeps ex privilegio, vel consensu tacito Ecclesiæ, non tenentur eligere digniores, nisi in promptu sint, sed sufficit eligere dignos, alioquin enim semper tenerentur digniorem querere, quod à Papa, vel à Rege exigere durum est.* † Et etiam ad Prælaturas Regulares tenentur Generalis digniores eligere secundum Turrian. tom. 2. in 2. 2. disput. 22. dub. 4. num. 1. Petr. Nauar. de restit. lib. 2. cap. 2. numer. 159. Rebell. d. part. 1. lib. 3. q. 4. conclus. 5. Portel. in dub. Regular. verb. electio, num. 6 Diana d. tract. 1. miscel. resol. 61.*

Limita primò supradictam resolutionem, quæ habet electores sub pœna peccati mortalis teneri digniorem, seu meliorem eligere,

vt

ut non procedat in renunciante beneficium suum in fauorem alterius, quia cum iste resignans non sit distributor, iure permittitur resignare in fauorem di cui voluerit, neque hoc casu est locus cui, tanquam ad commune bonum ex, te totius distribuendum, sed pars parti ius suum transfert; & ideo sic resoluunt Petr. de Arag. 2.2. q.63. artic. 2. Valer. Reginald. d. lib. 30. tract. 3. cap. 14. n. 179. Less. d. c. 34. dub. 13. n. 61. Mald. 2.2. tract. 9. cap. 2. dub. 7. Quicquid dicant Sot. de iustit. lib. 3. q. 6. art. 2. in fin. Nauar. de Orat. miscell. 38. n. 7. Vasq. in opusc. de benefic. c. 2. §. 4. dub. 7. n. 100.

102 Limita secundò, ut non procedat in patrono laico, etiam quoad beneficia Curata, illum enim non teneri præsentare digniorem colligitur ex Concil. Trident. sess. 25. de reform. c. 9. ibi, *Ad hæc liceat Episcopo præsentatos à patronis, si idonei non fuerint, repellere, & sess. 24. de reform. cap. 18. ubi differentiam facit inter patronos Ecclesiasticos, & laicos, vultque ut Ecclesiastici teneantur præsentare digniores, laici verò si præsentauerint dignos, admittantur; & ideo hanc limitationem tradunt Lambert. de iure patron. part. 1. lib. 2. q. 10. art. 3. num. 17. Petr. Nauar. de restit. lib. 2. cap. 2. num. 150. Bañes. 2.2. q. 63. dub. 4. Petr. de Ledesma in sum. part. 2. tract. 7. cap. 2. conclus. 7. diff. 9. Nicol. Garc. de benefic. p. 7. cap. 16. n. 19. Aloyf. Ricc. in decis. Curie Archiep. Neapol. p. 3. decis. 306. n. 4. Ioann. Valer. de different. inter utrumque forum, verb. electio, differ. 2. Quamuis patronum, qui non est primus fundator beneficii, sub peccato mortali debere præsentare digniorem existimauerint Molin. de primog. lib. 2. cap. 5. n. 69. Azeued. conf. 24. dub. 4. num. 4. Turrian. 2.2. tom. 2. disput. 22. dub. 5. n. 6. Gutier. Canon. lib. 2. c. 11. n. 26. Vasq. in opusc. de benefic. c. 2. §. 2. dub. 5. n. 75. Less. d. lib. 2. c. 34. dub. 14. n. 65. in fine. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 2. i. q. 5. Malder. d. c. 2. dub. 2.*

103 Limita tertio, ut non procedat in Canonicis, Personatibus, & Dignitatibus, cæterisque Præbendis, & dimidiis Præbendis Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum, & in præstimonis, & aliis simplicibus beneficiis curam animarum non habentibus; in his enim licitum esse eligere dignum, prætermisso digniore, resoluunt Petr. Nauar. d. lib. 2. cap. 2. n. 172. Petr. Ledesma d. concl. 7. diff. 15. Gutier. d. cap. 11. n. 12. Nicol. Garc. d. p. 7. c. 16. num. 16. quia Concil. Trid. in diuersis locis sola Episcopalia beneficia, & Curata dignioribus esse conferenda decreuit, unde videtur concessisse cætera beneficia ad arbitrium Prælati distribui posse. Quamuis Vasq. d. §. 2. dub. 8. n. 78. existimauerit mortale esse in omnibus beneficiis digniorem prætermittere. Et quamuis Lessius d. c. 34. dub. 14. num. 64. Rebell. de obligat. iustit. p. 1. lib. 3. q. 4. n. 12. Mald. d. cap. 2. dub. 7. distinguant inter electionem ad beneficia simplicia

Barbosa de Parocho. Pars I.

maiora, & ad beneficia simplicia minora. Et denique, quamuis idem Less. d. dub. 14. n. 66. & Valer. Reginald. lib. 30. tract. 3. c. 15. n. 179. in fine, putauerint in Canonicatibus, & cæteris beneficiis simplicibus minoris momenti non videri peccatum mortiferum semel, vel bis prætermittere digniorem, modò conferatur ei, qui verè dignus sit, videri tamen esse mortiferum, si quis id passim faciat, aut si raro curet, ut digniores præferantur.

Supereft nunc videre, an quando per concursus, & oppositionem beneficii prouisio facienda est (prout in hoc casu, de quo agimus) teneatur quis ad restitutionem, si omisso digniore dignum eligat? Quæstio est dubia, in qua pars negatiua ex eo suadetur, quia per edictum, seu per oppositionem tantum promittitur beneficium, præbenda, seu Cathedra 104 ipsis oppositoribus, & inter ipsos illi, qui secundum formam oppositionis dignior fuerit iudicatus; atque ideo licet verum sit, quod ex eo habent ius quæsitum oppositores contra illos, qui oppositores non sunt, etiam dignissimos, non verò inter ipsos habet ille ius quæsitum, qui verè dignior est; non enim promittitur beneficium nisi tantum illi, qui fuerit electus à maiori parte secundum formam oppositionis: is enim dignior reputatur, unde quamuis lex præcipiat, ut eligentes verè digniorem eligant: tamen, si contrà fiat, læditur solum iustitia distributiua, quæ ad restitutionem non obligat, secundum S. Thom. 2.2. qu. 62. art. 1. Ex quibus hanc opinionem tenent Martin. Ledesma. 2.4. q. 18. art. 2. ad fin. vers. secunda conclusio. Nauar. in man. cap. 17. n. 74. vers. nec obstat. Mercado de contractibus lib. 6. c. 17. §. y ansí diz en los Theologos, vers. esto no lo figuo. Nicol. Garc. de benefic. part. 7. cap. 16. num. 43. Et idem de quocumque eligente docent Sot. de iustit. lib. 4. quæst. 6. art. 3. conclus. 2. Couar. in reg. peccatum, part. 1. §. 7. n. 6. Nauar. in man. cap. 17. n. 72. Perez in l. 2. tit. 6. lib. 1. Ordin. Molin. de primog. lib. 2. c. 5. n. 57. Spin. in speculo testam. gloss. 19. in princ. n. 9. & 10. Gutier. Canon. lib. 2. c. 11. n. 47. Tolet. in instruct. Sacerd. lib. 5. c. 4. vers. 4. Ceuall. commun. contra commun. quæst. 659. n. 12. Less. de iustit. lib. 2. cap. 34. dub. 15. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 6. c. 15. q. 12. Rebell. de obligat. iustit. p. 1. lib. 3. q. 4. & 5. Ioan. Valer. de different. inter utrumque forum, verb. electio, differ. 1. n. 2.

Verum pars affirmatiua, videlicet quòd teneatur quis ad restitutionem si dignum eligat 105 omisso digniore, quando per concursus, & oppositionem prouisio facienda est, videtur verior; quia ex huius edicti propositione, quidam quasi contractus obligatorius inter digniorem, & electores resultat, ex quo oritur obligatio, prout in causa subhastationis, in qua promittitur res plus offerenti, ut concludit Bart. in l. licitatio ff. de publican. Vnde omittens

digniores, censetur offendere non solum iustitiam distributivam, verum etiam commutativam ortam ex illo, quasi contractus, & ex fide in illo data. Iuvat, quia eligentes constituuntur iudices à lege inter oppositores, ut illos examinent, & digniores suo suffragio declarent, atque idè si scienter iniquè iudicent minus dignum esse digniores, veluti lædentes in iure quæsito, ad restitutionem tenebuntur, iuxta illa, quæ de iudice iniuste iudicante resoluunt communiter Doctores. Ita in specie tradunt Molin. *de primog. lib. 2. cap. 25. num. 59.* Barthol. *de Medina in instruct. Confess. in 7. precepto, §. 32.* Petr. Nauar. *de restitut. lib. 2. cap. 2. n. 178.* Gutier. *Canon. lib. 2. cap. 11. num. 55. cum seqq.* Vasq. *in opusc. morali, tract. de benefic. cap. 2. §. 3. n. 117.* Fernandez *in examine Theologiae moral. part. 4. cap. 4. §. 1. n. 2. & cap. 7. §. 2. n. 11.* Ego ipse *de officio, & potest. Episcopi, p. 3. alleg. 60. n. 68.*

106 Simoniam igitur committet dignus offerendo in concursu pecuniam digniori, ut desistat ab oppositione, & tenetur ad cedendum beneficium, & ad restituendos fructus perceptos, ut latè probant Sot. *de iustit. lib. 9. quæst. 6. art. 1. ad 2.* Nauar. *in man. cap. 23. num. 102. §. 8.* Beia *respons. casuum consc. p. 2. casu 5.* Fernandez *d. p. 4. cap. 14. §. 1. num. 1. & 2.* Ratio est, quia dignior Candidatus habet ius ad rem in illo beneficio concursui exposito; ius verò illud est quid annexum ad spirituale, scilicet ad beneficium, dare autem pecunias pro annexo spiritualibus, ut spiritualia sunt, est quædam emptio, & venditio rei annexæ spiritualibus, atqui vendere, aut emere annexum spiritualibus, prout spiritualia, sunt, est simonia: S. Tho. *2. 2. q. 100. art. 4.* Nau. *d. c. 23. n. 99.* ergo cum in hac datione, & acceptatione interueniat emptio, & venditio rei annexæ spiritualibus, ut spiritualia sunt, interuenit etiam simonia.

107 Simoniaci tamen non erit electio, nec illicita si quis tradiderit pecuniam electoribus indignum eligere volentibus, ne illum eligant. Sot. *ubi supra.* Gregor. de Valent. *tom. 3. disp. 6. q. 16. puncto 3. col. 16. vers. 4.* Caiet. *tom. 2. opusc. tract. 9. de simon. quæst. 3.* Suar. *de Relig. tom. 1. lib. 4. de simon. c. 50. num. 35.* Less. *de iustit. lib. 2. cap. 35. dub. 19.* Paul. Layman. *in Theolog. moral. lib. 4. tract. 10. cap. ult. §. 2. num. 23.* Bonacin. *de simon. q. 4. puncto 5. num. 11.* Illustriss. D. meus Rodericus à Cunha *in comment. ad cap. inutile, num. 4. dist. 88.* Ratio est, quia hæc est mera redemptio iniuriæ, seu læsionis iniustæ; Ecclesia enim habet ius, ut non detur ei minister ineptus, tum quia non eligere ineptum non est quid spirituale, nec directè munit viam ad spirituale. † Pro electione autem particularis personæ etiam dignissimæ, non est licitum pecuniam offerre. Lessius *d. dub. 19.* Illustriss. D. meus à Cunha *d. loco num. 1.* ex eo, quia hoc esset emere actionem spirituale, & num. 3. sub-

dit, licitum tamen esse offerre pretium pro electione personæ idoneæ in genere.

Idoneior iudicandus, ac propterea præferendus ille est, qui altero cum quo currens, fuerit senior. Ita Barbat. *conf. 23. post n. vol. 1.* Tiraq. *de iure primog. in præfat. num. 182.* Roland. *conf. 47. num. 70. lib. 1.* Lambert. *de iure patron. part. 2. lib. 2. q. 2. princ. art. 26. num. 4.* Mari. Antonin. *var. resolut. lib. 1. cap. 4. num. 2.* Illustriss. D. meus Rodericus à Cunha *in Comment. ad cap. consulit, 9. num. 2. dist. 74.*

Originarius idoneior quoque iudicandus, 110 ac præferendus est, si alter sit extraneus. Dec. *conf. 142. n. 13.* Lambert. *lib. 2. part. 3. q. 7. princ. art. 4. num. 3. & art. 5.* Roch. *verb. honorificum, à n. 45.* Cou. *prætic. cap. 35. sub num. 5. vers. secundo annotandum est.* Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 15. num. 13. & 14. & cap. 21. n. 25.* Pure. *decis. 254. part. 1. aliàs decis. 247. lib. 1. in correctis.* Mandos. *conf. 51. num. 4.* Grilenzon. *conf. 151. numer. 64.* Vgolin. *de offic. Episcopi, cap. 50. §. 7. num. 4.* Mastril. *Sicilia decis. 2. numer. 147.* Rot. *decis. 299. part. 1. diuers. †* Et ita potest eligi dignus de ciuitate, vel gremio Ecclesiæ posthabito digniore extraneo. Lel. Zech. *de benefic. cap. 12. num. 36.* Piafec. *in praxi Episcop. part. 2. c. 5. n. 19.* Vgolin. *d. cap. 50. §. 8. num. 4.* Ego ipse *d. alleg. 50. n. 102.* † Originarij enim semper præferuntur peregrinis, ad not. per Alciat. *de præsumpt. reg. 1. præf. 37. num. 1.* Chaffan. *in Catalog. glorie mundi, part. 10. consid. 82. & part. 11. consid. 22.* Menoch *de præsumpt. lib. 5. præf. 72. numer. 5.* Cabed. *Lusit. dec. 2. num. 8. part. 1.* Melch. Phœbos, etiam *Lusit. decis. 67. num. 11. tom. 1. †* Ratio est, quia præsumuntur magis diligere patriam. Vasquius *illustr. cap. 5. num. 16. & cap. 11. num. 31.* Flamin. *Parisi. de resignat. benefic. lib. 5. quæst. 3. num. 142. cum seqq.*

Doctor præfertur non Doctori, Aloys. Ricc. *114 in decis. Curie Archiep. Neapol. decis. 135. num. 1. part. 4.* Rot. *decis. 36. num. 2. p. 2. recent. †* & Doctor vtriusque Iuris præfertur Doctori vnius tantum, Decian. *tom. 1. resp. 21. num. 50.* Attamen minus doctus, modò idoneus, cuius mores sunt noti, & approbati, præfertur Doctori, cuius vita ignoratur. Piafec. *d. cap. 5. num. 19.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancel. gleff. 4. num. 112.* Nicol. Garc. *part. 9. cap. 2. num. 11.* Aloys. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 425. in 1. edit. aliàs resolut. 362. num. 1. in 2. edit. Massobr. in dict. praxi, requis. 5. dub. 1. num. 19.* Ego ipse *alleg. 60. n. 102.* Rot. *in Barcinonen. Parochialis, 29. Nouembris 1613. coram. bona mem. Buratto, inter eius impressas, decis. 22. & ibi Ferentill. sub littera D, quia alias Rotæ decisiones cumulat.*

Nullum habens beneficium præfertur habenti Carol. de Grassis, *decis. 1. num. 10. de irrepatron. Lambert. part. 3. lib. 2. quæst. 5. art. 3.* Rot. *in decis. 16. num. 7. part. 2. recent. & in Calaguriana beneficij de Iecora, 9. Iunij 1621. coram. bo-*

ne mem. Vbaldo, & in Vrbinaten. Parochialis, 12. Februarij 1629. coram R. P. D. Verospio. Ad concursum tamen admittitur habens aliam Parochialem, S. Congreg. Concilij teste Rota decis. 91. in fine, part. 1. recentissim. aliàs in posthum. Farinacj.

117 Habilius dicitur, qui muneri, cui præfici-
tur, est aptior, vt per Lambert. d. part. 3. lib. 2.
quæst. 5. art. 17. in fine. Cou. in reg. peccatum. p. 2.
§. 7. num. 4. vers. dignior verò. Rot. decis. 537. n.
14. p. 1. recent. & in d. Vrbinaten. Parochialis.

118 Diues potius quàm pauper eligi debet, si
Ecclesia, cui est prouidendum, sit pauper, gloss.
verb. impotentiam, in cap. constitutis, de appellat.
vbi Abb. num. 10. dicit quòd melius prouide-
tur, seu consulitur Ecclesiæ per diuitem, seu
potentem, & num. 11. subdit, quòd etsi pau-
per sit idoneus, non est tamen utilis Ecclesiæ,
sicut diues, refert & sequitur Grilenzon. conf.
151. num. 55. & ideo dicit Fernand. in exami-
ne Theologiae moralis. part. 4. cap. 4. §. 1. n. 5. quòd
si potentia diuitiarum, vel nobilitas conferat
ad comprimendos Christi aduersarios, præfe-
rendi sunt ditiores, & nobiliores, tenuibus, &
ignobilibus.

119 Sacerdos præfertur alteri aliquo inferiori
Ordine insignito, Roland. d. conf. 47. num. 75.
Dec. conf. 542. n. 13. & in pari attenditur quis
prius assequutus fuerit suos Ordines, & gra-
dus. Ioan. de Platea in l. 2. n. 1. C. de Primicer. lib.
21. Nat. conf. 638. num. 18.

120 Nobilitatem maiorem habens præferendus
est Lambertin. lib. 2. par. 3. quæst. 2. art. 9. Gri-
lenzon. conf. 55. num. 55. Peregr. conf. 33. n. 32.
tom. 1. vbi quòd nobilior ex præsentatis in pa-
ritate vocum præferri debet. Contra Sigism.
à Bononia de elect. dub. 32. num. 4. existiman-
tem non sine probabilitate nullo pacto esse
attendendam nobilitatis qualitatem ad effe-
ctum eligendi digniorem. Et quòd nobilitas
sit triplex, Decian. tom. 1. resp. 21. n. 41.

121 Dispensatione non indigens præfertur in-
digenti, vt per Seraph. decis. 767. num. 2. part. 1.
vbi etiam quòd qui nullum obtinet benefi-
cium, præferri debet in concursu obtinenti, re-
fero Ego ipse d. allegat 60. num. 103.

122 Poterit tamen in electione Parochialis va-
cantis etiam non doctior, nec sanctior præfer-
ri Doctiori, si is, iuxta munus, & rem, cui præ-
ficiendus est, aptior rei ministerio apparet, &
sic non solum consideratur idoneitas respectu
scientiæ, sed etiam respectu ætatis, morum,
prudentiæ, & huiusmodi ad Ecclesiam Para-
chiale gubernandam. Ita Cou. in reg. pecca-
tum. part. 2. §. 7. num. 4. ad med. vers. dignior verò.
Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 4. num. 10. Ioan.
Valer. de different. inter vtrumque forum, verb.
electio, diff. num. 1. Nicol. Garc. d. cap. 2. n. 232.
& seq. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 348. &
in decis. Curie Archiep. Neapol. part. 4. decis. 135.

Massobr. dict. requis. 5. n. 5. & 6. Buratt. dict. de-
cis. 22. num. 28. & Ferentill. concordantes ad-
ducit, sub littera C. Lucarin. academic. disput.
acad. obseru. 2. me citato in hoc loco, Solorzan.
de iure Indiarum lib. 3. c. 15. n. 89. tom. 2. † Et ad 123
Episcopu solū, non verò examinatores spectat
iudicare quis ex concurrentibus sit magis ido-
neus, vt resoluunt Doctores supra citati, n. 90.

Quando verò Parochialis vacans fuerit in- 124
rispatronatus Ecclesiastici, ac institutio ad Epi-
scopum, & non ad alium pertineat, is quem
patronus digniorem inter probatos ab exami-
natoribus iudicabit, Episcopo præsentare te-
neatur, vt ab eo instituat: cum verò institu-
tio ab alio, quàm ab Episcopo erit facienda,
tunc Episcopus ex dignis eligat digniorem,
quem patronus ei præsentet, ad quem institu-
tio spectet. Ita statuit Concil. Trident. d. cap. 18.
vers. si verò iurispatronatus, & tradunt Piasec.
d. c. 5. num. 17. in fine, Gonzal. ad reg. 8. Cancell.
gloss. 6. num. 116. Aloyf. Ricc. in d. praxi fori
Eccles. resol. 351. vers. amplia sexto. Zerol. in pra-
xi Episc. part. 1. verb. iurispatronatus, §. 10. Azor.
d. part. 2. lib. 6. cap. 22. q. 15. Ego ipse d. alleg. 60.
num. 16. Ferentill. in annot. ad decis. 25. Buratt.
num. 12. Salgado d. c. 9. ex. num. 80 vbi num. 81.
subdit quòd si patronus Ecclesiasticus ali-
quem præsentauerit antequam sit ita ab exa-
minatoribus approbatus in concursu, præsen-
tatio erit nulla, nec eius virtute facienda erit
institutio ab Episcopo tanquam minus legiti-
mè facta, nisi denuò iterum expressè, vel taci-
tè fuerit præsentatus, postquam ipse sit intra
terminum edictorum, seu re integra opposi-
tus, & inter cæteros descriptus, & inter dignos
approbatus.

Si Ecclesia Parochialis sit iurispatronatus, 125
partim Ecclesiæ, partim laici, vel pro duabus
partibus pertineat ad laicum, & pro vnatan-
tū ad Ecclesiam, Doctores communiter do-
cent seruandam esse formam examinis per
concursum, in d. cap. 18. positam, quam Concil.
ibi præstitit in conferenda Parochiali, quæ sit
iurispatronatus merè Ecclesiastici. Ita Gamb.
de offic. Legati. lib. 3. n. 369. Gonzal. d. gloss. 6.
num. 135. Gallet. in Margarita casuum conscient.
verb. iurispatronatus, pag. 145. col. 2. Nicol. Garc.
d. cap. 2. num. 278. Aloyf. Ricc. in d. praxi rerum
fori Eccles. decis. 420. in 1. edit. aliàs resol. 357.
num. 3. in 2. edit. Marefcot. var. resol. lib. 1. c. 52.
num. 7. Adden. ad decis. 498. Gregorij. X V. Viuian.
in praxi iurispatron. lib. 1. cap. 1. num. 33. & 34.
in ult. impress. Massobr. in d. praxi habendi con-
cursum, præl. 7. dub. 25. num. 2. Salgad. d. c. 9. ex
num. 108. Ego ipse d. alleg. 60. num. 17. Ferentill.
ad d. decis. 25. in fin. vers. & hoc procedit; ex eo
quia fauor Ecclesiæ est quòd prouideatur per
concursum, qualitas autem Clericalis præua-
let quando illa Ecclesiæ prodest, vt ratiocina-
tur Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 279.

Verum nouissimè *sacra Congr. Concil. Tridentin. sub die 5. Februar. 1628. censuit in collatione Ecclesie Parochialis iurispatronatus mixti, id est, partim Ecclesiastici, & partim laicalis, non requiri formam examinis per concursum, quam declarationem authenticam, & originale mihi aliàs dubitanti Romæ ostendit Reuerendiss. D. Viuianus Episcopus Salonen. & illius meminit in appendice suæ praxis iurispatronatus, ad lib. 10. c. 1. n. 34. pag. 760. in nouiss. impress. & hanc partem multis tuentur Melch. Phœbos *Lusit. decis. 214. tom. 2. Gabriel Pereira de manu Regia. p. 1. cap. 7. num. 32. cum seqq.* vbi ad hoc ex eo principaliter mouetur, quia iurispatronatus laicorum ad eò fauorabile est, vt semper manere debeat illæsum, nisi de illo specifica fiat mentio, eo maximè, quia videtur hoc priuilegium in remunerationem concessum, patronis scilicet propter Ecclesiarum ædificationem, ac proinde irrevocabile, ex Iuribus vulgaribus. Vnde cum in d. cap. 18. Concilij nulla derogatio generalis, nec specialis sit, per quam priuilegio patroni laici derogatum sit, illæsum esse debet, etiam quando beneficium sit mixtum, vt suo præsentandi iure fruatur sine vlla diminutione, ex reg. cap. 2. de priuileg. Nec est verum absolute quòd per concursum melius prouideretur Ecclesiæ, quia possibile est per præsentationem vel melius, vel æquè benè prouideri illi posse, ex his quæ tradit Nou. de panis. fol. 317. post num. 170. Nec obstat quòd qualitas Ecclesiastica dignior est laicali, gloss. fin. in cap. unic. de iurepatron. lib. 6. & magis dignum attrahit ad se minus dignum, cap. quod in dubijs, de consecr. Eccles. cum citatis per me axiom. 72. num. 1. quia non procedit in iurepatronatus, vbi primum enim est mixtum, totum laicale reputatur quoad Iuris effectus, sicque debent exponi verba Concilij d. cap. 18. quòd concursus solum exigat quando Ecclesia sit liberæ collationis, aut patronatus Ecclesiastici in solidum; nam verba illa debent intelligi in potiori significatu, l. 1. §. fin. ff. si ager veſtig. eo maximè, si consideremus iurispatronatus mixtum non dici simpliciter iurispatronatus, sed cum illo additamento mixtum; ergo cum lex simpliciter loquatur de patronatu Ecclesiastico, non debet intelligi de mixto: & sic ratio nos mouet vt interpretemur in fauorem patroni laici ne à fundatione retrahatur, vel à reædificatione, si modò contingat post Concilium quòd Ecclesia corruat, vel aliqua indigeat reparatione, latè Gabr. Pereira d. cap. 7. num. 34. vbi num. 36. vers. quam resolutionem, id procedere affirmat non solum in iurepatronatus mixto, quando maiorem, vel æqualem partem habet sæcularem, sed & quando Ecclesiastica sit maior: subditque Eminentissimos Cardinales Concilij Trident.*

interpretes super beneficio de Ribadancora Bracharen. diœcesis interrogatos Romæ à Petro Leitano in Romana Curia tunc degente, quem postea Canonicū Bracharensem agnouit, proposito dubio respondisse prout sequitur.

Primo, si beneficium Curatum iurispatronatus Ecclesiastici in mensibus Sedi Apostolicæ reseruatis vacauerit, Episcopus ipse ordinarius nulla habita ratione patronorum debet edicta concursus proponere, & idoneum eligere, ac Romam mittere cum fide Ordinarij à Summo Pontif. instituendum, sicut fit in alijs Curatis, quæ non sunt de iurepatronatus? Secundo, si iurispatronatus mixtum sit laicale, & Ecclesiasticum, quo ad examen velut Ecclesiasticum censendum est? Tertiò, si in collatione Ecclesie Parochialis, quæ sit iurispatronatus partim laici, seruanda est forma examinis per concursum hic posita, quam Concilium præstitit in conferenda Parochiali, quæ sit iurispatronatus merè Ecclesiastici: item quid dicendum est quando patronatus pro duabus partibus pertinet ad laicos, & pro vna tantum ad Ecclesiasticum?

Super primo Congregatio Concilij voluit particulariter videri standum regule 8. mensum reseruatum, per quam Sanctitas sua reseruat liberæ suæ dispositioni omnia beneficia etiam iurispatronatus Ecclesiastici. Super secundo censuit tanquam laicale esse iudicandum. Super tertio vt ad proximum. Hieronymus Card. Maffæus. quam declarationem apud se authenticam esse affirmat idem Gabr. Pereira citato loco.

Si institutio ad Parochiales Ecclesias, quæ iurispatronatus Ecclesiastici sint, facienda erit à Summo Pontif. quia fortè in mensibus reseruatis vacauerit, ius eligendi digniorem ad solum Episcopum pertinet, qui transmittere debet attestationem examinis facti per concursum, quotquot in eo fuerint approbati, & quem ex approbatis vt digniorem, cui Sanctitas sua gratiam faciat, nominare, refert decisum Salgado d. c. 9. num. 99. vbi etiam subdit pariter fuisse decisum quòd si beneficium Curatum iurispatronatus Ecclesie in mensibus Apostolicæ Sedi reseruatis vacauerit, Episcopus ipse ordinarius, nulla habita ratione patronorum debet edicta concursus proponere, idoneum eligere, ac Romam pro obtinenda collatione à Sede Apostolica, & fidem approbationis, ac rationem concursus manu sua, seu eius Vicarij subscriptam intra quatuor menses à die habitæ notitiæ vacationis numerandos mittere, cuius fidei formulam in calce huius cap. inuenies.

In vacatione autem Parochialium, quæ sunt iurispatronatus laicorum, examen per concursum fieri non debet, sed sufficit quòd deputatus à patronis examinetur ab examinatribus in Diœcesana Synodo deputatis, & idoneus iudicetur. Ita statuit Concil. Tridentin. d. cap. 1. vers. quòd si iurispatronatus laicorum, tradunt

dunt Læi. Zech. de Republ. Ecclesiast. cap. 28. de Parocho num. 6. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 9. q. 8. num. 111. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Parochia, §. 7. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 2. c. 3. num. 3. Piafec. d. c. 5. num. 18. in princ. Less. de instit. lib. 2. cap. 34. n. 58. & 81. Vgolin. de officio Episcopi, cap. 50. §. 3. vers. 3. Gonzal. d. gloss. 6. num. 134. Nicol. Garc. d. c. 2. num. 255. Aloyf. Ricc. in d. praxi rerum fori Eccles. resol. 357. num. 1. Marefcot. var. resol. lib. 1. cap. 5. n. 11. Beltramin. in annot. ad Gregor. XV. decis. 494. num. 3. Massobr. in d. praxi habendi concursus, requis. 7. dub. 25. à num. 4. Salgado de protect. Regia, tom. 1. part. 3. cap. 9. num. 105. cum segg. Ego ipse d. alleg. 69. num. 18. & me citato in illo loco Alzed. de præstantia Episcopalis dignitatis, part. 2. cap. 9. num. 2. Rot. decis. 579. num. 4. p. 2. recent. & in Pampilonen. Parochialis, 26. Iunij 1626. coram bon. mem. Buratto, inter eius impressas, decis. 952.

130 Quando verò in vacatione Parochialium de iure patronatus laicorum plures sunt præsentati, requiritur examen per concursum inter ipsos præsentatos tantum, & ex his, qui facto examine idonei ab examinadoribus renunciati fuerint, Episcopus eum eliget, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illum, & non alium instituat, iuxta decretum Concil. d. cap. 18. Ita Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib. 6. quest. 5. num. 21. Gonzal. d. gloss. 6. num. 138. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 256. Marefcot. d. lib. 1. cap. 52. num. 11. Piafec. d. cap. 5. num. 18. vers. eueniente. Aloyf. Ricc. in d. praxi, resol. 357. num. 2. Viuian. in d. praxi iurispatron. lib. 10. cap. 1. n. 59. in ult. impress. Salgad. d. c. 9. num. 123. Alzed. d. cap. 9. num. 3. & fuit resolutum in Pampilonen. Parochialis, 27. Ianuar. 1614. coram Reuerendiss. D. meo Coccino Decano, & in Illerden. portionis de Pertusa, 11. Decembris 1613. coram bona memor. Buratto, inter eius impressas, decis. 25. vbi Ferentil. in annot. num. 10. Massobr. d. requis. 7. dub. 25. num. 5. vbi intelligit quando inter plures præsentatos omnes æqualibus vocibus gaudent; nam si aliquis plures haberet voces, is solus esset examinandus, & idoneus repertus instituendus, vt per Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 257. Salgad. d. cap. 9. num. 124. & fuit dictum in Pampilonen. Parochialis, 26. Iunij 1626. coram bona memor. Buratto, inter eius decisiones impressas, decis. 952. num. 2. nisi is se etiam subiiceret examini, & concursui cum cæteris nominatis, quia tunc sibi præiudicaret, cum faceret se eis parem. Ita Beltramin. in annot. ad decis. 494. Gregorij XV. num. 4. Massobr. in d. praxi, prælud. 3. dub. 3. num. 15. Salgado d. cap. 9. num. 128.

Parochialis collatio, si cessantibus reservationibus Apostolicis, spectet ad inferiorem collatorem, & in concursu facto per Ordinarium sine renunciati plures æque idonei, fa-

cultas eligendi magis idoneum ad ipsum Episcopum, non autem ad inferiorem collatorem pertinet, siue Parochialis in mensē Apostolico, siue ordinario vacet. Ita censuit S. Congr. Concilij in Asculana, 1. Decembris 1618.

Iurispatronatus laicale deuolutum ad Ordinarium confertur per concursum pro illa vice. Ita à sacra Congreg. Concil. decisum fuisse referunt Galet. in Margarita casuum conscient. ver. iurispatronatus. Ego ipse d. alleg. 60. num. 18. in fine, Salgad. d. tom. 1. part. 3. cap. 11. num. 89. vbi attestatur resolutum in collatione Parochialium, quæ iure deuoluto conferuntur, seruandum esse formam examinis per concursum, quia patronus non læditur, & quia sublato obstaculo præsentationis, & iuris patroni illa vice exclusi, res cedit ad Ordinarij potestatem, & num. 90. subdit hoc procedere etiam in Parochialibus iurispatronatus laicorum, in quibus non habet locum concursus, quando prouidentur ad eorum præsentationem per Ordinarium, & hoc casu institutio, quam habebat Episcopus, per deuolutionē resoluitur in vim plenariæ dispositionis, & collationis, secundum Paris. conf. 344. num. 20. part. 4.

Contra Massobr. in d. praxi, requis. 1. dub. 22. existimantem huiusmodi Parochialem iurispatronatus laicalis ad Ordinarium deuolutam, per eum absque concursu conferri posse.

Vtrum autem in collatione Parochialium, 132 facta iure deuoluto forma examinis, quæ coram inferiore requiritur, seruari debeat? Quæstio est dubia, in qua non requiri, sed dumtaxat locum habere, quando iure ordinario Parochialis confertur, vel instituitur, colligi videtur ex his, quæ tradit Nicol. Garc. de benefic. part. 5. cap. 5. num. 222. dum resoluit quoddam in Doctoribus, & Magistratibus præbendis deuolutis ad Superiorem ob non eorum factam electionem intra sex menses à iure statutos, non requiritur forma concursus, quia hæc dumtaxat apposta videtur Episcopo, & Capitulo.

Verum requiri formam examinis per concursum tuetur neruose Salgad. d. c. 11. n. 84. cum segg. tum quia hoc casu deuolutio fit cum omnibus suis qualitatibus, quæ à principio inerant beneficio, & ad Superiorem deuoluitur cum eisdem qualitatibus, cum quibus inferior prouidere tenebatur, ex Cabed. de patronat. Regia Corona, cap. 22. num. 3. & 4. & Lusit. decis. 52. num. 4. & decis. 72. num. 9. p. 2. Gutier. conf. 1. num. 31. & conf. 2. n. 15. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 46. num. 33. tum quia natura beneficij mutari non debet, Cephal. conf. 358. num. 8. col. 3. Hieron. Gabr. conf. 185. num. 2. vol. 2. tum quia Superior, ad quem est deuolutum, debet prouidere haberi qualitates à fundatore requisitas, vt plures referens tradit Perez de Lara de annuvers. & Capellan. lib. 2. c. 10. num. 27.

num. 27. tum denique, quia Marefcot. d. lib. 1. cap. 52. num. 24. in fin. refoluit quodd Concil. in d. c. 18. & Motus proprius Pij V. dum loquuntur de Ordinario, habent locum etiam in Epifcopo fubrogato.

134 Forma Concilij Trident. d. cap. 18. vt fuprà explicata circa concurfum faciendum in vacatione Parochialis Ecclefie, eft ad vnguem obferuanda, nec poteft per æquipollens adimpleri, vt refoluunt Flamin. Parif. de refignat. benefic. lib. 8. quæft. 9. num. 86. Maffobr. in d. praxi, requif. 17. dub. 4. & dub. 2. animaduertit formam Concilij circa concurfum feruandam effe dumtaxat, vbi Concilium ipfum receptum fuerit, & iam effet coacta Synodus, ac in ea electi examinatores Synodales.

135 Collatio Parochialis facta fine examine per concurfum eft nulla, & irrita, & præfata Parochialis eo modo collata vacat, eiusque collatio ad Sedem Apostolicam fpectat. Ita Zerol. d. part. 1. verb. Parochia. §. 2. dub. 2. nouiffimè Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Ecclef. p. 4. refol. 55. n. 1. Rot. apud Farinac. decif. 151. in 1. collect. nouiff. aliàs part. 4. diuerf. Et in foro Confcientie nō poteft acceptari, aut retineri, ficut nec retineri valet beneficium prouifum non feruata forma requifita à Iure; vt bene refoluunt Petr. Nauar. de reftitut. lib. 3. c. 2. n. 350. Salon. 2. 2. quæft. 5. de dominio, art. 4. & ibi Cano quæft. 62. de dominio, pag. 160. Gabr. Vafq. 1. 2. quæft. 163. Lorca etiam 1. 2. diffut. 21. de legib. ad fin. Burg. de Pace l. 3. Tauri, à n. 1394. Parlad. differ. 12. §. 1. ex num. 2. Lefl. de inftit. lib. 2. cap. 19. dubit. 3. Aloyf. Ricc. d. refolut. 75. num. 2. † Ita vt etiam Vicarius Epifcopi, fi velit fubire concurfum, teneatur obferuare formam pofitam à Concil. Trident. d. cap. 18. vt bene refoluunt Sbroz. de officio Vicarij, lib. 2. quæft. 188. Filliuc. d. tract. 41. num. 439. Maffobr. in d. praxi, requif. 2. dub. 5.

137 Prædictorum autem examinerum relationem quominus executionem habeat, nulla deuolutio, aut appellatio, etiā ad Sedem Apostolicam, fiue eiusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, feu Epifcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interpofita impedire, aut fufpendere poteft, vt ftatuit idem Concil. Trident. d. cap. 18. verf. nec prædictorum, & per illud notant Nauar. in man. cap. 25. num. 139. in fine. Antonuc. in Catechefi Neapol. cap. 16. fol. 43. Azueu. ad l. 1. n. 4. tit. 16. lib. 3. noua recopil. Seraphin. decif. 481. Velenz. donf. 45. num. 19. vol. 1. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 9. §. 1. in annot. contra nullit. n. 186. & 209. & d. gloss. 6. à num. 163. Vgolin. d. cap. 10. §. 13. num. 1. Campan. in diuerf. Iuris Canon. rubr. 7. c. 6. num. 75. Aloyf. Ricc. in d. praxi rerum fori Ecclef. decif. 426. in 1. edit. aliàs refolut. 373. in 2. edit. & in decif. Curia Archiepifc. Neapol. part. 4. decif. 19. Maffobr. in dict. praxi, requif. 5. dub. 3.

cum feq. Salgad. de protect. Regia, tom. 1. part. 2. cap. 13. ex. num. 197. Ego iple d. alleg. 60. num. 104. Rot. in Barcinon. parochialis, 29. Nouembris 1613. coram bonæ memor. Burato, inter eius impreffas decif. 22. & ibi Ferentil. fub lit. A.

Dupliciter tamen hac in re appellari poteft; primò, à reprobatione, feu mala relatione examinerum; fecundò, ab electione mala Epifcopi, feu irrationabili eius iudicio in eligendo. Appellatio, quæ primo modo fit, id eft, à reprobatione examinerum, datur non folum à relatione fuper fcientia; fed etiam fuper idoneitate, & habilitate, ficut ex Rot. docet Aloyf. Ricc. d. decif. 19. num. 1. part. 4. & tunc deuolutiuum tantum, non verò fufpenfuum effectum tribuit, vt refoluunt Campan. in diuerf. Iuris Canon. rub. 11. cap. 13. num. 476. pof med. Salgad. dict. tom. 1. part. 2. c. 13. num. 199. Maffobr. d. requif. 5. dub. 4. vbi dub. 6. cum Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 241. tenet dari appellationem à relatione examinerum in Parochialibus patronatis laicorum, quando vnus tantum eft præfentatus, & dub. 7. cum eodem Garc. præciato, cap. 2. num. 275. fubdit appellationem à reprobatione examinerum dari in prouifis in forma Dignum.

Quando verò appellatur fecundo modo, id eft, à mala electione Epifcopi, aduertendum eft, † appellationem non dari fimpliciter ab electione Epifcopi inconcurfu; non enim poteft quis appellare ab irrationabili iudicio Ordinarij dum fuit approbatus ab examineribus Synodalibus, ficut & electus; quia tunc locus eft gratificationi, cap. cum autem, vbi Abb. n. 3. & alijs, de iure patron. Lambert. de iure patron. quæft. 5. part. 3. lib. 2. num. 1. Seraphin. decif. 152. in fin. Rot. in Calaguritana beneficij de Murillo, 13. Nouembris 1620. coram bonæ mem. Vbaldo fen. & in Pampilonen. Abbatie de Areffo, 22. Aprilis 1622. coram R. P. D. Nauarro; libera eft enim Epifcopi facultas vnum ex æquè idoneis eligendi à laicis quolibet tempore præfentatum, cap. cum autem, 24. de iure patron. cap. de caufis, de offic. deleg. Lambert. de iure patron. art. 25. 7. quæft. princ. part. 2. lib. 2. idè ab eius electione non datur appellatio, nifi vbi conftaret de dolo, & irrationabili eius iudicio. Marefcot. var. refolut. lib. 1. c. 52. num. 23. & 24. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 4. num. 139. & in annot. ad gloss. 9. num. 209. Maffobr. d. requif. 5. dub. 2. num. 42. Gregor. decif. 538. ad fin. Rot. in Hieracen. iurifpatronatus, 21. Maij 1622. coram bonæ memor. Buratto, inter eius impreffas, decif. 625. vbi Ferentil. alias Rotæ decifiones defert. Ratio eft, quia † facta electione per Epifcopum, interpretatio eft facienda ad illius fauorem, quòd omnia confiderauerit, & magis idoneum arbitrio fuo elegerit, arg. cap. in præfentia, de renunc. Achil. decif. 1. num. 4. de confeff. Gonzal. d. gloss. 4. num. 132. quem refero Ego ipfe

- 142 ipse d. alleg. 60. in fine. † Ille enim præsumitur instructus de vita, & moribus concurrentium, Ferentill. in annot. ad decis. 2.2. Buratti. Quare pro eius iudicio multum præsumitur, ita ut irrationabilitas debeat esse manifesta, ut fuit dictum in *Raennaten. Parochialis*, 2. Decembris 1592. coram Cardin. Aragonio, cuius meminit Massobr. d. requis. 5. dub. 2. ex num. 7. † Quibus autem coniecturis arguatur dolosum, & irrationabile Episcopi iudicium in hac materia, ostendit Aloys. Ricc. in decis. Curie Archiep. Neapol. decis. 96. part. 4. † Et quod ex familiaritate multum tollatur de præsumptione, quæ aliàs esset pro Episcopo, tradit Aloys. Ricc. d. decis. 96. num. 20. Rot. in *Sabinen. concursus*, 6. Aprilis 1609. coram bonæ mem. Card. Sacratio, & in *Urbinate. Parochialis*, 12. Februarij 1629. coram R. P. D. Verospio, & ex d. *Raennaten. Parochialis*, collegi Ego ipse in collect. ad cap. 18. num. 2. in fine, de iure patronat.
- 145 Quæ quidem appellatio à mala electione, siue irrationabili iudicio Episcopi admittitur solum ad effectum deuolutiui, non autem suspensiuum, quia interim prouisus appellatione pendente à Parochiali amoueri non debet, ut ex dicta constitut. Pij V. vers. hac tamen, notant Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 236. & 246. Beltramin. in annot. ad decis. 538. Gregorij XV. num. 7.
- 146 Verùm hæc resolutio dupliciter limitatur, primò quando appellatur à sententia Metropolitanæ, seu alterius iudicis appellationis reuocatoria electionis prius factæ ab Ordinario in concursu ad Parochiales, quia tunc datur appellatio ad effectum suspensiuum, & deuolutiuum, ut per Gutier. Canon. lib. 2. c. 11. n. 25. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 247. Beltramin. in annot. ad decis. 538. Gregor. XV. num. 8. & Ferentill. ad decis. 2.2. Buratti. sub littera A. † Secundò, quando facto concursu appellatur inter præsentatos, vel patronos laicos super pertinentia iurispatronatus videlicet ab institutione facta ad præsentationem alicuius ex patronis, quo casu processio per appellationem suspendi debet, ut fuit dictum in *Placentina Archiepiscopbyteratus*, 4. Iulij 1614. coram Eminentiss. Cardin. Pamphilio iun.
- 148 Illud hac de re nouè, & singulariter aduertendum duxi, quod sacra Congreg. Concilij in una *Urbinate. sub die 9. Septembris 1628.* censuit reiectum in concursu Parochialis posse pronocere præelectum ad nouum examen coram iudice appellationis, etiam antequam doceat de irrationabili iudicio Episcopi, atque ita intelligendam esse Constitutionem Pij V. aliàs dixit eadem S. Congr. in una *Montis Regalis*, 2. Augusti 1607. & nouissimè in alia *Pisana. sub die 17. Iunij 1630.*
- 149 † pariter censuit reiectis, dum in concursu Parochialis Ecclesiæ appellant à mala electione, dandum esse nouum concursum in Vrbe, ad quem vo-

candus est præelectus. Et iterum in *Reatina*, sub die 16. Martij 1630. censuit reiectum in concursu Parochialis posse appellare à mala electione, & permittendum esse nouum concursum in Vrbe, ubi debeat vocari præelectus ab Episcopo. Sed quia in casu illius decisionis sacra Congreg. præelectus noluit accedere, eadem sacra Congreg. sub die 17. Augusti eiusdem anni, mandauit significare D. Datario, ut expediret Bullas ad fauorem appellantis, amoto à beneficio detentore.

Perfecto examine iuxta formam Concilij Trident. præfati, & electione per Episcopum de magis idoneo facta, si Parochialis vacauit in mense ordinario, debet ipse intra sex mensium spatium à die vacationis eiusdem, prouisionis, & collationis huiusmodi parentes literas conficere; quarum formula habetur infra, in calce huius capituli. Si autem eius collatio Summo Pontifici, & Sanctæ Sedi generaliter, vel specialiter, & ex quauis causa reseruata, seu affecta existit, aut aliis ex indulto Sedis Apostolicæ competit, tenetur Episcopus personam per examen concursu mutuo habito, iuxta dict. Concil. Trident. formam approbatam & magis idoneum electum, Summo Pontifici, aut iis, ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor mensium spatium, à die illius vacationis significare, ut clarè disponitur in d. Constit. Pij V. super collatione Parochialium Ecclesiarum, cuius significationis formula ponitur infra, ita ut si intra præfixum tempus approbatam personam, & magis idoneam non elegerit, aut electam ut supra non significauerit, omnimodo eius dispositio ipsi Summo Pontifici, & Sedi Apostolicæ reseruetur, ut in d. Constit. latius continetur.

Debet Parochialis Ecclesia quamuis in concursu conferenda non sit, in titulum conferri, ac propterea est interdictum Curatas Ecclesias conductitiis committi Presbyteris, cap. fin. 21. q. 2. quia dicitur in cap. quoniam, ne Prælati vices suas, dum Sacerdotium sub huiusmodi mercede venale disponitur, ad æternæ retributionis præmium consideratio non habetur. Sed nec plures vni sunt committendæ Rectori, quia solus per totas Ecclesias, nec Officium valet persolvere, nec rebus earum necessariam curam impendere, ut dicit Toler. Conc. in cap. unico, §. pen. 10 q. 3. ita nec vna Ecclesia est inter duos diuidenda, sed vnum tantum habere debet Sacerdotem, qui eam tanquam sponsam castè, & sincerè regat, ut dicitur in Remen. Concil. relato in c. sicut, 21. q. 2.

In Parochialibus Ecclesiis, quæ subsunt Monachis, non Monachus, sed Clericus per Monachorum tamen consilium est instituendus, cap. 1. de Capell. Monach. Gregor. Lop. l. 25. verb. Yglesias, tit. 7. part. 1. Paul. Fulc. de visitat. lib. 2. c. 16. num. 1. F. Emman. qq. Regul. tom. 1. q. 34. art. 4. quamuis in aliis possit necessitate cogen-

te Religiosus institui, *cap. in Parochia*, 16. q. 1. & sic ad arbitrium Superioris ipsorum Regularium, non autem ab arbitrio Episcopi, nisi quod examinari, & approbari prius ab eo debeat, vt referunt decem Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel. gloss.* 5. §. 3. n. 34. Piafec. *in praxi Episc.* p. 2. c. 3. n. 46. p. 182. & subest Episcopo in omnibus, quæ ad curam pertinent animarum, quamuis ipsi Monachi, vel Ecclesiastici sint ab Episcopi iurisdictione exempti, ex Concil. Trident. *sess.* 25. *de Regular. c.* 11. vbi disponitur quod in Monasteriis, aut domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet cura animarum, præter eas, quæ sunt de illorum Monasteriorum, seu locorum familia, personarum Regularium, quàm Seculares huiusmodi curam exercentes subsint immediatè in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcoporum, in quorum diocesi sita sunt, de quolà diximus *de officio, & potest. Episcopi*, part. 3. *allegat.* 74. n. 18. & nouissimè Gregor. X V. *in sua Constit.* incip. *Inscrutabili*, sub dat. 9. Februarij 1622. Nec ibi aliquetiam ad nutum amouibiles possunt deputari, nisi de eorum Ordinariorum consensu, & præuio examine per eum, & eius Vicarium, & examinatores Synodales faciendos, exceptis aliquibus Monasteriis, & Capitibus Ordinum. Ab ipsis verò Monachis Clericus in Parochiali Ecclesia ab Episcopo institutus præsentatur, vide *suprà hoc cap. n.* 19.

153 Hanc autem de Vicariis ad Parochiales præsentationem Episcopi non admittant, nisi tantum præsentato de prouentibus ipsius Ecclesiæ fuerit coram eis assignatum, vnde iura Episcopalia soluere, & congruam possit sustentationem habere; tum ex Iure communi *in cap. ex Lateranensi, & in cap. extirpanda*, §. qui verò, *de præbend.* vbi notat Abb. num. 3. *in fine.* Azor. *instit. moral. part.* 2. lib. 6. *cap.* 29. q. 2. tum ex Concil. Trident. quod septem in locis huius congruæ portionis meminit: primò quippe *in cap. 2. sess.* 6. *de reformat.* ibi, *Episcopi tanquam Sedis Apostolica delegati per deputationem idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum assignationem providere debent, ne cura animarum negligatur.* Secundò, *in cap. 5. sess.* 7. *etiam de reform.* ibi, *Ipsi Ordinarij etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum assignationem omnino provideant, vt animarum cura nullatenus negligatur.* Tertiò *in cap. 7. eiusdem sess.* ibi, *Cum tertia partis fructuum, aut maiori, vel minori, arbitrio ipsorum Ordinariorum, portione, etiam super certa re assignanda, ibidem deputandos animarum cura laudabiliter exercentur.* Quartò, *in cap. 4. sess.* 21. *de reform.* ibi, *Illis autem Sacerdotibus, qui de nouo erunt Ecclesijs nouiter erectis præficiendi, competens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructi-*

bus ad Ecclesiam Matricem quomodocumque pertinentibus. Quintò, *in cap. 6. eiusdem sess.* ibi, *Aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint.* Sextò, *in d. cap. 18. sess.* 24. *de reformat.* ibi, *Idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Reſore provideatur.* Septimò, & vltimò, *in cap. 16. sess.* 25. *de reform.* ibi, *Illà deinceps in simplex beneficium etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione non conuertantur.* Multa tamen perſcrutari oportet antequam Episcopus hanc decernat congruam portionem, nempe qualitates, & circumstantias loci, beneficij, personarum, morum regionis, & alia quamplurima recensita à Rebuff. *in tract. de congrua*, *quest.* 8. *præcipue*, num. 61. Valenzuela *consil.* 54. a num. 42. Surd. *de alimen. tit.* 4. q. 23. n. 44. Stephan. Gratian. *disceptat. forens.* c. 366. a num. 17. & *cap.* 399.

Qua de re post Concil. Trident. superuenit 154 sanctæ memoriæ Pij V. Constitutio, incip. *Ad exequendum*, sub dat. Kalend. Nouembr. anno Incarnationis Dominicæ 1567. quæ circa congruam portionem istam definiendam pro Vicariis Parochialium, ita statuit, *Et Episcopos præfatos assignatione portionis ipsis Vicarijs perpetuis ex prædicto Concilio ipsorum Prelatorum arbitrio facienda ita se continere, & arbitrari debere, vt non maior centum, nec minor quinquaginta scutorum annuorum summa, computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & alijs obuentibus communiter percipi solitis eis omnino assignetur, &c.* Ex qua constat quotidianas distributiones, aliaque incerta numerari in huiusmodi portione, vt animaduertit Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* §. 7. *proam.* num. 185. & consuluit Ioan. Gutier. *consil.* 8. Eleemosynas verò Altarium, funeralium (addo & aliorum similium iurium Parochialium) in congrua huiusmodi numerandas non esse rectè admonuit Franc. Leo *in thesauro fori Ecclesiast.* part. ... *cap.* 31. sub num. 6. eo quod isthæc percipit Vicarius ex suo officio, & labore, & verba illius Constitutionis intelliguntur de obuentibus, & emolumentis, quæ sunt incerta respectu summæ, quæ in specie ignoratur; venit tamen verificanda ex eo quod in pretorium communiter, atque vt plurimum consuevit percipi. Illud aduertere oportet quod ad sciendum an sit Vicaria perpetua, vel temporalis, attendendus est vltimus status. Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancel.* *gloss.* 5. §. 3. num. 18. Nicol. Garc. *de benefic.* p. 11. *cap.* 2. num. 16. vbi subdit quod si non constat de erectione tituli in Vicariam perpetuam, & non præsumitur cum sit quid facti, non est attendendus vltimus status, nempe quod sit collata, vt Vicaria perpetua, nisi probetur spatium 40. annorum, & addit, stante Bulla vnio-

nis

nis cum facultate ponendi Vicarium amouibilem, & decreto irricandi requiri immemorabilem.

Supereſt vt poſt Parochorum Canonica electionem, & collationem modo relato factam, deueniatur ad Parochialis Eccleſiæ poſſeſſionem, cuius formulam poſuimus hoc eodem cap. form. 13. Cenſeretur autem acquiſita, & probata poſſeſſio illius per exercitium curæ animarum, & ſpiritualium actuum ad Curatum pertinentium, & per actus diuinorum Officiorum, ac per adminiſtrationem temporalium. Ferret. conf. 2. ſub num. 7. Menoch. remed. 3. retin. num. 186. Maſcard. de probat. conſuſ. 1180. num. 10. Rot. deciſ. 560. ſub num. 4. part. 2. recentior. Caualer. deciſ. 609. num. Atque per perceptionem fructuum, decimarum, primitiarum, & oblationum. Rot. d. deciſ. 560. ſub n. 4. part. 2. recentior. refert Ludou. Poſti. in tract. mandati, de manutenendo obſeru. 30. n. 1.

Sequuntur aliquot formulæ circa erectionem Eccleſiarum Parochialium, ac electionem, & collationem Parochorum ritè, & rectè faciendam admodum utiles, & neceſſariæ.

FORMVLA I.

Erectionis Parochialis Eccleſiæ cum vniõne beneficij ſimplicis.

D Rodericus à Cunha, Dei, & Apoſtolice Sedis gratia Archiepiſcopus, ac Dominus Bracharæ, Hiſpaniarumque Primas, &c. Vniuerſis, & ſingulis has præſentes noſtras litteras inſpecturis, viſuris, lecturis, pariterque audituris, Salutem in Domino. Significamus qualiter in generali viſitatione per nos facta in dicta noſtra Ciuitate, & Diœceſi Bracharenſi reperimus, quòd in loco N. nuncupato eiſdem Diœceſis, non aderat Eccleſia Parochialis, vbi populus, & Chriſti fideles ibi commorantes ſanctiſſima Sacramenta, iuxta temporis opportunitatem recipere potuiſſent, quando ipſa Sacramenta erant miniſtranda tempore indigentia, ab Eccleſia N. per vnum milliarium diſtanti recipiebant per Presbyterum non certum, nec proprium Parochum pro Rectore Eccleſiæ N. longius diſtante, cuius erant Parochiani, non ſine ipſarum animarum periculo, ac proinde ob carentiam Eccleſiæ Parochialis, Parochi, & Curati in dicto loco N. qui continuò apud eos perſisteret, eiſdemque Sacramenta omnia opportunis temporibus miniſtraret, Miſ-

Barboſ. de Parocho. Pars. I.

ſaſque ac alia diuina Officia Dominicis, & feſtiuiſ diebus celebraret, aliquando accedebant ad Eccleſiam prædictam N. & non ad propriam, & multoties occurrebat omitti præceptum de audienda Miſſa in dictis diebus Dominicis, & feſtiuiſ, & non ſemel dicti loci habitatores abſque Eccleſiæ Sacramentis ob prædictam cauſam, & loci diſtantiã moriebantur. Propterea attendentes nos ſaluti animarum, prout poſſumus, conſulere, & ſcandalis occurrere, quæ pro dictis cauſis oriri in dies potuiſſent, accedente etiam conſenſu, & beneplacito ipſorum huiuſmodi dicti loci, qui etiam nos humiliter ſupplicarunt, & maxima cum inſtantia requiſierunt pro erectione, & deputatione Eccleſiæ Parochialis in dicto loco pro eorum ſalute, & commoditate, cum deputatione alicuius Sacerdotis Parochi, obligantes ſe etiam penes acta Curia Camera- lis noſtræ ciuitatis Bracharenſis vniuſque ipſorum ad dandam, & conſignandam quandam pecuniarum ſummam, & certam vini, & frumenti quantitatem dicto Parocho, vt commodè ſuſtentari poſſit Ideò inuocato ad hoc Domini noſtri I E S V C H R I S T I nomine, eiſque Matris Virginis ſemper Mariæ, & Sanctorum N. & N. Patronorum ciuitatis, & Diœceſis noſtræ auxilio, per renorem præſentium erigimus, ſtatuiſmus, eligimus, & deputamus in Parochiam Eccleſiam ſancti N. exiſtente in medio dicti loci N. in qua, cum fuerit accommodata, & bene apta, & referata, volumus, & mandamus deponi ſanctiſſimum Eucharistiæ Sacramentum, fontem baptiſmalem, & alia, quæ ad Eccleſiam Parochialem pertinent, quæ omnia Sacramenta iuxta opportunitatem temporis miniſtrari volumus, & mandamus ipſis dicti loci N. per Sacerdotem, & Parochum per nos, & ſucceſſores noſtros pro tempore exiſtentes eligendum, & deputandum, qui etiam Miſſas in Eccleſia prædicta diebus Dominicis, & feſtiuiſ celebrare debeat, & teneatur. Declarantes etiam ex nunc in antea, & in perpetuum edictam Eccleſiam S. N. in medio dicti loci N. exiſtente eſſe Eccleſiam Parochialem, & curatam, electionemque, & deputationem Parochi, & ſucceſſorum in futurum pro cura animarum fidelium in dicto loco exiſtentium ſpectare, & pertinere ad nos, & ſucceſſores noſtros pro tempore exiſtentes, & ad meram collationem, & prouiſionem noſtram Ordinariam, nulli iuriſpatronatus ſeruituti ſubiectam, ad ipſosque Parochos ſpectare, & pertinere omne id totum, & quicquid per homines dicti loci N. vt ſuprà Parochianos, permiſſum exitit, & ſic prænominatam obuentiõnem, ac omnes alias eleemoſynas pro tempore in dicta Parochiali Eccleſia S. N. prouenientes; quia tamen red-

D ditus

ditus huiusmodi sunt adeo tenues, ita ut non sufficiant pro congrua Parochi sustentatione, idcirco ad illius commoditatem, & aliorum pro tempore in dicto loco existentium, beneficium simplex sine cura, sancti N. nuncupatum, in loco N. huius diocesis existens, cum omnibus iuribus, & pertinentiis suis, vnimus, annectimus, & incorporamus dictae Parochiali Ecclesiae S. N. ita ut ex nunc prout ex tunc, fuerit, & sit dictum beneficium simplex, & Ecclesia ubi illud existit cum iuribus, fructibus suis omnibus, redditibus, & obventionibus incorporata, vnita, & aggregata praedictae Ecclesiae Parochiali S. N. Concedentes Parocho ipsius, qui pro tempore erit, liberam, & plenariam potestatem, quod possit per se, vel per procuratorem suum nomine suo, & dictae Ecclesiae S. N. auctoritate huius vnionis apprehendere corporalem possessionem ipsius Ecclesiae, cum iuribus, & pertinentiis suis, ipsamque tenere, & possidere nomine dictae Parochialis perpetuo vnitam, & incorporatam pro euidenti vtilitate, & augmento dictae Parochialis Ecclesiae sancti N. ac ipsius Parochi. Quam quidem vnionem, incorporationem, & aggregationem supra factam, ratam, gratam, & firmam habentes, & tenentes, ipsamque omni tempore promittentes non reuocare, nec contrahere quoquo modo de iure, vel de facto. Ut autem praedictam Parochialem Ecclesiam sancti N. sic de nouo erecto de idoneo Rectore quamprimum, ut decet, provideamus, nos pro exercitio curae in populum, & vtriusque sexus homines in dicto loco habitantes, nominamus, & deputamus dilectum nobis in CHRISTO N. Presbyterum, qui populo, & Ecclesiae praedictis in Diuinis, & animarum cura regenda praesit, tanquam habilem, & idoneum per R. R. Patres examinatores in Synodo Diocesana deputatos repertum praeficiemus, illique curam, regimen & administrationem Sacramentorum pro populo, & inha-bitatoribus dicti loci committimus, ac eidem de praefata Ecclesia sic nouiter erecta provide-mus, Mandantes, &c. In quorum fidem, & testimonium, &c. Dat. &c.

Vbi ob locorum distantiam sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina Officia audienda Parochiani accedere non possunt, concedit Concil. Trid. sess. 21. de reformat. cap. 4. vers. in iis, Concil. Bracharenf. IV. act. 4. cap. 26. auctoritatem Episcopis, etiam tanquam Sedis Apostolicae delegatis, assignata Presbyteris praeficiendis Ecclesiis nouiter erectis congrua portione ex fructibus Ecclesiae Matris, & si necesse fuerit compellendi populum, eam subministrare quacumque reservatione generali, vel speciali, vel affectione super dictis Ecclesiis non obstantibus.

FORMVLA II.

Erectionis nouae Parochialis cum dismembratione alterius.

DRodericus, &c. Vniuersis, & singulis praesentes literas inspecturis, Salutem in eo, qui est omnium vera salus. Circa Ecclesiarum, & locorum statum salubriter dirigendum, & iuxta Pastoralis officij nostri debitum in his eis libenter assistimus, per quae animarum occurritur periculis, & personarum commoditatibus prouidetur, quemadmodum Ecclesiarum ipsarum necessitas exigit, causae suadent rationabiles, Catholici populi incrementum exposcit, quatenus Ecclesiarum earumdem status immutetur, seu in melius reformetur, prout rerum, temporum, & locorum circumstantiis pensatis id cognoscimus in Domino salubriter expedire. Sanè pro parte incolarum, & inhabitatorum loci N. nostrae Diocesis, qui sub Ecclesia Parochiali sancti N. existit, nobis expositum fuit lamentabili cum querela, quod flumen N. inter dictum locum, & praefatam Parochiam mediat, quod rapido decursu praesepè labitur, multa pericula ipsis inhabitatoribus dicti loci ad eorum Matricem Ecclesiam diebus Dominicis, & festiuis nauigio tendentibus saepenumero obuenerunt, plures ex ipsis repetitis vicibus submersi sunt, etiam cum funeribus versus dictam Ecclesiam nauigio delati, nonnulli ex ipsis Sacramenta Ecclesiastica desiderantes, sine ipsis ab hac vita plerisque vicibus decesserunt, ac interdum in festo Natiuitatis Domini nostri IESU CHRISTI cum tribus diebus sequentibus nullus de dicto loco propter inundationem aquarum intermediarum, & ventorum, ac aliarum tempestarum abundantiam ad Ecclesiam peruenire poterat: ac multò plura his similia ipsis contigissent. Nec etiam Vicarius perpetuus dictae Parochialis Ecclesiae S. N. consentire voluit, ut alius Sacerdos ipsis incolis dicti loci N. in Capella sancti N. notabiliter constructa, & fundata Missam celebraret. Et quoniam Prior, & Capitulum insignis Collegiatae Ecclesiae Vimaranae, quibus dicta Ecclesia Parochialis incorporata dicitur, tantum haberet in decimis, redditibus, & censibus, quod si separatio, seu dismembratio dictarum Ecclesiarum fieret, ut praefertur, benè ipsis superesset, unde eorum Vicario perpetuo deputando congrua fieret prouisio; petentes propterea dismembrationem, seu separationem dictae Ecclesiae, quodque ipsis Sacramenta Ecclesiastica in Capella eorum ministranda essent, de cætero ordinari, & Sacerdotem ipsa Sacramenta populo ibidem ministrantem, ac cimiterium pro mor-

tuis

tuis eorum tumulandis deputari humiliter postularunt, officium nostrum in, & super præmissis implorantes. Nos igitur de præmissis diligenter inquirere volentes, dilecto nobis in CHRISTO R. Abbati N. dedimus in mandatis, vt ad dictum locum accedere vnà cum Notario publico, ac super propositis, & gestis omnibus, & singulis, ac eorum circumstantiis, supra dictis inquireret veritatem, vt in literis nostris desuper confectis, & eidem præsentatis plenius continetur. Præsentata deinde nobis inquisitione facta vnà cum attestacionibus testium per eundem R. Abbatem, coram N. nostræ Curie Notario iurato, receptorum, iuratorum, & examinatorum, ac ex relatione dicti R. Abbatis inuenimus, præmissa omnia, & singula non solum veritate fulci, sed & (proh dolor!) euidentis facti illa, & multo maiora, quæ merito nos ad dismembrationem, seu separationem vnus Ecclesiæ ab alia inducunt, & præsertim animarum pericula, viarum discrimina, personarum necessitas, & incommoda, ab omnibus, & singulis eiusdem loci notitiam habentibus fore, & esse adeo publica, & notoria, quod nulla tergiversatione celari possit. Idcirco dictum locum N. cum suis hominibus, incolis, & vniuersitatibus, à Parochia dictæ Parochialis Ecclesiæ Sancti N. auctoritate nostra Ordinaria, & à Sede Apostolica delegata separauimus, diuisimus, & dismembrauimus, & futuris temporibus dismembratas, separatas, & diuisas esse volumus, dictam Capellam Sancti N. cum suo loco, & districtu, vsque ad... in Parochialem Ecclesiam erigentes, constituentes, & ordinantes, dantes, & concedentes vniuersitati, & incolis, ac habitatoribus dicti loci, & sui districtus, plenam & liberam potestatem apud dictam Parochialem Ecclesiam Sancti N. cæmeterium, fontem baptismalem, campanile, campanas, & alia iura, & insignia Parochialem Ecclesiam demonstrantia ædificari, & construi faciendi. Et nihilominus pro exercitio curæ in populum, & vtriusque sexus homines in dicto loco, & districtu habitantes faciendo, dilectum nobis in CHRISTO N. Presbyterum, qui populo, & Ecclesiæ prædictis in Diuinis, & animarum cura regenda præsit tanquam habilem, & idoneum à RR. Patribus examinatoribus in Synodo Diocesana deputatis examinatum, & approbatum præficimus, & deputamus, illique curam, regimen & administrationem Ecclesiasticorum Sacramentorum pro populo, & inhabitatoribus dicti loci, & districtus committimus, ac eidem de Ecclesia sic nouiter erecta provideamus. Volentes, & mandantes Priori, Canonicis, & Capitulo insignis Ecclesiæ Vimarane-sis prædictis pro tempore existentibus, quatenus de cætero singulis annis in festis Natiui-

Barbo. de Parocho. Pars I.

tatis Domini nostri IESU CHRISTI, & S. Ioannis Baptistæ, de vniuersis fructibus decimalibus, quos ipsi infra limites dicti loci percipiunt, quinquaginta medios farraginis, & milij, triginta frumenti, ac vigenti scuta moneta, quæ omnia eidem N. vt Curato, & suis in dicta Ecclesia Curatis, & successoribus Ecclesiæ prædictæ nouæ per nos erectæ vnà cum legatis, oblationibus, & aliis Ecclesiasticis obventionibus ipsi Ecclesiæ Parochiali nouæ cedentibus, & fiendis pro ipsius noui Curati sustentatione deputamus, & ordinamus, perfoluere habeant, & teneantur, & debeant cum effectu omnibus aliis iuribus, ipsis Priori, Canonicis, & Capitulo permanentibus; & illis saluis, & vt honor competens dictæ insigni Ecclesiæ Vimarane-si in dicta noua Parochiali Sancti N. reseruetur, Prior, Canonici, & Capitulum Ecclesiæ huiusmodi pro tempore existens ad nouam Ecclesiam prædictam, quoties ipsam de cætero per cessum, aut decessum dicti Curati, & illius successorum vacare contigerit, personam habilem, & idoneam infra tempus à iure statutum coram nobis, & nostris pro tempore successoribus per nos instituendam, præsentabunt, quæ sic instituta in ipsa noua Ecclesia, Papalia, Episcopalia, ac alia iura, & onera eidem incumbant sine Prioris, Canonicorum, & Capituli prædictorum, ac alterius cuiuscumque præiudicio supportabit, sustinebit, & subibit, ac sustinere sit adstrictus. Volentes nihilominus, & statuantes, vt omnes, & singuli vtriusque sexus homines dictæ Ecclesiæ nouæ subditi, ætatem legitimam habentes, qui Sacramento sanctissimæ Eucharistiæ annuatim eom-municari consueuerunt, & apti sunt, annis singulis in festo Ascensionis Domini prædictam Matricem Ecclesiam processionaliter visitare, & in signum recognitionis singuli vnum denarium argenteum ad Altare inibi offerre, & in processionibus aliis eandem Matricem Ecclesiam ad consueta loca processionum temporibus fieri consuetis, associare debeant, & teneantur. Quæ omnia, & singula nos Rodericus Archiepiscopus præfatus ex certa scientia, auctoritate nostra Ordinaria, & à Sede Apostolica ex decreto Concil. Trident. delegata, & omnibus melioribus modo, via, iure, causa, & forma nobis de iure permissis, statuimus, ordinamus, ab omnibus, quorum interest, vel intererit, quosque præsens tangit negotium, seu tangere poterit quomodolibet in futurum, inuiolabiliter obseruari volumus, & præcipimus. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

Quia Episcopus statim habita notitia vacationis Parochialis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis assignatione, constituere debet, qui onera ipsius

ipsius Ecclesia sustineat, donec de Rectore provideatur, ut statuit Concil. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 18. Ille igitur constituendus erit in hunc, qui sequitur, modum.

FORMVLA III.

Deputationis Vicarij ad Parochialem vacantem donec de Rectore provideatur.

D Rodericus, &c. Dilecto nobis in CHRISTO Presbytero N. Salutem in Domino. Parochiali Ecclesia S. N. loci N. vacante, ne ob id animæ dicti loci in Sacramentorum susceptione, & ceteris spiritualibus adiumentis detrimentum sentiant, illi de Sacerdote providere volentes, qui hæc omnia ministraret, agatque, cognita per examen coram nobis ab examinadoribus factum sufficientia tua, te Vicarium ipsius Ecclesie S. N. constituimus, & deputamus, cum auctoritate Missas, & alia divina Officia celebrandi, Sacramenta ministrandi, & alias Ecclesiasticas functiones obeundi, ad quæ tenetur, & quæ animarum quilibet Rector, & administrator præstare, & obedire solet, cum congrua portione fructuum dictæ Parochialis tibi debito tempore assignanda, præsentibus usque eo duraturis quousque de perpetuo Rectore à nobis (vel à Sede Apostolica, si mensis sit Apostolicus) provisum fuerit. In quorum testimonium, &c. Dat. &c.

Qua Vicarij deputatione facta donec de Rectore provideatur, debet statim fieri deputatio alia depositarij, & exactoris bonorum Ecclesie vacantis in hunc qui sequitur, modum.

FORMVLA IV.

Literarum deputationis depositarij, & exactoris bonorum Ecclesie vacantis.

D Rodericus, &c. Magnifico N. Salutem in Domino. Consuevimus sæpè pro rebus Ecclesiasticarum administratione, præsertim temporalium, opera laicorum virorum prudentia, & pietate maximè prælucentium, in huiusmodi uti, quo rebus Ecclesiasticis commodius, & tutius consultum sit. Vacante igitur Parochiali Ecclesia S. N. loci N. huius Diocesis, tua prudentia, & singulari pietatis plurimum freti, te in exactorem, & depositarium quorumcumque fructuum, reddituum, prouentuum, & obventionum ad dictam Parochialem quomodolibet spectantium tam hætenus perceptorum, & maturatorum, quam etiam in futurum similiter maturan-

dorum, itaut contra quoscumque pro exigendis, & consequendis fructibus huiusmodi, etiam iuris omnibus remediis, atque aliis modis, & formis, prout tibi melius videbitur, cum facultate etiam ab aliis quibuscumque depositariis rationem deposcendi, agere possis, & valeas, deputamus, donec aliud per nos super administratione huiusmodi expressè decretum fuerit, nec non bona, possessiones, ac iura nouis colonis locandi, veteresque confirmandi, prout melius expedire censueris, seruatis in his tamen solitis, ac debitis conditionibus, fructusque per te sic exactos in depositum habeas, nobis, vel cui à nobis iniunctum fuerit, rationem suo tempore redditurus. In quorum fidem, &c.

Porro Episcopus, vel eius Vicarius generalis intra dies decem à die habite notitie vacationis Ecclesie, debet conuocare omnes, qui se examini per concursū subijcere voluerint, proposito edicto ad valuas Cathedralis, & vacantis Ecclesie, aliisque publicis locis, si videbitur, hac forma.

FORMVLA V.

Edicti de examine eorum, qui Ecclesia Parochiali præficiendi sunt.

D Rodericus, &c. Vacante Parochiali Ecclesia Sancti N. nostræ Diocesis, cupientes eidem de idoneo providere Rectore, atque sacri Concilij Tridentini decreta pro viribus, Deo adiuvante, exequi, tenore præsentium requirimus, & monemus, primò, secundò, tertio, & peremptoriè omnes, & singulos Presbyteros, & Clericos volentes ad examen per concursum faciendum se præsentare, ac omnes volentes Clericos ad id aptos nominare, quatenus infra decem dies proximè futuros à die affixionis præsentis edicti computandos, debeant in actis Notarij infra scripti N. nostræ Curie describi facere eorum nomina, ætatem, & patriam, ut de eorum natalibus, vita, & moribus, ac aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis iuxta decreta dicti S. Concilij inquiri, & transacto constituto tempore examinari possint coram nobis, ac examinadoribus in Synodo Diocesana deputatis, ut ex iis, quos confecto examine, ætate, doctrina, prudentia, aliisque rebus ad curæ animarum bene gerendæ, rationem opportunis idoneos esse compertum erit, nos quem ceteris magis idoneum censuerimus, illum Ecclesie vacantis Rectorem, Parochumve eligamus, ac præficiamus. Quod sanè sicut nos pro eo quod debemus integrè, sanctèque in Domino præstare cupimus, ita omnes, præcipueque illos, quorum Ecclesie, & curæ spirituali per

nos

nos conscribendum, ac providendum est, magnopere hortamur, ac requirimus, ut hanc nostram sollicitudinem, postoraleque studium, omni supplicatione, omnique intima pietate, ac religiosi precibus continenter adiuvent. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

FORMULA VI.

Fidei examinis, & approbationis ad Parochialem vacantem.

D Rodericus, &c. Vniuersis, & singulis ad quos presentes literas peruenerint, indubitam fidem facimus, & attestamus, quod cum Parochialis Ecclesia Sancti N. nostrae Diocesis, quam Presbyter N. dum viueret, obtinebat, per ipsius obitum, qui de mense N. praesentis anni extra Romanam Curiam diem suum clausit extremum, vacauerit, & vacet ad praesens, cumque occasione vacationis huiusmodi per publica edicta vocati sint, qui examinari vellent, iuxta formam sacrosancti Concilij Tridentini. Nos una cum tribus examinatribus in Diocesana Synodo deputatis, & electis, Presbyterum N. huius Diocesis transacto tempore inter alios plures examinauimus, ipsumque ad praefatam Ecclesiam regendam, gubernandam, & obtinendam moribus, aetate, doctrina, & aliis rebus ad id opportunis magis idoneum iudicauimus, & approbauimus. In quorum fidem praesentes literas manu nostra subscriptas, & nostro sigillo obfirmatas fieri iussimus, & ab aliis examinatribus subscribi curauimus. Dat. Bracharæ Augustæ, &c.

FORMULA VII.

Fidei examinis, & approbationis in concursu, & electionis ad Parochialem vacantem in mense Apostolico.

Illustrissimo, & Reuerend. Domino S. D. N. Datario, & quibuscumque praesentes literas inspecturis, lecturis, seu visuris significamus, vacante nuper de mense N. proximè præterito Parochiali Ecclesia, Abbatia nuncupata, sub inuocatione Sancti N. loci N. huius Bracharensis Diocesis per obitum N. fuisse per Curiam nostram mediantibus edictalibus iuxta formam, & praescriptum S. Concilij Tridentini, & constitutionis felicitis record. Pij Papæ V. vocatos omnes de sic vacante Ecclesia prouideri volentes, quatenus intra terminum decem dierum comparent in eadem Curia ad faciendum describi, & annotari nomina ipsorum, & cum in eodem termino multi comparuissent, tandem iisdem descriptis legitime

Barbos. de Paroch. Pars I.

vocatis, & citatis, sub die... praesentis mensis sis coram nobis rigorofo prauiuo examine per tres examinadores in Diocesana Synodo deputatos factam fuisse experientiam de scientia, & sufficientia singulorum descriptorum, ac demum seruatis de iure seruandis per dictos tres examinadores fuisse repertum, habitum, & existimatum idoneum, vita, moribus, aetate, scientia, & aliis à iure requisitis ad obtinendam à Sede Apostolica dictam Parochialem Ecclesiam N. Sacerdotem loci N. huius Diocesis, & tanquam habilem, & idoneum approbatum, & successiue à nobis post examen, & approbationem praedictam, fuisse magis idoneum reputatum, & iudicatum, & ut talem pro obtinenda dicta Parochiali Sedi Apostolica proponendum, & approbandum, prout proponimus, & approbamus. (*declaratur hic an alia obtineat beneficium*) In quorum fidem praesentes literas subscriptione, & sigill. nostris munitas fieri iussimus. Dat. Bracharæ Augustæ, &c.

In beneficio de iure patronatus fit à patrono praesentatio intra tempus à iure statutum coram Episcopo de persona in tali beneficio seruatis seruandis, ab eo instituenda, Episcopus verò generaliter in vacanti Ecclesia, & aliis locis publicis edicta publice proponi iubet, ut qui sint, qui se velint opponere, compareat, assignato peremptorio termino competente, ut iure probatur in cap. ult. de elect. lib. 6. quod in praesentatione locum habere, nisi consuetudo sit in contrarium, tradunt gloss. ibi, verb. electionem. Pute. decis. 297. lib. 1. & decis. 473. lib. 2. in correctis. Lotter. de re benef. l. 2. q. 13. n. 30.

FORMULA VIII.

Edicti assignandi facta coram Episcopo praesentatione de beneficio iuris patronatus.

D Rodericus, &c. Vniuersis, & singulis hoc praesens edictum inspecturis, visuris, & audituris pariter, & lecturis, Salutem in Domino. Nuper vacante Parochiali Ecclesia S. N. per obitum N. ultimi, & immediati Rectoris eiusdem, comparuit coram nobis N. laicus nobili Bracharensis, afferens se patronum, & habere ius patronatus, seu esse in quasi possessione ipsius, & iuris praesentandi Rectorem ad dictam Ecclesiam cum illam vacare contigerit, & sic praesentauit nobis in Rectorem R. N. petens illum à nobis institui. nos dictam praesentationem sic coram nobis factam de dicto R. N. infra tempus à iure patronis laicis datum ad praesentandum de praedictis veram notitiam non habentes admisimus, si & in quantum. Quare tenore praesentis nostri edicti requirimus, & mo-

D 3 nemus

nemus omnes, & singulos aliquod ius, vt præsentantes, vel vt præsentati prætendentes, in prædictis, vel contra dictam præsentationem, & personam præsentantis, seu præsentati, opponere volentes, quomodolibet sua interesse putantes, quatenus infra terminum novem dierum, quorum tres pro primo, tres pro secundo, & reliquos tres pro tertio, & ultimo peremptorio termino eis, & cuilibet ipsorum assignamus, comparere debeant coram nobis ad dicendum, opponendum, & allegandum quicquid dicere, vel allegare voluerint, quare non debeat procedi ad petitam institutionem, vigore dictæ præsentationis coram nobis factæ: alioquin dicto termino elapso, & aliquo non comparente, & legitimè se non opponente procedetur per nos iuribus præsentantis, & præsentari valentibus, & ipsius præsentati meritis requirentibus ad eius institutionem, prout iuris fuerit, non obstante, quòd detempore dato ad præsentandum super sit, vt de præmissis nullus ignorantiam allegare possit, hoc præsens publicum, & generale edictum per infra scriptum Cameræ nostræ Notarium describi fecimus, & sigillo nostro muniuimus, & per Nuncium nostræ Curia ad valuas Ecclesiæ Metropolitanæ Bracharensis, & dictæ Ecclesiæ Sancti N. legi, affigi, & dimitti fecimus, à nemine auferendum, sub excommunicationis pœna, nisi per eundem nostrum Nuncium. Dat. Bracharæ Augustæ, in Archiepiscopali Palatio, die.... mens.... ann....

FORMVLA IX.

Institutionis Ecclesiæ Parochialis de iure patronatus.

DRodericus, &c. Vniuersis, & singulis has præsentantes nostras institutionis literas inspecturis, visuris, & lecturis, tam præsentibus, quàm futuris, Salutem in Domino. Notum facimus, & attestamus, quod vacante Parochiali Ecclesiæ Sancti N. loci N. huius nostræ diocesis per obitum N. illius dum viueret vltimi, & immediati possessoris, quæ de iure patronatus infra scripti patroni laici existit. Comparens postmodum coram nobis, & in nostra Curia N. Clericus N. asserens se fuisse præsentatum à patrono dictæ Parochialis, & ius patronatus in ea habente, & existente in pacifica possessione, seu quasi, præsentandi Rectorem, siue Rectores in eadem Parochiali toties quoties casus vacationis occurrerit, petens à nobis ordinatio iure institui, & confirmari in Rectorem dictæ Parochialis cum honoribus, & oneribus solitis, & consuetis: & volentes in præmissis maturè procedere, quoddam generale edictum ad instantiam prædicti N.

expediri, & ad valuas Ecclesiæ nostræ Cathedralis, & dictæ parochialis affigi, legi, & dimitti iussimus, per quod citari & moneri fecimus omnes, & singulas personas sua quomodolibet interesse putantes, quatenus infra terminum certum & competentem, in eodem edicto præfixum comparere debuissent coram nobis & in dicta nostra Curia, ad dicendum, opponendum, & allegandum quicquid voluissent tam contra personam præsentatam, quàm præsentantes, quare dicta institutio fieri debuisset. Quo edicto affixo, & postmodum eleuato, accusatisque debitis contumaciis, & quia ex quibusdam scripturis, & aliis iuribus productis, & præsentatis, existentibus penes infra scriptum actuarium clarè constitit, & constat, de vacatione, & præsentatione prædictis, & quòd R. N. præsentans fuit, erat, & est verus eiusdem Parochialis patronus, & existere in pacifica possessione, seu quasi ius patronatus, & præsentandi in Rectorem. Idcirco eundem R. N. per examinatores in Synodo diocæsana deputatos examinatum, & approbatum, tanquam habilem, idoneum, & sufficientem, instituendum, & confirmandum duximus, prout ipsum tenore præsentium institutum, & confirmatum, de illaque te coram nobis propter hoc, flexis genibus humiliter constitutum, & acceptantem per birreti capiti tuo impositionem inuestimus. Quocirca vniuersis, & singulis personis Ecclesiasticis, Notariisque, ac Tabellionibus publicis ciuitatis, ac diocesis nostræ in virtute sanctæ obediencie, ac sub pœnis, & censuris contra inobedientes Superiorum mandatis à iure inflictis, & arbitrio nostro infligendis, per præsentantes præcipimus, & mandamus, vt cum pro parte tua vigore præsentium requisiti fuerint, vel eorum aliquis requisitus fuerit, ad ipsam Parochialem Ecclesiam præfati loci accedant, tæque vel Procuratorem tuum pro te in corporalem, realem & actualem possessionem prædictæ Parochialis Ecclesiæ, ac omnium illi forsan annexorum iurium, ac pertinentiarum prædictorum, seruatis seruandis, inducant auctoritate nostra, & defendant inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, quem nos etiam harum serie amouemus, & denunciamus amotum. Fictilibus verò, colonis, & aliis arrendatariis, de prædictæ Parochialis Ecclesiæ, ac omnium illi annexorum, iuriumque, & pertinentiarum prædictarum fructibus, redditibus, prouentibus iuribus, & obuentibus vniuersis tibi, vel procuratori tuo legitimè debito tempore respondeant, atque ab aliis quantum in se fuerit, responderi faciant. *Et si contigerit cum, cui de beneficio providetur, aliud incompatible obtinere, addatur.* Volumus autem, ac præsentium tenore declaramus, per huiusmodi Parochialis pacificæ possessionis adaptionem,

ptionem, alteram Parochialem Ecclesiam loci N. vel Canonicatum, ac praeendam, quos obtines in Cathedrali Ecclesia N. eo ipso vacare, &c. In quorum fidem praesentes manu nostra signatas, & per infra scriptum Camerae Archiepiscopalis Notarium subscriptas, sigillique nostri appensione munitas fieri iussimus. Dat. Bracharae Augustae, &c.

FORMULA X.

Literarum collationis Ecclesiae Parochialis.

DRodericus, &c. Dilecto nobis in CHRISTO N. Presbytero Bracharensi, Salutem in Domino. Inter caetera, quae pro Pastoralis nostri officij debito praestare cupimus, illud praecipue nobis cordi est, ut Parochialibus Ecclesiis, quibus de Rectoribus per nos providendum est, tales praeficiamus, qui officio, & ministerio curae animarum, quod omnium grauissimum est, laudabiliter satisficiant. Vacante igitur nuper de mense Februarii proxime praeterito nobis Alternatiua beneficio gaudentibus Parochiali Ecclesia, Abbatia nuncupata, sub inuocatione Sancti N. oppidi N. huius Bracharensis diocesis per obitum N. illius dum viueret ultimi possessoris, fuerunt per Curiam nostram mediantibus edictalibus iuxta formam, & praescriptum S. Concilij Trident. & constitutionis felicis record. Pij Papae V. vocati omnes de sic vacante Ecclesia prouideri volentes, quatenus intra terminum decem dierum comparerent in eadem Curia ad faciendum describi, & annotari nomina ipsorum, & cum in eodem termino multi comparuissent, tandem iisdem descriptis, legitime vocatis, & citatis sub die... coram nobis riguroso prauius examine per tres examinatores in Dioecesana Synodo deputatos, facta fuit experientia de scientia, & sufficientia singulorum descriptorum, ac demum seruatis de iure seruandis fuisti per dictos tres examinatores repertus, habitus, & existimatus idoneus, vita, moribus, aetate, scientia, & aliis a iure requisitis, & ut talis ad hanc Parochialem Ecclesiam regendam eiusque curam per te ipsum gerendam nobis ab eisdem renunciatus fuisti, & successiue a nobis post examen, & approbationem praedictam magis idoneus reputatus, & iudicatus. Nos igitur eidem Ecclesiae, ac animabus illi subditis de idoneo Rectore prouidere volentes, tibi, quem praeter caeteris summo cum iudicio delegimus, Parochialem eandem cum illis forsitan annexis, ac omnibus iuribus, & pertinentiis suis vniuersis conferimus, & assignamus, de illaque te coram nobis propter hoc flexis genibus humiliter constitutum, & acceptantem per bir-

reti capiti tuo impositionem inuestimus. Quocirca vniuersis, &c. *ut in form. 9.*

A L I A.

NOs N. &c. dilecto, &c. Salutem, &c. Cum Parochialis Ecclesia S. N. per obitum (vel alio modo) N. illius ultimi possessoris vacauerit, & vacet ad praesens, & nos ut iuxta S. Concilij Trident. decreta praedictam Parochialem de Rectore prouideremus, edictum de eius vacatione affigi mandauerimus, tuque & alij oppositores coram nostro Vicario generali, & examinatore Synodalibus ad id deputatis comparentes cum illorum oppositorum concursu diligenter examinatus ab eisdem examinatore in doctrina, & scientia nobis idoneus renunciatus, aetate vero, moribus, & vita, aliisque qualitatibus ad dictam Parochialem Ecclesiam regendam, & obtinendam necessariis, magis idoneus, & sufficiens caeteris aliis oppositoribus a nobis iudicatus, & approbatus fueris. Idecirco praemissorum meritorum tuorum intuitu specialem gratiam facere volentes, Parochialem Ecclesiam praefatam de sancto N. sic, ut praefertur, vacantem, cum omnibus iuribus, pertinentiis suis tibi auctoritate nostra ordinaria conferimus, & de illa etiam prouidemus, teque in eiusdem corporalem & actuaalem possessionem, vel quasi ponimus, & inducimus, dummodo prius, & ante adeptam huiusmodi Parochialis possessionem iuramentum, & professionem Fidei, quae in talibus iuxta dicti sancti Concilij formam praestari solent, coram praefato nostro Vicario generali praestare tenearis, & actu praestes, & de eisdem testimonium authenticum a tergo huius collationis reponi facias; alias huiusmodi collatio nulla sit, nulliusque roboris, & momenti censeatur. Quocirca vniuersis, & singulis Archiepiscopis, Vicariis, Rectoribus, Clericis, Capellanis, Notariis, & Tabellionibus publicis, quibuscumque per hanc nostram diocesim constitutis in virtute sanctae obedientiae, & sub excommunicationis poena tenore praesentium praecipimus, quatenus infra trium dierum spatium ipsi, vel eorum alter, qui super hoc fuerit requisitus, ad dictam Parochialem Ecclesiam accedant, seu alter eorum accedat, ac te, vel Procuratorem tuum tuo nomine in corporalem, realem, & actuaalem possessionem Parochialis Ecclesiae, iurium, & pertinentium praedictorum inducant, auctoritate nostra, & defendant inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac tibi de illius fructibus, redditibus, & prouentibus, iuribus, & obventionibus vniuersis respondeant, & responderi faciant, contradictores auctoritate nostra per censuram Ecclesiasticam compescendo. In quorum, &c.

FORMVLA XI.

*Collationis Parochialis vacantis per
assequutionem, seu ingressum Re-
ligionis, aut contractum Matri-
monij.*

DRodericus, &c. Dilecto nobis in CHRIS-
TO N. Presbytero Bracharenfi, Salu-
tem in Domino sempiternam. Cum itaque
Parochialis Ecclesia Sancti N. loci N. huius
nostrae diocesis, ex eo vacauerit, & vacet ad
praesens, quod dilectus noster nuper dictam
Ecclesiam Parochialem obtinens Ecclesiam
similem Parochialem Sancti N. etiam nostrae
diocesis, tunc certo modo vacantem per nos
sibi collatam auctoritate nostra ordinaria pa-
cifice assequutus extitit. Nos eidem Ecclesiae
per assequutionem huiusmodi, vel alias quo-
modolibet vacanti de idoneo Rectore provi-
dere volentes, tibi qui à RR. Patribus exami-
natoribus in Synodo dioecisana deputatis in
concurfu iuxta sacri Concilij, & Constitutio-
nis felicitis record. Pij Papae V. praescriptum exa-
minatus, prudentia, moribus, aetate, & do-
ctrina ad hanc Parochialem Ecclesiam regen-
dam, eiusque curam per te ipsum gerendam
idoneus nobis renunciatus fuisti, & quem
nos ipsi praeter ceteris, qui ad eandem nobis re-
nunciati fuerunt, delegimus, Parochialem
eandem Ecclesiam cum illi forsan annexis, ac
omnibus iuribus, & pertinentiis suis vniuer-
sis conferimus, & assignamus, de illaque te co-
ram nobis propter hoc flexis genibus humili-
ter constitutum, & acceptantem per birreti
capiti tuo impositionem inuestimus. Quocir-
ca, &c. *ut supra form. 9. Vel si vacat per ingres-
sum Religionis, dicatur.* Cum itaque Parochialis
Ecclesia Sancti N. loci N. nostrae diocesis va-
cauerit, & vacet ad praesens ex eo quod nu-
per dilectus noster N. illam obtinens deuotio-
nis zelo ductus Monasterium S. N. Ordinis
S. Francisci situm in oppido Vimaraniensi hu-
ius diocesis ingressus est, expressa professione
eiusdem Ordinis subsequuta. *Vel si vacat per
contractum Matrimonij, sic dicitur.* Cum itaq;
Parochialis Ecclesia Sancti N. huius nostrae
diocesis vacauerit, & vacet ad praesens, ex eo
quod dilectus noster N. illam obtinens Ma-
trimonium per verba de praesentis cum
quadam muliere legitime contra-
xit, atque illud carnali copu-
la subsequuta consum-
mauit. Nos ei-
dem, &c.

FORMVLA XII.

*Inductionis in possessionem Parochia-
lis collata auctoritate ordinaria
per executores.*

IN nomine Domini, Amen. Anno à natiui-
tate Domini nostri Iesu Christi M. DC.
XXXI. Indiēt. 14. die verò mens.
Pontificatus S. D. N. D. Urbani Papae VIII.
Anno octauo, in mei Notarij, &c. constitutus
illustris, & R. D. N. Presbyter, & Rector,
Abbas nuncupatus Parochialis Ecclesiae San-
cti N. habens, & tenens in suis manibus quas-
dam collationis, & prouisionis de dicta Pa-
rochiali Ecclesia sibi factarum patentes literas
per Illustriss. & Reuerendissimum D. Rode-
ricum à Cunha Dei, & Apostolicæ Sedis gra-
tia Archiepiscopum, & Dominum Brachara,
Hispaniarumque Primatem eidem concessas,
ipsiusque Illustriss. D. sigillo cera rubea alba
circumdatus, impressio cum cordula fili rubei
impenden. sigillatas sub Anno, Indiēt. & Pon-
tificatu praedictis, ac die illas R. D. N. Ca-
nonico N. executori vnico in eisdem literis
collationis, & prouisionis specialiter deputato
praesenti, & recipienti ad manus, realiter tra-
didit, eumque vigore, & auctoritate earum-
dem literarum, vt se in corporalem, realem, &
actuale possessionem dictae Parochialis Ec-
clesiae (de qua sibi certo modo tunc vacantem
fuit per praefatum Illustrissimum D. prouisum,
prout in eisdem literis continetur) iurium, &
pertinentiarum ipsius poneret, & induceret
iuxta illarum formam, & tenorem debite re-
quisiuit. Qui quidem D. N. Commissarius, &
executor praefatus, receptis primò praedictis
Illustrissimi Domini cum honore, & reueren-
tia, quibus decet, literis, attendens requisitio-
nem huiusmodi esse iustam, & consonam ra-
tioni, vt & tanquam verus obedientiae filius
dictum D. N. in corporalem, realem, & actua-
lem possessionem Parochialis Ecclesiae, iurium-
que, & pertinentiarum praedictorum per tra-
ditionem, tactum, & palpationem clauus, &
annuli, atque introitum ad Altare, & pulsatio-
nem campanarum eiusdem Ecclesiae nemine
contradicente posuit, & induxit. Et nihilomi-
nus omnibus, & singulis ipsius Ecclesiae vtriuf-
que sexus Parochianis, vt dictum D. N. tan-
quam vero Rectori ipsius Ecclesiae, vel eius
legitimo Procuratori de fructibus, redditibus,
& prouentibus dictae Ecclesiae suis loco, & tem-
pore congruis, & opportunis responderet,
praecipit, & mandauit. De & super quibus,
&c.

FORMVLA

FORMVLA XIII.

Inductionis in possessionem Parochialis per Notarium.

IN nomine Domini, Amen, &c. In mei Notarij publici, &c. constitutus R. D. N. Rector Abbas nuncupatus Parochialis Ecclesiæ Sancti N. tenens in suis manibus quasdam patentes literas sigillo Illustrissimi D. Don Roderici à Cunha, Archiepiscopi, ac Domini Bracharæ, Hispaniarumque Primatis cera viridi figillatas, & aliàs debite roboratas super collatione, & prouisione dictæ Parochialis Ecclesiæ vice, & auctoritate ipsius Illustriss. D. factas præfato N. de dicta Parochiali Ecclesiâ confectas, me Notarium publicum infra scriptum debita cum instantia requisivit quatenus vigore, & auctoritate literarum prædictarum, ac mandati per eas mihi facti ponerem, & inducerem in corporalem, realem, & actua-lem possessionem dictæ Parochialis Ecclesiæ cum suis iuribus, & pertinentiis vniuersis. Ego verò Notarius prædictus, vt præmittitur, requisitus in vim mandati ex parte Illustrissimi D. præfati in hac parte mihi facti volens, & cupiens obedenter parere, præfatum D. N. in corporalem, realem, & actua-lem possessionem prædictæ Parochialis Ecclesiæ Sancti N. iuriumque, & pertinentium prædictorum per ingressum maioris portæ siue ianuæ dictæ Ecclesiæ, tactu annuli eiusdem, & per tactum cordarum Campanarum, & Missalis, Calicis, & Ornamentorum, clauium Sacrarum, & fontis Baptismalis dictæ Ecclesiæ, & subsequenter per accessum domus Presbyteralis eiusdem Ecclesiæ, & per tactum vectis anterioris portæ, & per introitum dictarum domorum nomine contradicente, in Dei nomine posui, & induxi. Super quibus, &c. Actum, &c. Præsentibus, &c.

CAPVT III.

De grauitate formidandi oneris, quod Parochorum humeris imponitur, dum illis animarum cura committitur.

SUMMARIVM.

1. Animarum curam gerere nihil aliud est quàm illarum esse necessariò quidem laborantem, & sollicitum.
2. Parocho ducis nomen, & officium conuenit.
3. Dux viatorum, qui ad Dei Regnum per iter arduum contendunt, est Parochus.
4. Agrotantium multorum medicus est Parochus.

5. Nanius gubernatoris nomen, & munus Parocho conuenit.
6. Iudex spiritualis est Parochus.
7. Parochus antequam munus pascendi animas suscipiat, accuratè consideret quanti Deus illas fecerit.
8. Peccata aliena Parocho damnationis causa erant si vt verus Pastor oues suas non curauerit, aut ipsa eius negligentia, & incuria perierint.
9. Parochus Dei honorem, & lucra animarum, non bona fugacia querere tenetur.
10. Anima vnius dignitas magna est.
11. Anima Deo gratissima sunt, & earum lucrum gratissimum.
12. Præmium maximum, & eximium propositum est illis, qui animas à diabolo ad Deum, à vitio ad virtutem traducunt.
13. Ratio accurata, & exacta exigenda erit ab ijs, quibus animarum cura commissa est.
14. Curatores salutis animarum ardentes, & seduli maxima gloria, & honore in iudicio ornabuntur.
15. Negligentes animarum curatores grauissimas Deo daturi sunt penas.

Nihil aliud omnino est animarum curam gerere ei, qui rem exactè perpenderit, quàm illarum Pastorem esse, necessariò quidem laborantem, & sollicitum, quàm ipsos de suis ouibus Pastores, quo omni æstimatione pretiosiores sunt vix, quàm altera. Hoc planè ex ore Christi Domini accepimus, qui quidem cum animarum nostrarum Prouinciã primo, & præcepto Ecclesiæ Pastori Petro commendaret, eas sæpè oues dixit, atque vt tales illi pascendas demandauit. Quin etiam apud Ezechielem huiusmodi Pastorem plerumque nuncupat, & apud sacras Canonum institutiones, eius, qui Pastoris spiritualis partes suscepit, Pastorale Officium vocatur. Caueat igitur Parochus ne hoc nomen in Episcopis, ac ceteris Superioribus præcipuum esse cernens sibi conuenire existimet: imò ipsa præcipue veritas proximum animarum Pastorem quemquam esse, cui Parochiæ suæ proximè adhæret cura.

Nec satis est Parocho se hominum Pastorem intueri, sed alia ex parte illorum quoque ducem, & præfectum considerare oportet. Ipse eiusmodi dux armorum vi calum expugnaturus præuius factus suos monere, & hortari, ac docere industriam milites ed animosius, & ardentius ad pugnam debet, quò aduersarij, qui aditum impediunt, fortiores sunt, & in vincendo callidiore. Quod autem hoc Ducis nomen, & Officium Parocho conueniat, inficias iri non potest, qui, vt docet, vitam hominum, ceu lobus ait, militam esse fateatur.